

MINISTERSTVO FINANCÍ
Odbor Provoz ICT
Oddělení Informační podpora a knihovna

Finanční a ekonomické Informace

Dokumentační bulletin MF

Přehled dokumentovaných článků,
knih a dalších informačních zdrojů

5/2018

Květen

**Finanční a ekonomické
INFORMACE
Dokumentační bulletin MF**

Přehled dokumentovaných článků,
knih a dalších informačních zdrojů

Vydavatel:

Ministerstvo financí, odbor Provoz ICT
Oddělení Informační podpora
a knihovna

IČ 00006947

Technická redakce:

Mgr. J. Machonský

Redakční rada:

Mgr. J. Benda, Mgr. M. Benda B. A.,
Ing. Mgr. T. Dudáčková,
Bc. I. Janoušková, Ing. Bc. D. Kný,
Mgr. J. Machonský, Bc. H. Nováková,
Mgr. M. Tichá, PhDr. L. Tvrda,
Mgr. E. Vaňová

**Evid. číslo periodického tisku:
MK ČR E 18634**

Identifikační číslo ISSN: 1804-7262

Redakce:

Letenská 15, 118 10 Praha 1
Tel.: 257 042 588
e-mail: knihovna@mfcz.cz

Distribuce:

Ministerstvo financí, odbor Provoz ICT,
odd. Informační podpora a knihovna,
Letenská 15, 118 10 Praha 1
Tel.: 257 042 588
e-mail: knihovna@mfcz.cz

Číslo odevzdáno do tisku 30. 5. 2018
Vychází 1x měsíčně, zdarma

Elektronický archiv:

<http://knihovna.mfcz.cz/bulletin.php>
(intranet)
[http://www.mfcz.cz/cs/o-ministerstvu/
sluzby-verejnosti/odborna-knihovna/
dokumentacni-bulletin](http://www.mfcz.cz/cs/o-ministerstvu/sluzby-verejnosti/odborna-knihovna/dokumentacni-bulletin) (internet)

Do čísla přispěli:

Mgr. M. Benda, B. A.,
Ing. Mgr. T. Dudáčková, Bc. I. Janoušková,
Ing. Bc. D. Kný, Bc. H. Nováková,
Mgr. M. Tichá, PhDr. L. Tvrda,
Mgr. E. Vaňová

Vážení čtenáři,

předkládáme Vám květnové číslo dokumentačního bulletinu Finanční a ekonomické INFORMACE. Nabízí jako obvykle souhrn nejnovějších odborných článků, knih a jiných informačních zdrojů vztahujících se k problematice Ministerstva financí a jeho resortu.

V rubrice Podrobně k tématům najdete dva přehledové články, první nese název „Případ Achmea – precedenční rozsudek Soudního dvora EU pro oblast ochrany investic?“ a shrnuje některé ohlasy a analýzy k rozsudku Soudního dvora Evropské unie v kauze Achmea (C-284/16), který označuje za nepřijatelné rozhodčí doložky v bilaterálních smlouvách o ochraně investic mezi členskými státy Evropské unie. Blíže se věnuje též samotné kauze, neboť její kořeny leží v bilaterální dohodě o vzájemných investicích uzavřené v roce 1991 mezi Českou a Slovenskou federativní republikou (ČSFR) a Nizozemským královstvím.

Druhý článek pod názvem „Víceletý finanční rámec EU pro roky 2021-2027: počátek svízelného vyjednávání“ shrnuje základní parametry a novinky MFF 2021-2027 navrhované Evropskou komisí, podrobněji se věnuje nejkontroverznějším aspektům finančního rámce, jako např. Komisí navrhovaným změnám na příjmové straně rozpočtu, a přibližuje argumenty pro a proti jednotlivým částem návrhu, jež zaznívají mezi odbornou veřejností a na stánkách ekonomického tisku.

Věříme, že Vás pravidelný přehled nových informačních pramenů zaujme. Rádi Vám zajistíme plné texty článků i požadované knihy.

Mgr. J. Benda
vedoucí redakční rady

Texty publikované v tomto bulletinu nevyjadřují názor redakce ani nejsou oficiálním stanoviskem Ministerstva financí. Uvedené informace odrážejí aktuální trendy a komentáře v odborné literatuře.

AKTUALITY

Letní provoz Odborné knihovny MF

Rádi bychom Vás upozornili, že v období od 1. 7. do 31. 8. 2018 bude mít Odborná knihovna Ministerstva financí následující otvírací dobu:

pondělí:	9:00 - 12.00, 13.00 - 15.00
úterý:	9:00 - 12.00
středa:	9:00 - 12.00, 13.00 - 15.00
čtvrtek:	9:00 - 12.00
pátek:	9:00 - 12.00

Všechny ostatní služby budou poskytovány obvyklým způsobem.

Publikováno na webu MF

Rozpočtová strategie sektoru veřejných institucí České republiky na roky 2019 až 2021:

<https://www.mfcr.cz/cs/verejny-sektor/statni-rozpocet/rozpocetova-strategie/2018/rozpocetova-strategie-sektoru-verejnych-i-31769>

Konvergenční program ČR – duben 2018:

<https://www.mfcr.cz/cs/zahranicni-sektor/pristoupeni-cr-k-eurozone/konvergenčni-program/2018/konvergenčni-program-ceske-republiky-dub-31771>

Státní rozpočet 2018 v kostce:

<https://www.mfcr.cz/cs/o-ministerstvu/vzdelavani/rozpocet-v-kostce/statni-rozpocet-v-kostce-2018-31944>

Monitoring

Pravidelný speciální monitoring za období 30. 4. 2018 – 30. 5. 2018 se tentokrát věnuje tématu:

Rozpočet EU

Byl zpracován z tištěných médií, televize, rozhlasu a internetových serverů a naleznete jej včetně archivu starších monitoringů v sekci Monitoring médií na adrese:

<http://knihovna.mfcr.cz/monitoring.php>

O B S A H

Podrobně k tématům.....	5
Případ Achmea – precedenční rozsudek Soudního dvora EU pro oblast ochrany investic?.....	5
Víceletý finanční rámec EU pro roky 2021-2027: počátek svízelného vyjednávání	10
Dokumentace českého a zahraničního tisku.....	17
Daně.....	17
Ekonomické vědy. Ekonomie	27
Finance. Bankovníctví. Měnový systém	29
Hospodářská situace a politika. Řízení. Výroba. Služby. Ceny.....	36
Informatika. Počítače	38
Mezinárodní hospodářské vztahy a integrace	39
Obchod. Cla. Mezinárodní finance	40
Podnik a podnikání.....	43
Pojišťovnictví. Sociální péče.....	44
Pozemky a nemovitosti. Bytové hospodářství	45
Práce. Zaměstnanci. Zaměstnavatelé	46
Právo.....	47
Účetnictví	51
Veřejná správa.....	52
Veřejné finance. Rozpočet	54
Zemědělství	55
Životní úroveň	55
Ostatní	55
Přehled nových knih.....	60

Případ Achmea – precedenční rozsudek Soudního dvora EU pro oblast ochrany investic?

Mgr. Marek Benda, B. A.

Oddělení 5904, Informační podpora a knihovna

Počátkem jara tohoto roku rezonoval nejen v evropské právní komunitě rozsudek Soudního dvora Evropské unie v kauze Achmea (C-284/16), který označuje za nepřijatelné rozhodčí doložky v bilaterálních smlouvách o ochraně investic mezi členskými státy Evropské unie. Tento přehledový článek nabídne nejenom shrnutí některých ohlasů a analýz k tomuto rozsudku, ale také se bude blíže věnovat samotné kauze, o které unijní soudci svým verdiktem do značné míry rozhodli a jež má i „československé“ pozadí.

Kořeny celého případu totiž tkví v *Dohodě mezi Českou a Slovenskou Federativní Republikou a Nizozemským královstvím o podpoře a vzájemné ochraně investic*¹ uzavřené v roce 1991, která vstoupila v účinnost 1. října 1992. Rozpadem ČSFR k 1. lednu 1993 přešly tyto mezinárodněprávní závazky na nástupnické státy, Českou republiku a Slovenskou republiku. Obě země společně vstoupily 1. května 2004 do Evropské unie, čímž také akceptovaly vyšší právní sílu společné unijní legislativy. V tom samém roce vstoupily na Slovensku v účinnost zákony druhé vlády Mikuláše Dzurindy umožňující zahraničním subjektům vstup na tamní trh se soukromým zdravotním pojištěním. Jedním ze zahraničních investorů ve zdravotnickém sektoru byla také nizozemská pojišťovací společnost Achmea BV, jež na slovenském trhu operovala prostřednictvím své dceřiné akciové společnosti. Po volbách v roce 2006 a nástupu první vlády Roberta Fica však byla některá deregulační opatření předchozího kabinetu rušena: Ficova vláda postupně zakázala působení pojišťovacích makléřů v segmentu zdravotního pojištění, vyplácení dividend i prodej pojišťovacího portfolia (zákaz vyplácení dividend nicméně v roce 2011 zrušil slovenský Ústavní soud²). Achmea BV proto v roce 2008 zahájila se slovenským státem řízení u rozhodčího soudu ve Frankfurtu nad Mohanem, jehož způsobilost však slovenští zástupci zpochybnili s odkazem na vstup Slovenské republiky do Evropské unie, z čehož podle nich vyplývá konec účinnosti ustanovení bilaterální dohody mezi ČSFR a Nizozemím o řešení sporů pomocí arbitrážních soudů. Tato interpretace však byla v roce 2012 odmítnuta usnesením místně příslušného Vrchního zemského soudu ve Frankfurtu nad Mohanem, jež o dva a půl roku později zamítl i žádost o zrušení mezitím vyneseného rozsudku arbitrážního soudu, který 7. prosince 2012 uložil Slovensku zaplatit firmě Achmea BV 22,1 milionů eur plus úroky. Slovenský stát však proti tomuto zamítavému usnesení frankfurtského soudu podal kasační opravný prostředek ke Spolkovému soudnímu dvoru, který ve svém *usnesení z 3. března 2016*³ předložil Soudnímu dvoru Evropské unie žádost o zodpovězení předběžné otázky ve věci přípustnosti arbitrážních řízení v EU. Německým nejvyšším soudem

¹ Dohoda mezi Českou a Slovenskou Federativní Republikou a Nizozemským královstvím o podpoře a vzájemné ochraně investic. 29. 4. 1991. Sken originálního dokumentu dostupný z:

https://www.mfcr.cz/assets/cs/media/Dohoda_DPOI-Nizozemsko-cesky.pdf

² SLOVENSKÁ REPUBLIKA. Ústavný súd Slovenskej republiky. Nález Ústavného súdu Slovenskej republiky. PL. ÚS 3/09-378. 26. 1. 2011. Dostupné z: https://www.ustavnysud.sk/ussr-intranet-portlet/docDownload/4ffd5bc7-7d78-42c5-aa1d-5cae02ca0395/Rozhodnutie%20-%20Rozhodnutie%20PL.%20%C3%9A%203_09.pdf

³ BUNDESREPUBLIK DEUTSCHLAND. Bundesgerichtshof. Beschluss (I ZB 2/15) vom 3. März 2016 in dem Verfahren auf Aufhebung eines inländischen Schiedsspruchs. 3. 3. 2016. Dostupné z:

<http://juris.bundesgerichtshof.de/cgi-bin/rechtsprechung/document.py?Gericht=bgh&Art=en&sid=620cf5c660b24995427efc6a06f682b4&nr=74612&pos=12&anz=25>; klíčové aspekty kauzy a otázky na SDEU shrnuje též později vydaná tisková zpráva

Spolkového soudního dvora: BUNDESREPUBLIK DEUTSCHLAND. Bundesgerichtshof. Bundesgerichtshof legt Europäischem Gerichtshof Fragen zur Wirksamkeit von Schiedsvereinbarungen in Investitionsschutzabkommen vor. Nr 81/2016. In: *Bundesgerichtshof* [online]. 10. 5. 2016 [cit. 2018-05-02]. Dostupné z: <http://juris.bundesgerichtshof.de/cgi-bin/rechtsprechung/document.py?Gericht=bgh&Art=en&sid=620cf5c660b24995427efc6a06f682b4&nr=74606&linked=pm&Blank=1>

položené dotazy – jež zohledňovaly právní argumentaci zástupců Slovenska – se týkaly možné neslučitelnosti arbitrážní doložky v bilaterálních dohodách mezi členskými státy o ochraně investic s ustanoveními ve Smlouvě o fungování Evropské unie, konkrétně nejprve s čl. 344 (zákaz řešení sporů mezi členskými státy jiným způsobem, než stanovují společné unijní smlouvy), pak s čl. 267 (o výlučné působnosti Soudního dvora EU ve věci výkladu smluv, platnosti a výkladu právních aktů přijatých jinými subjekty Unie a rozhodování o předběžných otázkách vznášených soudy členských států) a následně s čl. 18 (zákaz diskriminace na základě státní příslušnosti). Důležitým aspektem žádosti německých soudců na Soudní dvůr EU byla i otázka relevance arbitrážní doložky bilaterální smlouvy, pokud ta byla uzavřena ještě před vstupem jednoho ze států do Evropské unie. Samotný senát Spolkového soudního dvora se nicméně ve svém komentáři předběžných otázek klonil spíše k souladu smluvních mechanismů EU s bilaterálními rozhodčími doložkami pro spory mezi soukromým investorem a členským státem Unie. Protože však němečtí soudci dospěli k závěru, že Soudní dvůr EU se ke slučitelnosti bilaterálních smluv o ochraně investic s unijním právem ještě nevyjádřil, vznesli u něj dle čl. 267 Smlouvy o fungování EU⁴ své předběžné otázky.

Soudní dvůr EU byl ovšem ve svém **rozsudku z 6. března 2018**⁵ jiného názoru než spolkoví soudci z Karlsruhe. Podle něj tvoří jádro unijních smluv přihlášení se všech zúčastněných států k zajištění soudržného a jednotného výkladu společného unijního práva. Tento závazek s sebou nese nutnost vytvoření provázaného soudního systému, jehož klíčovou komponentou je institut žádosti národních soudů u Soudního dvora EU o rozhodnutí v předběžné otázce. Arbitrážní soud, který rozhodoval v kauze Achmea a jehož ustanovení vyplývá z bilaterální smlouvy o ochraně investic mezi ČSFR a Nizozemím, však součástí takového systému není, neboť nepatří k soudní soustavě ani jedné z členských zemí Unie. V této souvislosti Soudní dvůr upozorňuje, že v rozhodčí doložce mezi ČSFR a Nizozemím stojí, že arbitrážní soud musí ve svém rozhodování zohlednit platný právní rámec v obou smluvních státech, jakož i mezi nimi uzavřené relevantní dohody, kam však patří i unijní právo. Proti působnosti arbitrážního soudu rovněž hovoří ustanovení z československo-nizozemské dohody o „konečnosti a závaznosti“ (čl. 8, odst. 7) jeho rozhodnutí pro obě strany sporu a o právu arbitrážního soudu stanovit si zemi svého sídla a procesní pravidla (dle rozhodčích pravidel Komise OSN pro právo mezinárodního obchodu UNCITRAL, viz čl. 8, odst. 5 dohody), což limituje možnosti přezkumu arbitráže národními soudy. Takové rozhodčí řízení unijní soudci odlišují od obchodní arbitráže. U obchodní arbitráže je i dle judikatury Soudního dvora EU omezení možnosti přezkumu národními soudy přípustné, neboť zde se jedná o ustanovení vyplývající ze svobodné vůle obou stran případného sporu. Nejde tedy jako ve věci Achmea vs. Slovensko o závazek z dříve uzavřeného mezistátního smluvního mechanismu o vyjmutí sporů týkajících se unijního práva z národní soudní soustavy. Z tohoto důvodu rozsudek Soudního dvora EU zní, že arbitrážní doložky v bilaterálních smlouvách mezi dvěma členskými státy, v nichž se – podobně jako ve smlouvě mezi ČSFR a Nizozemím – hovoří o povinnosti členského státu EU uznat arbitrážní soud a jeho výroky, jsou v rozporu s čl. 344 a 267 Smlouvy o fungování EU.

Co tento judikát může implikovat pro ochranu investic v EU dle mínění zástupců odborné veřejnosti? Právní expert Szilárd Gáspár Szilágyi z Univerzity v Oslu ve svém komentáři ***The CJEU Strikes Again in Achmea. Is this the end of investor-State arbitration under intra-EU BITs?***⁶ pro International Law and Policy Blog nepovažuje rozsudek za překvapivý. Podtrhuje totiž dřívější

⁴ Konkrétně dle tohoto ustanovení: „Vystane-li taková [tzn. v relaci ke smlouvám a právním aktům EU předběžná] otázka při jednání před soudem členského státu, jehož rozhodnutí nelze napadnout opravnými prostředky podle vnitrostátního práva, je tento soud povinen obrátit se na Soudní dvůr Evropské unie.“ Viz: EVROPSKÁ UNIE. Konsolidované znění Smlouvy o fungování Evropské unie. OJ C 326, 26. 10. 2012, p. 47–390. Dostupné z: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?uri=celex%3A12012E%2FTXT>

⁵ SOUDNÍ DVŮR EVROPSKÉ UNIE. Rozsudek soudního dvora (velkého senátu) 6. března 2018 ve věci C-284/16 v řízení Slowakische Republik (Slovenská republika) proti Achmea VB. ECLI:EU:C:2018:158. Dostupné z: <http://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?jsessionid=9ea7d2dc30dd4bd9916a7ef84b2b865efd60fa7e6592.e34KaxiLc3qMb40Rch0SaxyNbNv0?text=&docid=199968&pageIndex=0&doclang=CS&mode=lst&dir=&oc=first&part=1&cid=577073>

⁶ SZILÁGYI, Szilárd Gáspár. The CJEU Strikes Again in Achmea. Is this the end of investor-State arbitration under intra-EU BITs? In: *International Law and Policy Blog* [online]. March 07, 2018 at 08:33 AM [cit. 2018-05-04]. Dostupné z: <http://worldtradelaw.typepad.com/ielpblog/2018/03/guest-post-the-cjeu-strikes-again-in-achmea-is-this-the-end-of-investor-state-arbitration-under-intr.html>

snahy Soudního dvora EU o ochranu svého „písečku“ před jinými mezinárodními soudy. Unijní soudci se již v minulosti stavěli negativně k pokusům o zřízení Soudního dvora Evropského hospodářského prostoru či Evropského patentového soudu. Szilágyi proto spekuluje, že možná jediným důvodem pro soulad unijního práva a Mechanismu pro řešení sporů při Světové obchodní organizaci (Dispute Settlement Mechanism) je jeho neprojednávání před Soudním dvorem EU. Ve své analýze rozsudku se nicméně nevěnuje dopadům na vývoj vztahu mezi unijním právním řádem a ostatními mezinárodními tribunály, ale na unijní legislativu a politiku v oblasti investic. Zaprvé dochází k závěru, že judikát svou obecnou formulací zavazuje členské státy EU s podobně koncipovanou arbitrážní doložkou ve vzájemných bilaterálních smlouvách jako ve smlouvě CSFR-NL, aby odstranily takovéto mechanismy pro arbitráže mezi investorem a státem, přičemž zjištěná neslučitelnost takových arbitrážních doložek s unijním právem se týká i smluv uzavřených před vstupem daných zemí do EU. Zadruhé, rozsudek pro členské státy EU znamená, že budou muset porušit své závazky plynoucí z mezinárodních arbitrážních konvencí, tedy Newyorské konvence OSN (Úmluvě o uznání a výkonu cizích rozhodčích nálezů) a Konvence Mezinárodního centra pro řešení investičních sporů (ICSID) při Světové bance. Zatřetí, za vnitrounijní smlouvu o ochraně investic by nyní mohla být považována i Smlouva o energetické chartě (ECT), alespoň co se týče řešení sporů mezi státy EU a investory ze zemí EU. Začtvrté, verdiktem v kauze Achmea by mohly být ohroženy i Komplexní hospodářská a obchodní dohoda mezi EU a Kanadou (CETA) a Smlouva o volném obchodu mezi EU a Vietnamem, jež také počítají s existencí arbitrážního soudu pro řešení sporů mezi investory a státy. A v neposlední řadě může rozsudek podle Szilágyiho zkomplikovat i plán Evropské komise na zřízení Multilaterálního investičního soudu (MIC), který by měl nahradit stávající mezinárodní systém pro řešení sporů mezi státem a investorem (ISDS) založený na již zmíněných konvencích a multilaterálních či bilaterálních obchodních a investičních smlouvách.⁷ Proto zejména za účelem úspěšného spuštění MIC Szilágyi Evropské komisi radí, aby se na Soudní dvůr EU v této věci raději neobracela (byť to samozřejmě může učinit i jakýkoli členský stát nebo jiná společná instituce EU).

Podle článku *In Achmea, the EU says 'achtung baby' to the world*⁸ v revue Foreign Direct Investment z pera amerického dopisovatele mezinárodní asociace advokátů a advokátních kanceláří IBA, Michaela D. Goldhabera, ale judikát nemusí mít nutně tak dalekosáhlé důsledky, že by ovlivnil investiční dohody mezi členy a nečleny EU nebo pakty podepsané EU jako celkem. Na druhé straně je ale princip právní autonomie podle Goldhabera fakticky nevyčerpatelný a sama Evropská komise má již k dispozici řadu nástrojů, jak jej vynucovat a zabránit investorům v obcházení judikátu Soudního dvora EU kupříkladu účelovým zakládáním podnikatelských aktivit mimo území EU. Komise může dokonce přímo zakázat členskému státu uhradit sankce uložené arbitrážním soudem, jak ukázalo rozhodnutí Komise v roce 2015 ve sporu Rumunsko s bratry Miculovými, v němž by vyplacení peněžitého trestu představovalo podle komisařky M. Vestagerové nedovolenou státní podporu.⁹ Po rozsudku v kauze Achmea je ovšem pravděpodobnější, že v případě účelového vyvážení kapitálu mimo Unii budou soudy třetích zemí v této věci respektovat judikaturu Soudního dvora EU.

K judikátu unijních soudců je značně kritický článek české advokátky z kanceláře Kinstellar Zuzany Valouškové *Kauza Achmea: Přejde konec mezinárodních investičních arbitráží v EU?*¹⁰, který byl otištěn v dubnovém čísle magazínu Právní rádce. Valouškové obsáhla analýza se normativně opírá o zásadu zachování ujednaných smluv („pacta sunt servanda“), podle níž by se signatářské státy bilaterálních dohod o ochraně investic neměly svých závazků vůči soukromým investorům zbavovat.

⁷ K projektu MIC viz EUROPEAN UNION. European Parliament. Multilateral Investment Court (MIC). *Legislative train schedule - A balanced and progressive trade policy to harness globalisation* [online]. As of 20 April 2018 [cit. 2018-05-04]. Dostupné z: [http://www.europarl.europa.eu/legislative-train/theme-a-balanced-and-progressive-trade-policy-to-harness-globalisation/file-multilateral-investment-court-\(mic\)](http://www.europarl.europa.eu/legislative-train/theme-a-balanced-and-progressive-trade-policy-to-harness-globalisation/file-multilateral-investment-court-(mic))

⁸ GOLDHABER, Michael D. The Global Lawyer: In Achmea, the EU says 'achtung baby' to the world. *Foreign Direct Investment*. 2018 (Apr 13, 2018), 7. ISSN 1476-301X. Dostupné také komerčně ze systému Proquest.

⁹ EVROPSKÁ KOMISE. Rozhodnutí Komise (EU) 2015/1470 ze dne 30. března 2015 o státní podpoře SA.38517 (2014/C) (ex 2014/NN) poskytnuté Rumunskem – Rozhodčí nález ve věci Micula v. Rumunsko ze dne 11. prosince 2013 (oznámeno pod číslem C(2015) 2112). In: *EUR-Lex* [online]. 4. 9. 2015 [cit. 2018-5-14]. Dostupné z: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?uri=CELEX:32015D1470>

¹⁰ VALOUŠKOVÁ, Zuzana. Kauza Achmea: Přejde konec mezinárodních investičních arbitráží v EU? *Právní rádce*. 2018, roč. 25, č. 4, s. 26-34. ISSN 1210-4817. Dostupné také ze sítě resortu MF v Aktivních novinách.

Rozsudek Soudního dvora EU pak dle Valouškové nadřadil spíše hypotetickou obavu z nejednotného výkladu a aplikování unijního práva nad ochranu zahraničních investorů v členských státech EU. Valoušková sice neočekává, že v EU brzy dojde k hromadnému rušení bilaterálních investičních smluv a k zastavení všech z nich vycházejících arbitráží. Postavení rozhodců ale bude otřeseno, neboť doslovný výklad rozsudku Soudního dvora EU by nejspíše skutečně znamenal úplný konec investičních arbitráží na základě bilaterálních smluv jak mezi státy EU, tak za určitých okolností i mezi státem EU a třetí zemí. Valoušková si v rámci své kritiky všímá a do značné míry bere za svou argumentaci ze *stanoviska*¹¹ generálního advokáta Soudního dvora EU Melchiora Watheleta ke kauze Achmea ze září 2017, který v otázce arbitrážní doložky ve smlouvě ČSFR-NL dochází k protikladným závěrům než konečný březnový rozsudek. Wathelet na základě předchozí judikatury Soudního dvora EU ohledně předběžných otázek připomíná, že při splnění určitých kritérií mohou touto pravomocí disponovat i rozhodčí soudy, což by byli bývali mohli unijní soudci přiznat i frankfurtskému arbitrážnímu soudu vzniklému na základě československo-nizozemské smlouvy. V případě Achmea se rovněž jedná o arbitráž, která probíhala na území EU, a je tak přezkoumatelná národními i unijními soudy, o čemž svědčí i samotný postup německého Spolkového soudního dvora a Soudního dvora EU. Wathelet sice připouští, že arbitráže probíhající ve třetích zemích a zejména u washingtonského ICSID mohou soudní přezkum evropskými institucemi výrazně komplikovat, a proto by se formulace bilaterálních smluv o ochraně investic měly takovýmito eventualitám vyhýbat. Podle Valouškové ale i v případě sporů u ICSID existují možnosti domáhání se zrušení výkonu arbitrážního nálezu u Soudního dvora EU prostřednictvím národních soudů. Nakonec ani v rámci veřejných soudů v EU není zcela zajištěna „autonomie a plný účinek unijního práva“, jak se jich dovolává Soudní dvůr EU ve svém judikátu, mají-li národní soudy (vyjma těch, jejichž rozhodnutí nelze napadnout opravnými prostředky) pouze *možnost* a nikoliv *povinnost* se ve svém rozvažování obracet s předběžnou otázkou na Soudní dvůr EU. Každopádně ale rozsudek z 6. března 2018 vytváří významný podnět pro investory, aby jako sídlo rozhodčího soudu preferovali spíše státy mimo EU, a vyhnuli se tak přezkumu arbitráže soudy členských států.

Německý advokát se specializací na arbitrážní řízení Nico Basener z mnichovské pobočky kanceláře Clifford Chance je oproti tomu v kritice rozsudku zdrženlivější. V článku *Du sollst keine andere Gerichtsbarkeit neben mir haben*¹² pro server Legal Tribune Online zdůrazňuje rozdíl mezi dosavadní judikaturou Soudního dvora EU ohledně obchodních arbitráží a nynějším nálezem týkajícím se bilaterálních dohod o ochraně investic. Arbitrážní rozsudek o přípustnosti či nepřípustnosti právního aktu suverénního státního útvaru má totiž jinou kvalitu než nález vycházející ze smluvního ujednání soukromých aktérů o řešení sporů, což arbitrážní soudy ve svých výstupech podle Basenera dosud příliš nereflektovaly a judikát Soudního dvora EU v kauze Achmea to pouze explicitně vyjádřil. Lze proto očekávat, že se pozice unijních soudců v dohledné době nebude manifestovat jen na tomto konkrétním případě, ale že ovlivní i další s napětím očekávaná řešení arbitrážních sporů mezi členským státem EU a investorem. Těmi může být mezi 150 jinými aktuálními rozhodčími řízeními například žaloba švédské společnosti Vattenfall před ICSID proti Německu za údajně nedostatečně kompenzované zkrácení životnosti atomových elektráren v reakci na katastrofu v japonské Fukušimě nebo řízení mezi Španělskem a společností RWE Innogy a dalšími investory kvůli dodatečnému zkrácení subvencí na solární elektrárny. V obou případech již národní soudy rozhodly ve prospěch postupu svých států a Basener naznačuje, že pokud bude v arbitrážích rozhodnuto jinak, budou rozhodčí soudy ještě více vnímány jako velmi kontroverzní instituce a konkurenti národní a unijní soudní soustavy. Nicméně řešení celé situace mají podle Basenera v rukou členské státy Unie. Ty by pro zachování právní jistoty i samotných arbitrážních řízení v EU mohly navázat na aktivity Rakouska, Finska, Francie, Německa a Nizozemí z přelomu let 2015 a 2016, které měly za cíl

¹¹ SOUDNÍ DVŮR EVROPSKÉ UNIE. Stanovisko generálního advokáta Melchiora Watheleta přednesené dne 19. září 2017(1). Věc C-284/16 Slovakische Republik proti Achmea BV. ECLI:EU:C:2017:699. Dostupné z: <http://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?text=&docid=194583&pageIndex=0&doclang=CS&mode=lst&dir=&occ=first&part=1&cid=268463>

¹² BASENER, Nico. Du sollst keine andere Gerichtsbarkeit neben mir haben. In: *LTO.de* [online]. 06.03.2018 [cit. 2018-05-15]. Dostupné z: <https://www.lto.de/recht/hintergruende/h/eugh-c28416-investitionsschutz-eu-schiedsklauseln-schiedsgerichtsbarkeit-innerhalb-europas-untersagt/>

uzavření vnitroujinní multilaterální smlouvy na ochranu investic s jednotnými rozhodčími standardy a stanovením sídla rozhodčí instituce na území EU.¹³

Z výše uvedených reakcí i formulace samotného rozsudku je zjevná brizance celé záležitosti, která navíc otevírá další, u širší veřejnosti nepříliš reflektované pole pro integrační proces členských států EU v oblasti ochrany investic a návazných mechanismů řešení sporů dotýkajících se jednotlivých členských zemí a jimi signovaných smluv. Rozsudek v případě Achmea BV versus Slovenská republika minimálně otevírá prostor k další debatě na toto téma, kde by ovšem s ohledem na udržení právní jistoty investorů, rozhodců i států byly žádoucí také brzké činy. V samotném sporu mezi nizozemskou Achmeou a Slovenskem ale ještě nemusí mít slovenský stát zcela vyhráno, neboť – jak poznamenává i výše představený článek Zuzany Valouškové¹⁴ – v případě projednávání případu před slovenskými soudy může hrát zásadní roli nález slovenského Ústavního soudu z roku 2011, podle nějž byl zákaz rozdělování zisků v oblasti zdravotního pojištění v rozporu se slovenskou ústavou.¹⁵ Achmea v domáhání se náhrady škody za zmařenou investici tak není ani po 6. březnu 2018 zcela bez šancí. To už však bude jiný příběh než ten, který ve světě mezinárodních arbitráží a jejich evropských regulátorů bude nejspíše ještě vyprávěn a jemuž celý spor mezi jedním investorem a jedním menším státem dal významný podnět.

¹³ COUNCIL OF THE EUROPEAN UNION. Intra-EU Investment Treaties: Non-paper from Austria, Finland, France, Germany and the Netherlands. 25/16. 07-04-2016. Dostupné z: https://www.bmwi.de/Redaktion/DE/Downloads/I/intra-eu-investment-treaties.pdf?__blob=publicationFile&v=4
Tento dokument obsahuje i návrhy na možné ukončování platnosti bilaterálních smluv na ochranu investic mezi členskými státy EU.

¹⁴ Viz pozn. č. 10

¹⁵ Viz pozn. č. 2

Víceletý finanční rámec EU pro roky 2021-2027: počátek svízelného vyjednávání

Ing. Bc. Daniel Kný

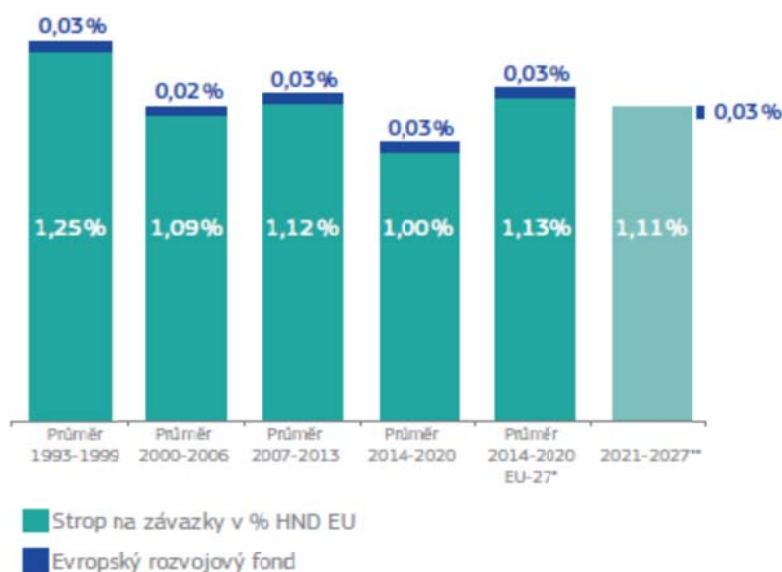
Oddělení 5904, Informační podpora a knihovna

Evropská komise v uplynulém měsíci zveřejnila a po dobu několika následujících dní ještě zveřejní legislativní návrhy a další dokumenty, které by měly vést k vytvoření finančního rámce (MFF) EU pro sedmileté období 2021 až 2027. Nyní jsou již zřejmé obrysy představ EK o podobě budoucích rozpočtů EU, o čemž svědčí nejen okamžité vzplanutí intenzivní debaty mezi představiteli členských států a evropských institucí, ale i rostoucí pozornost (ekonomických) komentátorů na stránkách předních periodik. Pro přijetí finální podoby víceletého finančního rámce je nezbytná jednomyslná shoda členských států a souhlas Evropského parlamentu. Předseda EK Jean Claude Juncker vyzývá k dohodě ohledně MFF ještě do konce funkčního období EP v příštím roce. To však i na základě zkušeností z vyjednávání minulých sedmiletých finančních rámců (v některých případech přesahujících horizont 20 měsíců) považuje řada

Graf č. 1

Výše rozpočtu EU jako procentní podíl hrubého národního důchodu (HND)

Strop na závazky v % HND EU

(*) odhadované závazky pro období 2014-2020, bez výdajů Spojeného království, v % HND EU-27

(**) integrovaný Evropský rozvojový fond („zahnutý do rozpočtu“)

Zdroj: Evropská komise

komentátorů i účastníků jednání (na odborné rovině) za nereálnou ambici.¹ Tento článek shrnuje základní parametry a novinky MFF 2021-2027 navrhované Evropskou komisí. Věnuje se nejkontroverznějším aspektům návrhu a přibližuje argumenty zastánců a odpůrců plánovaného objemu a struktury výdajů, stejně jako změn na straně příjmů budoucích rozpočtů EU.

V tiskové zprávě Evropské komise „*Rozpočet EU: Komise navrhuje moderní rozpočet pro Unii, která chrání, posiluje a brání*“² jsou shrnuty základní parametry navrhovaných rozpočtů EU a změny, které by měl navrhovaný MFF přinést. Objem finančních prostředků na závazky by měl dosahovat 1,11 % HND EU-27 (tj. 1 135 mld. eur v cenách roku 2018, respektive 1 279 mld. eur v běžných cenách) při zahrnutí Evropského rozvojového fondu, který se v současné době nachází mimo rámec rozpočtu. V grafu č. 1³ si lze povšimnout, že

¹ Pro potenciální důsledky pozdního přijetí MFF viz EVROPSKÁ KOMISE. Pozdní přijetí rozpočtu EU bude mít důsledky pro občany a podniky. In: *European Commission* [online]. 14. února 2018 [cit. 2018-05-25]. Dostupné z: https://ec.europa.eu/commission/sites/beta-political/files/where-does-the-money-go_cs.pdf.

² EVROPSKÁ KOMISE. Rozpočet EU: Komise navrhuje moderní rozpočet pro Unii, která chrání, posiluje a brání. In: *European Commission* [online]. 2. května 2018 [cit. 2018-05-25]. Dostupné z: http://europa.eu/rapid/press-release_IP-18-3570_cs.htm.

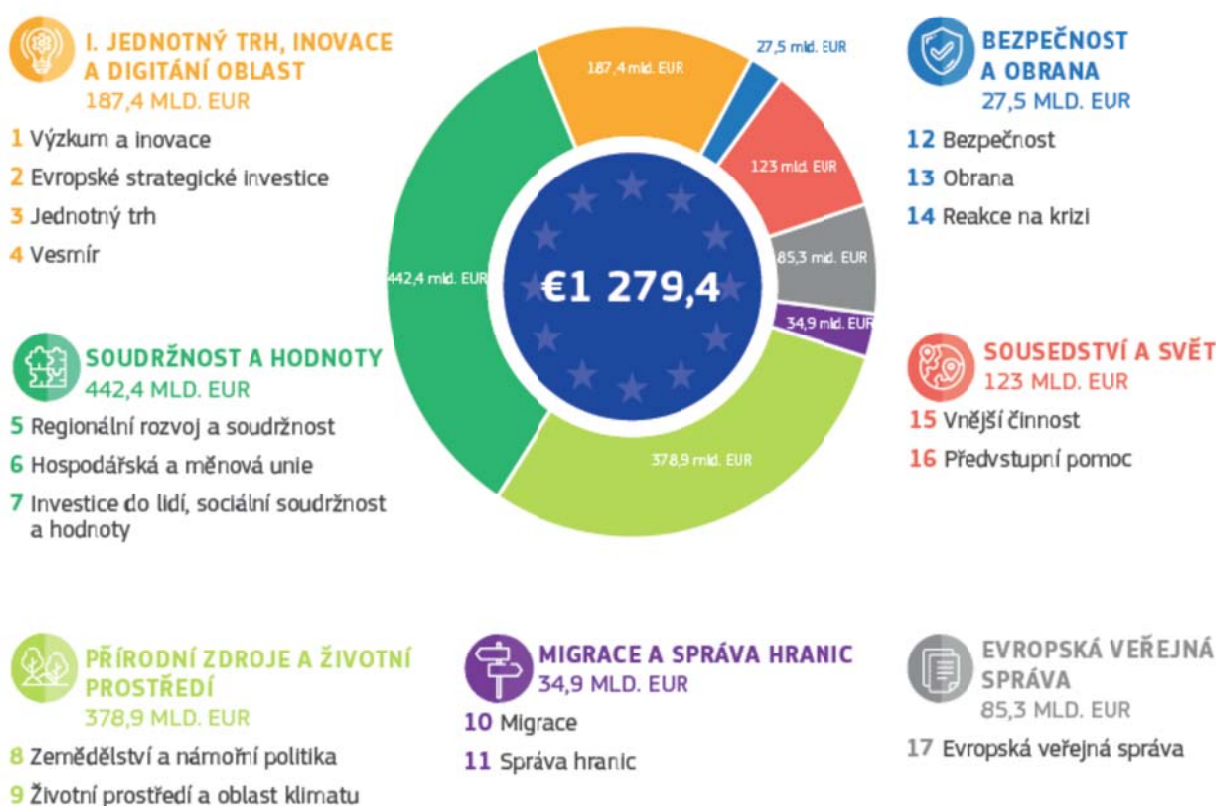
³ Graf převzat z věcného přehledu EK. Viz EVROPSKÁ KOMISE. Moderní rozpočet EU pro Unii, která chrání, posiluje a brání. In: *European Commission* [online]. 2. května 2018 [cit. 2018-05-25]. Dostupné z: https://ec.europa.eu/commission/sites/beta-political/files/budget-proposals-modern-eu-budget-may2018_cs_0.pdf.

se z dlouhodobého hlediska nejedná o nikterak vybočující velikost rozpočtů EU. Vzhledem k tomu, že Spojené království představuje v současné době tzv. čistého plátce, reaguje Komise ve svém návrhu na brexit (a s ním související výpadek v rozpočtu) jak snížením výdajů, tak představením nových zdrojů. Komise rovněž navrhuje změnu struktury výdajů, což konkrétně znamená snížení relativního podílu finančních prostředků na společnou zemědělskou politiku a politiku soudržnosti, jež by měly být modernizovány. Naopak zvýšen by měl být objem i relativní podíl prostředků plynoucích na nové a naléhavé priority, mezi něž podle Komise patří výzkum a inovace, mladí lidé, digitální ekonomika, správa hranice, bezpečnost či obrana. Navrhovanou strukturu výdajů a její vývoj v čase demonstrují následující dva grafy (č. 2 a č. 3).⁴

Graf č. 2

NOVÝ VÍCELETÝ FINANČNÍ RÁMEC NA OBDOBÍ 2021–2027 ROZPOČET PRO UNII, KTERÁ CHRÁNÍ, POSILUJE A BRÁNÍ

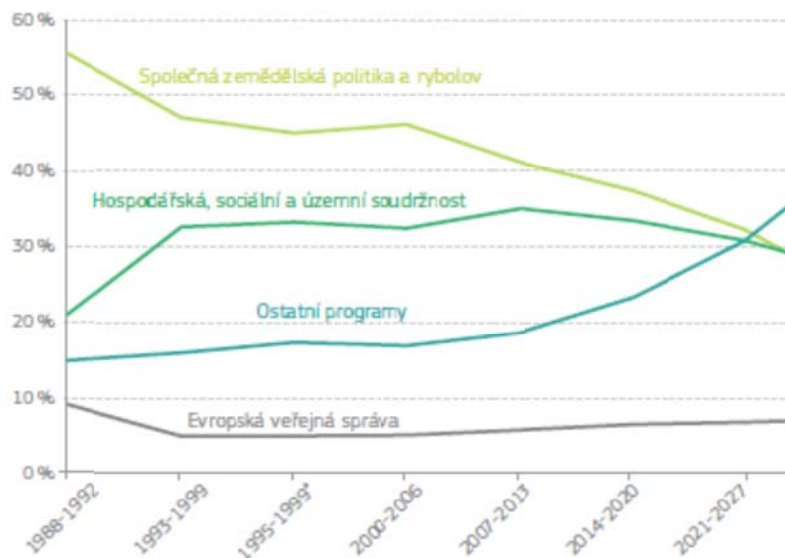
v miliardách EUR, běžné ceny

⁴ Grafy převzaty z věcného přehledu EK. Viz EVROPSKÁ KOMISE. Moderní rozpočet EU pro Unii, která chrání, posiluje a brání. In: *European Commission* [online]. 2. května 2018 [cit. 2018-05-25]. Dostupné z: https://ec.europa.eu/commission/sites/beta-political/files/budget-proposals-modern-eu-budget-may2018_cs_0.pdf

Graf č. 3

Vývoj hlavních oblastí politik v rozpočtu EU

Zdroj: Evropská komise

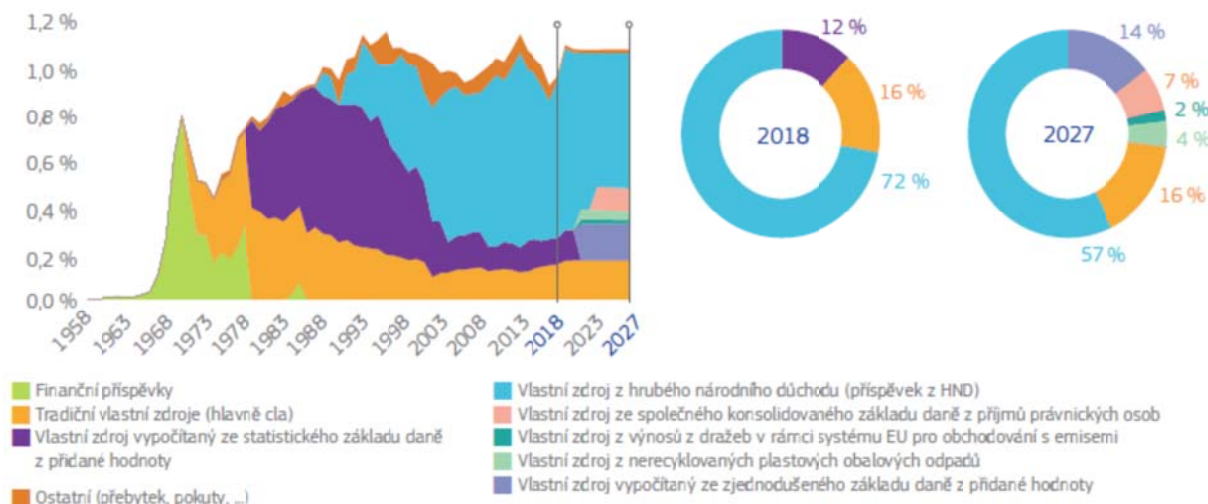
*Upraveno pro účely rozšíření z roku 1995

v pozici britské premiérky. Vývoj zdrojů příjmů rozpočtu EU, jejich struktura v roce 2018 a plánovaná struktura v roce 2027 jsou znázorněny na dalším grafu (č. 4).⁵

Graf č. 4

Vývoj zdrojů příjmů rozpočtu EU

% HND

⁵ Graf převzat z věcného přehledu EK. Viz EVROPSKÁ KOMISE. Modernizace příjmové strany rozpočtu EU. In: *European Commission* [online]. 2. května 2018 [cit. 2018-05-25]. Dostupné z: https://ec.europa.eu/commission/sites/beta-political/files/budget-proposals-modernising-budget-revenue-side-may2018_cs.pdf.

Skromné náznaky vtažení rozpočtu EU do reality 21. století vidí v návrhu Komise komentář Economistu „*Charlemagne: Seven-year itch*“.⁶ V implicitně pozitivním světle zmiňuje výrazný nárůst objemu prostředků věnovaných na výzkum, vzdělávání, migraci či obranu, ačkoliv k němu dochází ve vztahu k nízké výchozí základně. I tak půjde stále 60 % rozpočtu EU na zemědělství a transfery (v rámci kohezní politiky). Zmiňuje radost Německa z návrhu na propojení pomoci chudším zemím se snahami o hospodářské reformy (doporučované Komisí v rámci evropského semestru) či zásadní odpor řady čistých plátců (mj. Nizozemska) proti rušení slev. Nizozemsko bude spolu s Rakouskem a severskými státy bojovat za snížení celkového objemu výdajů. Za nejkontroverznější Economist označuje snahu Komise o získání pravomoci, která by jí umožnila pozastavit, omezit nebo zakázat přístup členské zemi k finančním prostředkům EU způsobem, jenž by byl přiměřený povaze, závažnosti a rozsahu nedostatků při dodržování zásad právního státu. Rozhodnutí Komise by mohla pouze zvrátit Rada EU kvalifikovanou většinou a členský stát by měl i nadále povinnost provádět příslušné programy a vyplácet platby konečným příjemcům.⁷ Economist označuje tento návrh za odpověď na nárůst měkkého autoritářství v Maďarsku a Polsku, ačkoliv Komise odmítá zacílení tohoto opatření na nějakou konkrétní zemi.⁸ V komentáři je rovněž zmíněno navrhované vytvoření malého fondu na ochranu investic v eurozóně při hospodářském poklesu. Tato evropská funkce investiční stabilizace by měla fungovat ve formě úvěrů mezi spojenými osobami (back-to-back) z rozpočtu EU ve výši až 30 mld. eur v kombinaci s grantovou složkou na pokrytí nákladů na úroky v zájmu stabilizace úrovně investic v členských státech v případě velkých asymetrických šoků. Financována by mohla být z příspěvků členských států eurozóny rovnajících se podílu měnových příjmů (ražebnému), přičemž otevřena by mohla být i ostatním státům, pokud by přispívaly na její financování. Komise rovněž navrhuje program na podporu reforem (v celkové výši 25 mld. eur), z něhož půjde finanční a technická podpora na prioritní vnitrostátní reformy.⁹ Ačkoliv celkový objem rozpočtu EU dosahuje pouze jedné padesátiny většiny průměrných veřejných výdajů členských států, očekává Economist podobně jako velká většina ostatních komentářů zuřivou bitvu o podobu MFF.

Mehreen Khan v článku „*Brussels budget blockbuster is in danger of falling flat*“¹⁰ upozorňuje, že zdrojem konfliktu může být i návrh Komise snížit podíl států z celních příjmů na 10 %, což se kromě Dánů a Nizozemců výrazně dotkne také Italů a Francouzů, a lze to označit za konec skrytých slev (rabatů). Německo je sice v souladu s koaliční smlouvou mezi CDU-CSU a SPD ochotno zvýšit svůj příspěvek do rozpočtu EU, avšak pouze tehdy, pokud i ostatní ponесou férový podíl na nákladech. Khan také zmiňuje navrhovanou změnu při alokaci finančních prostředků pro nejchudší části Evropy (v rámci kohezních fondů), kdy HDP bude nově kritériem pouze s 80% vahou a zbytek výpočtu bude založen na nových kritériích, jako je demografie, nezaměstnanost mladých či klimatická změna. Očekává se, že z tohoto opatření bude profitovat jižní Evropa na úkor postkomunistických členských států. Ačkoliv v tomto článku je reakce Polska vůči zakotvení mechanismu právního státu považována ještě za umírněnou, pozdější text „*Poland rebukes Brussels' plans to link budget funds to rule of law*“¹¹ od stejné autorky a „*European union threatens subsidy cuts to rein in rebel nations*“¹² citují

⁶ Charlemagne: Seven-year itch. *The Economist*. 2018, 427 (9090), 25. Dostupné též z:

<https://search.proquest.com/docview/2034648437?accountid=45378>.

⁷ Pro věcný přehled Komise na toto téma viz EVROPSKÁ KOMISE. Řádné finanční řízení a právní stát. In: *European Commission* [online]. 2. května 2018 [cit. 2018-05-25]. Dostupné z: https://ec.europa.eu/commission/sites/beta-political/files/budget-proposals-financial-management-rule-law-may2018_cs_0.pdf.

⁸ Viz též KHAN, Mehreen. EU unveils plans to boost post-Brexit budget to €1.25tn. In: *FT.com* [online]. May 2, 2018, 2:20 pm [cit. 2018-05-25]. Dostupné z: <https://www.ft.com/content/97f48dc0-4e01-11e8-8a8e-22951a2d8493>.

⁹ Pro věcný přehled Komise na toto téma viz EVROPSKÁ KOMISE. Rozpočet EU a hospodářská a měnová unie. In: *European Commission* [online]. 2. května 2018 [cit. 2018-05-25]. Dostupné z: https://ec.europa.eu/commission/sites/beta-political/files/budget-proposals-economic-monetary-union-may2018_cs.pdf.

¹⁰ Viz též KHAN, Mehreen. Brussels budget blockbuster is in danger of falling flat. In: *FT.com* [online]. May 3, 2018, 8:27 am [cit. 2018-05-25]. Dostupné z: <https://www.ft.com/content/a9521cec-4e54-11e8-a7a9-37318e776bab>.

¹¹ KHAN, Mehreen. Poland rebukes Brussels' plans to link budget funds to rule of law. In: *FT.com* [online]. May 14, 2018, 11:05 am [cit. 2018-05-25]. Dostupné z: <https://www.ft.com/content/f0db175e-5754-11e8-bdb7-f6677d2e1ce8>.

zásadní odpor Poláků a Maďarů vůči tomuto opatření. Mehreen Khan vedle toho uvádí námitky celé řady dalších zemí (Estonska, Slovinska, Portugalska) vůči škrtnům ve společné zemědělské a kohezní politice. Autorka druhého textu Valentina Pop¹² cituje německou europoslankyni, která hrozí blokadou MFF ze strany Evropského parlamentu, pokud nebude mechanismus právního státu přijat. Českého čtenáře v této souvislosti může zaujmout i výrazná podpora příslušného mechanismu ze strany evropské komisařky pro spravedlnost Věry Jourové, o čemž se lze dočíst v článku od Lili Bayer „*Jourová: Law-abiding countries have nothing to fear from funding-cut plan*“.¹⁴ Citován je mj. výrok Jourové, že dle její zkušenosti evropské fondy přitahují „velké, špatné lidi“. Zneklidněna je také nízkým procentem doporučení Evropského úřadu pro boj proti podvodům (OLAF), která byla akceptována maďarskými úřady, a tvrdí, že státy protestující proti mechanismu právního státu svým způsobem přiznávají neschopnost v budoucnosti garantovat zdravé finanční řízení a ochranu peněz EU.

Návrh MFF a s ním související debatu komentuje rovněž Simon Nixon ve svém článku „*Limbo lingers for the European union*“.¹⁵ Ten tvrdí, že finance v rámci společné zemědělské politiky a kohezních fondů nebyly dobře utráceny. Významná část finančních prostředků společné zemědělské politiky podle něj jde do rukou bohatších zemědělců v bohatších zemích spíše než chudých zemědělců v chudších zemích, zatímco kohezní fondy představují bohatý zdroj pro korupci. Vítá tedy plánovaný pokles relativního podílu těchto programů v rámci rozpočtu EU i změnu při výpočtu alokace kohezních fondů. V pozitivním světle zmiňuje rovněž narůst finančních prostředků v oblastech výzkumu a inovací, hraničních kontrol či obrany, stabilizační fond eurozóny či mechanismus právního státu. Zároveň však upozorňuje, že tato opatření vyvolávají řadu kontroverzí, které oproti přání Komise výrazně zpozdí snahu o modernizaci rozpočtu EU. Mezi sporné body podle něj patří i návrh na vytvoření stálého sboru Evropské agentury pro pohraniční a pobřežní stráž o velikosti 10 000 příslušníků, protože může být vnímán jako narušení rovnováhy pravomocí mezi EU a členskými státy.¹⁶

Hans von der Burchard v článku „*Big farms set to pay the price as EU eyes subsidy cuts*“¹⁷ uvádí další kritiku ve vztahu k současnému fungování společné zemědělské politiky spočívající v tom, že 80 % finančních prostředků plyne pouze 20 % farem, které jsou vlastněny významnými nadnárodními společnostmi. Evropská komise tak prosazuje vyváženější přidělování přímých plateb prostřednictvím povinného stanovení jejich stropu na úrovni zemědělského podniku nebo postupně snižujících se plateb podle velikosti zemědělského podniku. Podpora by se tak měla přerozdělovat ve prospěch středních a menších zemědělských podniků.¹⁸

Některé kritické postřehy vůči plánům Komise vyjadřuje europoslanec Bernd Kölmel ve svém komentáři „*MFF post-2020: Why the EU should cut back on CAP*“.¹⁹ Ten odmítá změny ohledně vlastních zdrojů rozpočtu a konstatuje, že by EU neměla mít za žádných okolností možnost uvalovat

¹² POP, Valentina. European union threatens subsidy cuts to rein in rebel nations. In: *WSJ.com* [online]. May 5, 2018, 8:00 am [cit. 2018-05-25]. Dostupné z: <https://www.wsj.com/articles/european-union-threatens-subsidy-cuts-to-rein-in-rebel-nations-1525521600>.

¹³ Viz poznámku 12.

¹⁴ BAYER, Lili. Jourová: Law-abiding countries have nothing to fear from funding-cut plan. In: *POLITICO* [online]. May 7, 2018, 6:10 pm [cit. 2018-05-25]. Dostupné z: <https://www.politico.eu/article/eu-funds-budget-poland-hungary-rule-of-law-budget-jourova-law-abiding-countries-have-nothing-to-fear/>.

¹⁵ NIXON, Simon. Limbo lingers for the European union. In: *WSJ.com* [online]. May 9, 2018, 5:11 pm [cit. 2018-05-25]. Dostupné z: <https://www.wsj.com/articles/limbo-lingers-for-the-european-union-1525900286>.

¹⁶ Pro věcný přehled Komise na toto téma viz EVROPSKÁ KOMISE. Migrace a správa hranic. In: *European Commission* [online]. 2. května 2018 [cit. 2018-05-25]. Dostupné z: https://ec.europa.eu/commission/sites/beta-political/files/budget-proposals-migration-border-management-may2018_cs.pdf.

¹⁷ BURCHARD, Hans von der. Big farms set to pay the price as EU eyes subsidy cuts. In: *POLITICO* [online]. April 23, 2018, 7:59 pm [cit. 2018-05-25]. Dostupné z: <https://www.politico.eu/article/big-farms-set-to-pay-the-price-as-eu-looks-to-cut-farm-subsidies-gunther-oettinger/>.

¹⁸ Pro věcný přehled Komise na toto téma viz EVROPSKÁ KOMISE. Společná zemědělská politika. In: *European Commission* [online]. 2. května 2018 [cit. 2018-05-25]. Dostupné z: https://ec.europa.eu/commission/sites/beta-political/files/budget-proposals-common-agricultural-policy-may2018_cs.pdf.

¹⁹ KÖLMEL, Bernd. MFF post-2020: Why the EU should cut back on CAP. In: *THE PARLIAMENT MAGAZINE* [online]. March 6, 2018 [cit. 2018-05-25]. Dostupné z: <https://www.theparliamentmagazine.eu/articles/opinion/mff-post-2020-why-eu-should-cut-back-cap>.

své vlastní daně, jakkoliv by byly nízké, protože existuje významné riziko jejich zvýšení v budoucnu. Rozpočtový výpadek způsobený brexitem by podle něj měl být řešen pouze snížením výdajů, přičemž EU by měla jednat pouze tam, kde funguje lépe než aktivity realizované na úrovni členských států. Se souvisejícím pojmem „evropská přidaná hodnota“ pracuje samotná Komise, avšak zjevně nepanuje shoda na tom, kde taková přidaná hodnota vzniká, o čemž svědčí i více prointegračně laděný komentář Petra Zahradníka „*MFF post-2020 is a unique opportunity for EU reform*“,²⁰ v němž tvrdí, že alokace 1 % HDP EU do společného rozpočtu není dostatečná, pokud vycházíme z konceptu evropské přidané hodnoty.

Kohezní politiky se ve svém článku „*New study highlights the added value of cohesion policy*“²¹ zastávají europoslanci Lambert van Nistelrooij a Andrey Novakov, kteří citují studii objednanou Evropským parlamentem. Nejen, že tato politika prospívá chudším zemím, ale zprostředkovaně i čistým plátcům do rozpočtu EU. Příslušná studie ukazuje, že 120 mld. eur investovaných v období 2007-2014 do čtyř kohezních zemí (Polska, Maďarska, ČR a Slovenska) přineslo návratnost investic zemím EU-15 ve výši 97 mld. eur. Ty profitují nejen z přímého zapojení do stavebních prací, ale i z prodeje strojů, technologií, znalostí a ze zlepšení prostorové koherence a přístupu k lepší dopravní infrastruktuře.

Za povšimnutí rovněž stojí komentář Jeana Pisani-Ferryho „*The EU's seven-year budget itch*“,²² kde poměrně ostře kritizuje standardní přístup členských států k vyjednávání víceletých finančních rámců. Všechny země podle něj vnímají příslušná jednání skrze perspektivu čistých bilancí, tedy z hlediska toho, kolik získají a jak moc zaplatí, bez ohledu na to, jaká je skutečná hodnota příslušných výdajů. Kompozice těchto výdajů pak nemá vztah k prioritám EU a rozpočet EU bývá označován za historický relikt. Ačkoliv rozpočet EU představuje pouze 2 % veřejných výdajů v celé EU, uvádí Pisani-Ferry důvody, proč současná jednání o MFF sehrávají významnou roli z hlediska směřování EU. Evropská komise podle něj statečně reaguje na redefinici veřejných statků, jíž čelí EU. V této souvislosti Pisani-Ferry uvádí výčet již výše zmíněných oblastí (bezpečnost vnější hranice, obrana, výzkum, inovace, program Erasmus), u nichž Komise navrhuje navýšení finančních prostředků. Důležité je podle Pisani-Ferryho rovněž jednání ohledně MFF kvůli paralelně probíhající diskusi o reformě eurozóny a návrhu francouzského prezidenta Macrona na rozpočet určený specificky pro eurozónu. Zatímco rozpočet EU nevykonává žádnou významnou makroekonomickou funkci při stabilizaci mezi jednotlivými členskými státy či na agregátní úrovni, protože nevykazuje přebytky ani deficity, přesně tato funkce by podle Pisani-Ferryho byla očekávána od rozpočtu eurozóny. Pokud se 27 členských zemí nedokáže dohodnout na rozumných reformách svého společného rozpočtu, může se 19 členů eurozóny postupně odhodlat k vytvoření svého vlastního rozpočtu, který následně rozpočet sedmadvacítiky pohltí.

Vazbě mezi jednáními o MFF a o reformě eurozóny se věnuje také Pierre Briançon v článku „*Juncker's EU budget plan risks eurozone turf war*“.²³ Již výše zmíněný návrh evropské funkce investiční stabilizace by podle něj mohl působit jako píchnutí do vosího hnízda. Zprvce předseda Komise Juncker odmítá paralelní rozpočtovou strukturu určenou pouze pro eurozónu tak, jak ji navrhuje francouzský prezident Macron, a požaduje její začlenění do rozpočtu EU. Zadruhé členské státy se neshodují s Komisí na tom, která instituce by měla potenciální rozpočet eurozóny spravovat. Zdá se, že Německo a Francie předpokládají přidělení této funkce Evropskému stabilizačnímu mechanismu (ESM), jenž spravuje úvěry zemím zachráněným v průběhu krize eurozóny. Německo dokonce tlačí na přesun současné pravomoci dohledu nad dodržováním fiskálních pravidel z rukou Komise do rukou ESM. Nicméně Francie se obává přílišného vlivu ESM, jehož jednomyslné

²⁰ ZAHRADNÍK, Petr. MFF post-2020 is a unique opportunity for EU reform. In: *THE PARLIAMENT MAGAZINE* [online]. March 6, 2018 [cit. 2018-05-25]. Dostupné z: <https://www.theparliamentmagazine.eu/articles/opinion/mff-post-2020-unique-opportunity-eu-reform>.

²¹ NISTELROOIJ, Lambert van; NOVAKOV, Andrey. New study highlights the added value of cohesion policy. In: *THE PARLIAMENT MAGAZINE* [online]. May 11, 2018 [cit. 2018-05-25]. Dostupné z: <https://www.theparliamentmagazine.eu/articles/opinion/new-study-highlights-added-value-cohesion-policy>.

²² PISANI-FERRY, Jean. The EU's seven-year budget itch. In: *Project Syndicate* [online]. February 28, 2018 [cit. 2018-05-25]. Dostupné z: <https://www.project-syndicate.org/commentary/european-union-seven-year-budget-talks-by-jean-pisani-ferry-2018-02>.

²³ BRIANÇON, Pierre. Juncker's EU budget plan risks eurozone turf war. In: *POLITICO* [online]. May 3, 2018, 5:50 pm [cit. 2018-05-25]. Dostupné z: <https://www.politico.eu/article/jean-claude-juncker-eu-budget-plan-risks-eurozone-turf-war-mff/>.

rozhodovací pravidlo by umožnilo každé zemi zablokovat přijetí důležitých rozhodnutí. Citovaný úředník Komise označuje návrh evropské funkce investiční stabilizace za snahu udržet debatu o reformě eurozóny naživu.

Jak již bylo uvedeno výše, Evropská komise v současné době stále ještě zveřejňuje jednotlivé legislativní návrhy, na nichž bude MFF postaven. Detaily přitom mohou vyvolat celou řadu dalších kontroverzí. Harmonogram nejbližších kroků jednotlivých institucí ve vztahu k MFF je stručně nastíněn v článku „*Politico pro budget briefing: early battle lines – regions kick off complaints – Jourová lays down law*“.²⁴ Přesto již nyní jsou některé bitevní linie mezi členskými státy zřejmé. Spor o velikost rozpočtu se nepovede pouze mezi čistými plátcí a příjemci, ale i mezi zastánci větší a menší „evropské přidané hodnoty“. Odvážně působí i Komisi navrhované změny na příjmové straně rozpočtu. Ačkoliv panuje přibližná shoda na zvýšení výdajů v oblastech, jako je výzkum a vývoj, obrana, bezpečnost či migrace, boj se pravděpodobně svede o podobu kohezní a zemědělské politiky, přičemž současné zhodnocení dosavadního fungování těchto politik není zcela jednoznačné. Často však v této souvislosti nejen od komentátorů zaznívá slovo korupce, což bezesporu stojí za povšimnutí i ve vazbě na další vysoce kontroverzní téma navrženého mechanismu právního státu. Návrh MFF předložený Komisi se těší vesměs pozitivnímu přijetí ze strany komentátorů a kritickému přijetí ze strany velké většiny členských států, což lze považovat za součást jejich vyjednávací taktiky. Doufejme tedy, že výsledný kompromis bude nějakým způsobem odrážet definovanou představu o evropské přidané hodnotě a adekvátně zajistí financování priorit svěřených institucím EU, i když pravděpodobně realisticky vzejde z kupeckých počtů jednotlivých členských států.

²⁴ BAYER, Lili. Politico pro budget briefing: early battle lines – regions kick off complaints – Jourová lays down law. In: *POLITICO* [online]. May 7, 2018, 2:57 pm [cit. 2018-05-25]. Dostupné z: <https://www.politico.eu/article/politico-pro-budget-briefing-early-battle-lines-regions-kick-off-complaints-jourova-lays-down-law-2/>.

Daně

Shimeng Lan

A comparative study of the "royalties" provisions in the tax treaties concluded by China

Komparativní studie o ustanoveních o licenčních poplatcích v daňových smlouvách uzavřených Čínou

Bulletin for international taxation, Vol. 72 (2018), No. 3, p. 142-158

Od r. 1983, kdy Čína uzavřela vůbec první daňovou dohodu (šlo o dohodu s Japonskem týkající se daně z příjmu), se této zemi podařilo ve třech vlnách uzavřít již 105 dohod. V poslední době jsou také již existující dohody nově projednávány. První vlna uzavírání dohod probíhala od 80. let do poloviny 90. let 20. století. V této fázi uzavírala Čína smlouvy s rozvinutými zeměmi na základě vzorové smlouvy OSN z r. 1980. Ve druhé a třetí fázi již Čína uzavírá daňové dohody i s rozvíjejícími se zeměmi, přičemž uzavírání daňových smluv je spojeno s investicemi ze strany Číny v daných zemích. Autor v článku analyzuje ustanovení o licenčních poplatcích v různých smlouvách, které Čína postupně uzavřela. Rozbor odhaluje některé odlišnosti v interpretaci určitých pojmů (např. "platby za technické služby"). - Poznámky.

Christopher Bergedahl

Anti-abuse measures in tax treaties following the OECD multilateral instrument. Part 2

Opatření proti zneužívání daňových předpisů v návaznosti na mnohostranný nástroj OECD. 2. část

Bulletin for international taxation, Vol. 72, (2018) No. 2, p. 70-86

V druhé a závěrečné části článku o Mnohostranné daňové úmluvě (MLI) a jejím vlivu na dohody o zamezení dvojího zdanění autor prezentuje celkem 5 případů dohod o zamezení dvojího zdanění uzavřených mezi Německem a Maltou, Maltou a Ruskem, Indií a Mauriciem, Čínou a Maltou a Německem a Nizozemím. Na příkladech ukazuje vliv článku 7 MLI na dané smlouvy. Jednotlivé příklady se vždy v některých aspektech liší (např. zda smlouva v původní verzi obsahovala ustanovení proti zneužívání daňových předpisů). Ve zbývajících podkapitolách autor rozebírá vztah mezi článkem 7 MLI a právem EU a diskutuje o vlivu článku 7 na uzavírání dohod o zamezení dvojího zdanění v budoucnu. - Poznámky. -- K mnohostrannému nástroji viz také článek na s. 87-98.

Jaroslav Schulz

Bolesti českých daní

Daně a finance, Sv. 26, (2018) č. 1, s. 23-28

Příspěvek se zabývá obecnými otázkami souvisejícími s nastavením daňového systému jako celku, a to v návaznosti na ostatní součásti hospodářské politiky. Věnuje se ekonomické teorii zdanění, funkcím daní a skladbě daní ve vazbě na sociální spravedlnost, příjmovou nerovnost i chudobu. V té souvislosti autor poukazuje na některé nedostatky současného daňového systému ČR, zejména nezdravou skladbu našich daní upřednostňující nepřímé zdanění na úkor přímého. Uvádí, že jsou v ČR dramaticky zanedbány majetkové a ekologické daně, pomocí nichž lze korigovat externality moderních ekonomik. Zdůrazňuje, že organizace daňového systému a redistribuce jeho příjmů je podstatná nejen pro rozvoj jednotlivých regionů či uspokojování jejich potřeb, ale také pro samotný systém vymáhání daňového práva. Teoretická východiska by měla přispět k debatě o budoucí podobě českého daňového systému. - Poznámky.

Lukáš Hrdlička

Current instruments of international co-operation in tax matters

Současné nástroje mezinárodní spolupráce v daňových záležitostech

Daně a finance, Vol. 26, (2018) No. 1, p. 34-39

Autor představuje a popisuje nástroje, které tvoří systém mezinárodní spolupráce v oblasti daní, a následně jednotlivé nástroje analyzuje. Nejprve přehledně shrnuje mezinárodní právní úpravu těchto nástrojů (mimo jiné v Úmluvě o vzájemné správní pomoci v daňových záležitostech) a zdůrazňuje klíčovou úlohu výměny daňových informací v mezinárodní spolupráci. Představuje historický vývoj výměny daňových informací, její jednotlivé formy, začleňování institutu výměny informací do smluv o zamezení dvojího zdanění i dohody o výměně informací v daňových záležitostech (TIEA). Poté se zaměřuje na nástroje vymáhání daňových pohledávek a pomoci při doručování dokumentů. - Poznámky.

Tomáš Sejkora

Daň z hazardních her a smlouvy o zamezení dvojího zdanění

Daně a finance, Sv. 26, (2018) č. 1, s. 4-9

Článek se zaměřuje na problematiku charakteru daně z hazardních her ve světle aplikace smluv o zamezení dvojího zdanění vycházejících z modelové smlouvy OECD o zamezení dvojího zdanění příjmu a majetku. Autor nejprve seznamuje s vymezením působnosti aplikace těchto smluv na oblast jednotlivých národních daní a vykládá související ustanovení vzorové smlouvy OECD. Poté se zabývá povahou důchodových přímých daní pro následnou aplikaci zjištěných závěrů na daň z hazardních her. Rozebírá povahu daně z hazardních her v ČR dle zákona č. 187/2016 Sb. a hodnotí, zda se smlouvy o zamezení dvojího zdanění mají aplikovat také na tuto daň. Domnívá se, že by smlouvy vycházející z vzorové smlouvy OECD, pakliže obsahují obdobu článku 2 odst. 1 a 2 této vzorové smlouvy, měly být aplikovány rovněž na zdanění příjmů provozovatelů hazardních her. - Poznámky. -- Blíže k fantasy sportům jako hazardním hrám a jejich zdanění na s. 28-33.

Jiří Vychopeň

Daňové doklady v roce 2018. 1. část

Daně a právo v praxi, Sv. 23, (2018) č. 4, s. 27-31

Autor představuje právní úpravu daňových dokladů podle zákona o dani z přidané hodnoty. V této části se zabývá především obecnými ustanoveními k této oblasti, pravidly pro vystavování daňových dokladů a jejich náležitostmi (vymezuje náležitosti běžného daňového dokladu a náležitosti daňového dokladu skupiny). Přibližuje také specifika použití daňového dokladu v elektronické podobě. Problematiku ilustruje na několika příkladech.

Konrad Richter, Carmen Bachmann

Der Freibetrag für Wachstum und Investition als Bestandteil der gemeinsamen (konsolidierten) Körperschaftsteuer-Bemessungsgrundlage GK(K)B

Daňová úleva pro růst a investice jako součást společného (konsolidovaného) vyměřovacího základu u daně z příjmů právnických osob C(C)CTB

Der Betrieb, Jg. 71, (2018) Nr. 12, S. 649-660

Evropská komise ve svém opětovném návrhu směrnice na společný (konsolidovaný) vyměřovací základ korporátní daně (CCCTB) z 25.10.2016 předkládá možnost fiktivního daňového odpočtu úroků z vlastního kapitálu (tzv. daňovou úlevu pro růst a investice, AGI), který je v EU zatím v různé míře uplatňován jen v Belgii, na Kypru a v Itálii (jako tzv. úlevy pro vlastní kapitál podniků, ACE). V článku je navrhovaný koncept daňové úlevy podroben analýze z hlediska jeho podobnosti se systémy ACE a jeho možných dopadů zejména na německou daňovou legislativu, přičemž na základě praktických příkladů jsou diskutovány i možné vnitropodnikové implikace návrhu. - Poznámky. -- Shrnutí článku na s. M10.

By Clemens Fuest, Andreas Peichl, and Sebastian Siegloch

Do higher corporate taxes reduce wages? : micro evidence from Germany

Způsobují vyšší korporátní daně pokles mezd? : mikroanalýza z Německa

The American Economic Review, Vol. 108 (2018), No. 2, p. 393-418

Mezi ekonomy se objevují stále rozdílné názory na to, na koho dopadá daňové břemeno při zdanění korporací - zda na vlastníky kapitálu nebo na zaměstnance. Autoři analyzují, jak zdanění korporací ovlivňuje mzdy. Na základě různých modelů a dat z německého prostředí bylo zjištěno, že zaměstnanci nesou přibližně polovinu daňového břemene, přičemž větší podíl připadá na zaměstnance s nízkou kvalifikací, ženy a mladé pracovníky. - Poznámky.

Václav Benda

DPH u přepravy zboží

Daňová a hospodářská kartotéka, Sv. 26, (2018) č. 5, s. 23-28

Pro uplatňování DPH u přepravy zboží je klíčové vymezení místa plnění podle příslušných ustanovení zákona o DPH a smluvní podmínky, za nichž je přeprava zboží poskytována. Autor nejprve vysvětluje aktuálně platná pravidla pro určení místa plnění u přepravy zboží. Následně s využitím příkladů představuje postupy při uplatňování daně u přepravy zboží, a to jak v tuzemsku, tak i u přepravy mezi

členskými státy a u přepravy spojené s dovozem a vývozem, na kterou se vztahuje osvobození od daně podle § 69 zákona o DPH. Upozorňuje také na informaci GFR k výkladu § 69 vycházející z rozsudku SDEU, který se týká osvobození od daně u služeb přímo vázaných na dovoz a vývoz zboží. V závěru rozebírá problematiku přepravy zboží s místem plnění v tuzemsku poskytnuté osobou neusazenou v tuzemsku.

Aurélien Mallaret

Government publishes draft finance and social bills for 2018

Vláda zveřejňuje návrh finančních a sociálních zákonů pro rok 2018

European taxation, Vol. 57, (2017) No. 12, p. 558-561

Autor poskytuje přehled vládních návrhů finančních a sociálních zákonů pro r. 2018 ve Francii. Ačkoliv by podle nich mělo dojít k významnému snížení korporátní daně, příspěvků na sociální zabezpečení a daní z kapitálu, nemusí nakonec podle něj vést k daňovým úsporám významné části daňových poplatníků. Daňovou politiku nové francouzské vlády autor shrnuje ve třech bodech: zaprvé dojde ke zjednodušení a snížení zdanění kapitálového příjmu za účelem usměrnění úspor do produktivních investic, zadruhé jednotlivci se zabezpečenými investicemi nebo příjmy (např. důchodci a držitelé nemovitostí) nebudou profitovat ze zvýhodněného daňového režimu a zatřetí fiskální nástroje by měly být plně využity k energetické transformaci ekonomiky. - Poznámky.

Elmar Bindl, Sebastian Leidel

Immobilieninvestments über Spezial-Investmentfonds nach dem InvStG 2018

Investice do nemovitostí skrze speciální investiční fond podle novely zákona o zdanění investic od r. 2018

Der Betrieb, Jg. 71, (2018) Nr. 13, S. 722-728

Analýza dopadů novely německého zákona o zdanění investic s účinností od 1.1.2018 (InvStG 2018) na speciální nemovitostní fondy. Autoři se v článku věnují jak případům, kdy speciální fond vlastní nemovitosti prostřednictvím daňově transparentní osobní společnosti, tak i aranžmá s daňově netransparentními holdingovými a kapitálovými společnostmi. Ze zákona vyplývající zdanění a možnosti daňového osvobození jsou diskutovány a demonstrovány na modelových příkladech zahrnujících úroveň fondu i jednotlivé typy investorů podle jejich daňových povinností. - Poznámky. -- Shrnutí článku na s. M12.

By Kamila Sommer and Paul Sullivan

Implications of US tax policy for house prices, rents, and homeownership

Vliv americké daňové politiky na ceny nemovitostí, nájmy a vlastnictví nemovitostí

The American Economic Review, Vol. 108 (2018), No. 2, p. 241-274

Autoři se zabývají vlivem odečitatelnosti úroků z hypoték od základu daně v USA na ceny nemovitostí, nájmy, vlastnictví nemovitostí a blahobyt. Možnost odečítat úroky z hypoték je pro americký rozpočet každoročně vysoce nákladná, často se proto hovoří o možném zrušení tohoto opatření. Zastánci odečitatelnosti nicméně tvrdí, že by mohlo poté dojít k poklesu vlastnictví nemovitostí i celkového blahobytu. Autoři v článku vytvářejí dynamický model, pomocí kterého demonstrují účinky reformy spočívající ve zrušení odečitatelnosti, negativní dopady však navzdory přetrvávajícím diskuzím nezjišťují. Zrušení možnosti odečítat úroky z hypoték by vedlo k poklesu cen nemovitostí, růstu vlastnictví nemovitostí, poklesu dluhu z hypoték a zlepšení blahobytu. - Poznámky.

Xénia Makarová, Zuzana Petková

Minister Žiga v kolotoči únikov DPH : "noví" ministři vlády

Trend, Sv. 28, (2018) č. 13, s. 10-13

Možné daňové úniky v oblasti DPH na Slovensku; blíže ke kauzám řetězových obchodů dřevařské firmy Taper nového ministra hospodářství SR Petera Žigi a daňovým kontrolám tohoto subjektu s ohledem na vratky DPH.

Ministerstvo financí předložilo do připomínkového řízení návrh novely zákona o evidenci tržeb

Právní rozhledy, Sv. 26, (2018) č. 7, příl. Legislativa s. I-II

Příspěvek představuje navrhované změny zákona o evidenci tržeb č. 112/2016 Sb., které byly předloženy v březnu 2018 do vnějšího připomínkového řízení. Novela zákona provádí nezbytné úpravy evidence tržeb, které si vyžádala jak aplikace zákona v praxi, tak nález ÚS č. 8/2018 Sb.

Změny se týkají následujících oblastí: územní působnost evidence tržeb, evidence bezhotovostních plateb, uvádění DIČ na účtence, začátek 3. a 4. fáze evidence tržeb, režimy evidence tržeb (papírová evidence) a výjimky z povinnosti evidence. Součástí příspěvku je také informace o navrhovaném souvisejícím snížení sazby DPH na 10 % u vybraných služeb a zboží. Na projednávání do Poslanecké sněmovny by se novela mohla dostat v červnu 2018.

Věra Bilová, Radmila Kulková

MOSS - zvláštní režim jednoho správního místa u daně z přidané hodnoty v praxi českého správce daně

Bulletin Komory daňových poradců, Sv. 2018, č. 1, s. 25-28

Zvláštní režim správy DPH - mini-one-stop-shop (MOSS) - byl v celé EU zaveden od 1.1.2015 v souvislosti se změnou místa plnění u vybraných typů elektronických služeb poskytovaných osobám nepovinným k dani (koncovým spotřebitelům) v EU. Článek se zaměřuje na praktické zkušenosti z dosavadního fungování zvláštního režimu jednoho správního místa (MOSS) v ČR. Autorky charakterizují MOSS a jeho použití ze strany poskytovatelů elektronické služby. Poté rozebírají použití MOSS v ČR osobou povinnou k dani (ČR v roli státu identifikace) i zkušenosti s využíváním MOSS z pozice ČR jako státu spotřeby, tj. státu, jehož obyvatelé coby finální spotřebitelé nakoupili elektronické služby od poskytovatele z jiného členského státu. - Poznámky.

Karel Raiser

Obrana daňového subjektu v průběhu daňové kontroly

Daňová a hospodářská kartotéka, Sv. 26, (2018) č. 5, s. 28-30

Autor nejprve seznamuje s právy daňového subjektu, u kterého je prováděna daňová kontrola, dle § 86 odst. 2 daňového řádu. Dále na konkrétním případě dokumentuje nesprávný postup plátce daně v průběhu daňové kontroly a zaměřuje se na postupy, s jejichž pomocí může poplatník či plátce daně prokázat pravdivost svých tvrzení a odstranit pochybnosti kontrolního orgánu či změnit jeho názor na kontrolní zjištění. Ve zkoumaném případě se jednalo o obecné zpochybnění oprávněnosti vyplacení cestovních náhrad dané společnosti ze strany správce daně.

Lukáš Hrdlička

Omezení uznatelnosti nadměrných výpůjčních výdajů v daňovém balíčku 2019

Daně a právo v praxi, Sv. 23, (2018) č. 4, s. 9-13

Článek shrnuje návrh pravidla omezujícího uznatelnost nadměrných výpůjčních výdajů v daňovém balíčku 2019 předloženém ministerstvem financí. Návrh novely zákona o daních z příjmů transponuje toto pravidlo obsažené v evropské směrnici č. 2016/1164/EU proti vyhýbání se daňovým povinnostem, které mají přímý vliv na fungování vnitřního trhu (ATAD), s navrhovanou účinností od 1.1.2019, a to s ohledem na současnou právní úpravu omezující uplatnění výpůjčních výdajů v základu daně. Autor nejprve charakterizuje důvody a ekonomický smysl tohoto pravidla, dále vymezuje výpůjční výdaje a shrnuje navrženou koncepci této právní úpravy v zákoně o daních z příjmů (§ 23e a § 23f). Objasňuje také navrhované výjimky z použití omezení uznatelnosti nadměrných výpůjčních výdajů. - Poznámky. -- Viz také HN č. 87/2018 (7.5.2018), s. 13.

Irma Johanna Mosquera Valderrama

Output legitimacy deficits and the inclusive framework of the OECD/G20 Base Erosion and Profit Shifting Initiative

Nedostatky výstupní legitimacy a inkluzivní rámec iniciativy OECD/G20 proti erozi daňového základu a přesouvání zisků

Bulletin for international taxation, Vol. 72 (2018), No. 3, p. 160-170

V r. 2016 vznikl v souvislosti s projektem OECD/G20 proti erozi daňového základu a přesouvání zisků tzv. inkluzivní rámec k BEPS (Inclusive Framework on BEPS), jehož účelem je hodnocení implementace minimálních standardů BEPS, sběr dat pro monitorování dalších aspektů implementace a podpora jurisdikcí při implementaci balíčku BEPS. Jako minimální standardy byla určena 4 opatření (akce) z celkových 15, které obsahuje Akční plán - konkrétně: opatření č. 5 - boj proti škodlivým daňovým praktikám, č. 6 - prevence zneužití smluv o zamezení dvojího zdanění, č. 13 - dokumentace k převodním cenám a č. 14 - zefektivnění mechanismu pro řešení sporů. Autorka se zabývá tím, do

jaké míry odrážejí minimální standardy potřeby rozvojových zemí, jaké iniciativy vznikly ve snaze pomoci rozvojovým zemím při jejich implementaci a s jakými problémy se při ní potýkají. V závěru poukazuje na rozdílné potřeby různých skupin rozvojových zemí, přičemž mezi rozvojové země jsou v textu zařazovány i státy střední a východní Evropy. - Poznámky.

by Thomas Aronsson and Olof Johansson-Stenman

Paternalism against Veblen : optimal taxation and non-respected preferences for social comparisons
Paternalismus versus Veblen : optimální zdanění a nerespektované preference společenského srovnávání

American Economic Journal: Economic policy, Vol. 10 (2018), No. 1, p. 39-76

Autoři se v článku zabývají optimální daňovou politikou u různě orientovaných států (welfaristická a paternalistická vláda), kdy paternalistická vláda nerespektuje individuální preference z hlediska relativní spotřeby. Bylo zjištěno, že za určitých podmínek jsou u obou vlád mezní i průměrné míry zdanění a úroveň přerozdělování stejné, a to i přes rozdílná východiska. - Poznámky. -- Název článku odkazuje na ekonoma Thorsteina Veblena (1857-1929).

Radek Hos

Posečkáni a splátky

Clo-douane, Sv. 52, (2018) č. 4, s. 13

Institut posečkáni daně lze využít v případě, kdy dlužník nemá dostatek finančních prostředků na úhradu daňové povinnosti. Institut je upraven daňovým řádem, přičemž existují dvě varianty - povolení uhrazení daně ve splátkách a stanovení nejzazší lhůty, do kdy má být uhrazen daňový nedoplatek. Autor v článku krátce popisuje institut posečkáni, komentuje jeho legislativní úpravu v současnosti a dříve (v době, kdy jej upravoval zákon o správě daní a poplatků) a vyjadřuje se i k problémům, které v praxi řeší celní úřady. -- Viz také čas. Daně a právo v praxi č. 5/2018, s. 2-9.

Václav Benda

Poskytování služeb prostřednictvím internetových platforem

Daně a účetnictví bez chyb, pokut a penále, Sv. 19, (2018) č. 5, s. 22-24

Bližší k problematice uplatňování daně z přidané hodnoty poskytovateli přepravních, ubytovacích a dalších služeb, jsou-li poskytovány prostřednictvím tzv. internetových platforem, které provozují osoby neusazené v tuzemsku. Autor upozorňuje na zveřejnění metodických informací GFŘ k daňovému posouzení povinností poskytovatelů přepravních služeb (Uber) a ubytovacích služeb (Airbnb aj.), které shrnují daňové povinnosti podle zákona o DPH a zákona o daních z příjmů. Dále vymezuje základní pojmy (ekonomická činnost, osoba povinná k dani, plátce DPH, identifikovaná osoba, osoba neusazená v tuzemsku) a poté rozebírá stanovení místa plnění u elektronicky poskytované služby a povinnost přiznat daň. Problematiku ilustruje na příkladu.

Hans Nieskens

Praxisbaustelle grenzüberschreitende Reihengeschäfte - inwieweit können subjektive Kriterien die Zuordnung der Warenbewegung beeinflussen? : zugleich eine Anmerkung zu EuGH, Urt. v. 21.2.2018, Kreuzmayr, UR 2018, 282

Přeshraniční řetězové obchody jako úkol pro praxi - do jaké míry mohou subjektivní kritéria ovlivnit stanovení daňově osvobozeného pohybu zboží? : současně poznámka k rozsudku SDEU z 21.2.2018 v případě Kreuzmayr (obsaženém v UR, roč. 2018, s. 282)

Umsatzsteuer-Rundschau, Jg. 67, (2018) Nr. 7, S. 261-266

K nálezu Soudního dvora Evropské unie č. C-628/16 v případě Kreuzmayr, který posuzuje otázku předání dispoziční moci, neoprávněné fakturace DPH a odpočtů daně na vstupu v přeshraničním řetězovém obchodu. V dané kauze německý dodavatel nevěděl o úmyslu svého rakouského odběratele v okamžiku prodeje zboží toto dále přeprodat dalšímu rakouskému subjektu, který zase prvnímu odběrateli uhradil DPH a nárokoval si její odpočet. První odběratel však mezitím ohlásil insolvenční a rakouská finanční správa nárok druhého odběratele na daňový odpočet zpochybnila s poukazem na jeho přímé zapojení do daňově osvobozeného přeshraničního plnění. Podle autora článku ilustruje tato kauza a její výklad SDEU komplexnost problematiky řetězových obchodů a nedostatečnost nástrojů, jež unijní právo má pro zjištění daňově osvobozeného pohybu zboží zatím k dispozici. Z tohoto

důvodu proto vítá návrh Evropské komise z října 2017 na doplnění systémové směrnice k DPH o článek 138a, který by identifikaci daňově osvobozené části řetězového obchodu jednoznačněji upravil. - Poznámky. -- Shrnutí rozsudku SDEU v kauze Kreuzmayr a kritický komentář k tomuto judikátu na s. 282-288; k problematice dispoziční moci u přeshraničních obchodů v rámci EU se zaměřením na tzv. přerušené a smíšené přepravy zboží viz také článek na s. 270-276.

Vendula Šromová

Princip proporcionality v právní úpravě lhůt při správě daní

Daně a finance, Sv. 26, (2018) č. 1, s. 14-23

Autorka prezentuje uplatňování principu proporcionality při aplikaci a interpretaci daňového práva v ČR na judikatuře Ústavního soudu a Nejvyššího správního soudu. Posuzuje, zda regulace daňového práva procesního splňuje požadavky kladené na ni zásadou proporcionality nebo zda plnění zákonných povinností v této oblasti nepřiměřeně zatěžuje daňový subjekt. Analyzuje také ustanovení daňového řádu upravující lhůty a jejich přiměřenost a konstatuje, že se zde objevují prvky, které zvýhodňují postavení správce daně na úkor daňového subjektu (např. nepřiměřeně krátké lhůty pro úkony, absence sankcí pro případ nedodržení lhůt správcem daně či absence samotných lhůt pro některé jeho úkony). - Poznámky.

Simona Urbánková

Příjmy z nájmu nemovitosti a platba pojistného

Národní pojištění, Sv. 49, (2018) č. 4, s. 10-11

Článek se zaměřuje na problematiku zdanění příjmů a povinnosti platby sociálního pojištění osob majících příjmy z nájmu nemovitosti. Vlastník pronajímané nemovitosti může svůj příjem z nájmu danit dvojnásobem: dle ustanovení § 7 nebo § 9 zákona o daních z příjmů. Vlastníci nejčastěji využívají možnosti uvedené v § 9, dle kterého má pronájem nemovitosti vlastní režim zdanění, další možností je danit příjmy z nájmu jako příjmy z podnikání dle § 7. V návaznosti na volbu zdanění příjmů je řešena účast na sociálním pojištění.

Ivan Macháček

Rozdíly v zápůjčce poskytnuté zaměstnanci a podnikateli

Daně a právo v praxi, Sv. 23, (2018) č. 4, s. 14-17

Autor seznamuje s rozdílným daňovým řešením zápůjčky poskytnuté zaměstnavatelem zaměstnanci a zápůjčky poskytnuté podnikateli. Režim bezúročné zápůjčky poskytnuté zaměstnanci (pro účely zdanění jsou za ně považováni také společníci a jednatelé) stanoví, že bezúročné zápůjčky v úhrnu do 300 tisíc korun jsou osvobozeny od daně z příjmu a nezahrnují se do vyměřovacího základu pro odvod pojistného. U bezúročné zápůjčky poskytnuté podnikateli (dle § 4a písm. m bod 4 zákona o dani z příjmů) je limitem pro osvobození od daně úhrn příjmů majetkových prospěchů od téhož poplatníka nepřesahující ve zdaňovacím období 100 tisíc korun a v případě překročení této částky celá výše majetkového prospěchu podléhá zdanění.

Martin Greive, Donata Riedel

Schwarzer Tag für Hausbesitzer?

Černý den pro majitele domů?

Handelsblatt, Jg. 2018, Nr. 70 (11.4.2018), S. 6-7

Německý ústavní soud prohlásil za protiústavní způsob vyměrování daně z nemovitostí, jenž se odvíjí od sjednocené hodnoty pozemku a na něm se nacházející nemovitosti, z r. 1964 (na území bývalé NDR dokonce z r. 1935). Pokud zákonodárce nesjedná v dané věci nápravu do konce r. 2019, přestane celá daň z nemovitosti jako taková platit. Zástupci daňových poradců, pronajímatelů, realitních makléřů i někteří ekonomové požadují, aby se výpočet budoucí daně nezakládal na hodnotě, ale na velikosti daného pozemku či nemovitosti. Jako důvod uvádí menší administrativní zátěž při realizaci výměru daně, ale i okolnost, že alternativní řešení v podobě aktualizace hodnot lze u všech 35 milionů pozemků sotva stihnout do konce soudem stanoveného přechodného období v r. 2024. -- K některým návrhům reformy daně z nemovitostí viz článek na s. 7 a komentář ekonoma C. Fuesta na s. 48; k rozsudku viz také komentář na s. 12; k prvním propočtům alternativních způsobů vyměrování daně viz HB č. 79/2018 (24.4.2018), s. 38-39.

Jan Průdek

Specifika GDPR u daňových poradců

Bulletin Komory daňových poradců, Sv. 2018, č. 1, s. 35-40

Obecné nařízení o ochraně osobních údajů (GDPR) bylo přijato jako reakce na technologický rozvoj a roztržičnost regulace ochrany fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a s volným pohybem těchto údajů. Autor nejprve vymezuje věcnou působnost nařízení a definuje osobní údaj a jeho zpracování. Dále charakterizuje pojmy správce a zpracovatel osobních údajů. Poté rozebírá dopad GDPR na činnost daňových poradců, zejména s ohledem na institut pověřence pro ochranu osobních údajů, zpracování citlivých údajů a na práva subjektů údajů. Upozorňuje, že ochrana osobních údajů se týká i fyzických (papírových) dokumentů. - Poznámky. -- Viz také příspěvek na s. 40-41.

Sweet talk : taxing soft drinks

Sladké řeči : zdanění nealkoholických nápojů

The Economist, Vol. 427, No. 9086 (2018), p. 28

Velká Británie zavádí od dubna daň ze slazených nápojů se záměrem reagovat na negativní dopady cukru na lidské zdraví. Pokud výrobci nechťejí daň platit, musí v nápojích obsah cukru snížit, což se děje náhradou za sladidlo. Řada firem tak již učinila, kvůli čemuž klesly očekávané příjmy do státního rozpočtu z této daně na méně než polovinu. Změna receptury nápojů může mít další pozitivní i negativní dopady (úspory vzhledem k cenám cukru vs. hrozící odliv části zákazníků). - Podobnou daň zkoušely v minulosti zavést i jiné státy, např. Dánsko.

Zuzana Kollárová

Štát chce, aby daň z príjmov zostala na Slovensku

Trend, Sv. 28, (2018) č. 15, příl. Právo a advokácia s. 18-21

Příspěvek představuje a charakterizuje aktuální změny slovenského daňového systému (zejména v oblasti daně z příjmů, DPH a daňového řádu). Některé z nich mají za cíl, aby ekonomická hodnota zisků, které byly vytvořeny na Slovensku, byla na Slovensku také zdaněna, jiné zpřísnují pravidla pro přesun majetku nebo činnosti do jiného státu. Autorka zmiňuje exit daň ve výši 21 %; zdanění poskytování služeb digitálních platforem a zpřesnění pravidel pro vznik stálých provozoven; superodpočet výdajů na výzkum a vývoj; patent box a zdanění licenčních příjmů a dalších příjmů při komerčním využívání nehmotných aktiv; úpravu pravidel zdanění podnikových kombinací; změnu definice závislých osob při transferovém oceňování; zdanění dopravy do práce a zpět poskytnuté zaměstnavatelem; index daňové spolehlivosti; změny u daňového tajemství i problematiku registrace k DPH.

Hans van den Hurk

Tax planning, ethics and our new world

Daňové plánování, etika a náš nový svět

Bulletin for international taxation, Vol. 72, (2018) No. 2, p. 122-128

Ve světě stále více rostou hlasy proti agresivnímu daňovému plánování. V boji s ním by měla pomoci iniciativa OECD/G20 proti BEPS (eroze daňového základu a přesouvání zisků). Autor se v této souvislosti zamýšlí nad tím, zda v současnosti roste tendence prosazovat férové zdanění, a nad tím, co je vlastně spravedlivé (konkurence mezi státy nespočívá podle jeho názoru pouze v daních, ale také ve výši platů, vzdělávacím systému, infrastruktuře a dalších faktorech). Podle Hanse van den Hurka dochází někdy k směšování emocí a racionálních argumentů, což autor demonstruje na dvou příkladech, ve kterých vždy figurují dva případy posuzované jako daňové úniky či jako vyhýbání se dani, a kdy jeden z dvojice měl podle autora oprávněný důvod jednat tak, jak jednal. Konkrétně jde o případy fotbalistů Lionela Messiho a Cristiana Ronalda a o firmy NS (nizozemské dráhy) a Caterpillar. - Poznámky. -- Daňového plánování v JAR se týká článek na s. 106-110.

Georg Kofler, Gunter Mayr, and Christoph Schlager

Taxation of the digital economy : "quick fixes" or long-term solution?

Zdanění digitální ekonomiky : "rychlé opravy" či dlouhodobé řešení?

European taxation, Vol. 57, (2017) No. 12, p. 523-532

Tvůrci daňových politik se snaží nalézt řešení, která dosáhnou spravedlivého a efektivního zdanění digitálních firem, jako je Google, Facebook či Amazon. Autoři se v článku věnují současnému stavu

politické debaty a analyzují silné a slabé stránky diskutovaných možností zdanění digitální ekonomiky. Debaty týkající se zastaralosti mezinárodního daňového systému se přitom překrývají s diskusemi o praktikách vyhýbání se daňové povinnosti či daňového plánování IT firem. Tyto firmy mají přitom společné to, že tvorba hodnoty je do značné míry decentralizovaná a oddělená od "fyzické přítomnosti" firmy. Analýza obchodního modelu Amazonu a Googlu podle autorů ukázala, že je potřeba diferencovaný přístup u obou navrhovaných řešení, tj. u virtuální stálé provozovny i u vyrovnávací daně. - Poznámky.

By Malcolm James

Taxing robots - opportunity or pipe dream?

Zdanění robotů - příležitost nebo nesplnitelný sen?

The European financial review, Vol. 9 (2018), No. 1 (February- March), p. 41-43

Podle Billa Gatese je zdanění robotů cestou, jak poskytnout lidem příjmy v situaci, kdy umělá inteligence nahradí činnosti dříve vykonávané lidmi. Téma zdanění robotů je však poněkud kontroverzní a v praxi naráží na řadu problémů. Autor se v článku vyjadřuje k některým obavám souvisejících s opatřením (např. že firmy daň promítnou do cen či mezd), uvádí některé přednosti daně z robotů (v porovnání s daní z příjmu právnických osob může zabránit nežádoucímu vyhýbání se dani), zároveň však přidává další dosud nevyřešené otázky (zdanění robotů vs. již existující stroje, které dosud daněny nebyly; jak řešit situaci, kdy je stroj kombinován s robotem; jak nastavit výši daně aj.). Podle autora je otázkou, zda ke zdanění robotů někdy dojde - musela by k tomu existovat politická vůle a změna přístupu ke zdanění. Současné postoje ke zdanění byly však dříve považovány také za nemyslitelné, proto se zdanění robotů úplně vyloučit nedá. - Poznámky.

Antti Tokola

The implementation of the controlled foreign company rules in the EU anti-tax avoidance directive in Finland, Luxembourg and the Netherlands : the effects on the holding company structures of Finnish groups

Implementace pravidel pro ovládané zahraniční společnosti směrnice EU proti vyhýbání se daňovým povinnostem ve Finsku, Lucembursku a Nizozemí : vliv na strukturu holdingových společností finských skupin

Bulletin for international taxation, Vol. 72, (2018) No. 3, p. 172-187

Pravidla pro ovládané zahraniční společnosti (controlled foreign companies, CFC) se vzhledem ke snaze bojovat proti nadměrné daňové optimalizaci stala součástí projektu OECD/G20 proti BEPS i směrnice EU proti vyhýbání se daňovým povinnostem (2016/1164/EU). Některé státy (Lucembursko, Nizozemí) budou muset pravidla pro CFC nově zavést, jiné (Finsko) upravit své daňové zákony. Autor se v článku věnuje tomu, jak implementace směrnice ovlivní strukturu holdingových společností ve Finsku - představuje finský režim pro ovládané zahraniční společnosti, který byl zaveden již v r. 1995. Dále se zabývá zaváděním zmíněné legislativy v Lucembursku a Nizozemí, popisuje působení finských holdingových společností v obou státech, hodnotí dopady legislativy na tyto společnosti a zmiňuje úpravy legislativy pro CFC, které bude muset Finsko provést. - Poznámky.

Anton Joseph

The taxation of resource companies in Australia

Zdanění těžebních společností v Austrálii

Bulletin for international taxation, Vol. 72 (2018), No. 2, p. 99-105

Společnosti v těžebním průmyslu v Austrálii omezuje několik faktorů - pokles nových nalezišť, legislativa (zejména zákon o ochraně území domorodých obyvatel, Native Titles Act), lobbying ochránců životního prostředí a daňové zákony. Daňové zákony ovlivňující těžební průmysl vydává federální parlament, některé oblasti ale regulují samotné státy a teritoria (např. vydávání povolení, dodržování předpisů na ochranu životního prostředí). Autor se v článku soustředí na daňovou problematiku - popisuje různé daně, které sektor postupně ovlivňovaly (MMRT, PRRT, daň z příjmu, daň z kapitálových výnosů) i některá zvýhodnění v této oblasti. - Poznámky.

by Miguel Almunia and David Lopez-Rodriguez

Under the radar : the effects of monitoring firms on tax compliance

Bez povšimnutí : vliv monitorování firem na dodržování daňových předpisů

American Economic Journal: Economic policy, Vol. 10 (2018), No. 1, p. 1-38

Mezinárodní organizace (např. MMF, OECD) doporučují monitorovat dodržování daňových předpisů u největších plátců daně. Výhodou je posílení efektivnosti daňové správy i schopnost zvýšit daňové příjmy. Navzdory rozšiřujícímu se využívání tohoto opatření v praxi a doporučením však podle autorů neexistuje příliš důkazů o jeho vlivu na chování podniků. Autoři ověřují tuto skutečnost na příkladu Španělska, kde jsou monitorovány firmy s příjmy nad 6 milionů euro. Bylo zjištěno, že firmy mají tendenci se "shlukovat" těsně pod stanovenou hranici (snaží se vykázat příjmy nižší než je hranice, aby se vyhnuly kontrole). Opatření omezuje daňové úniky, ale pouze u sledovaných firem (malé firmy mají vzhledem k nedostatečnému monitoringu k daňovým únikům naopak široký prostor). - Poznámky.

Veronika Solilová, Danuše Nerudová

Výnosový potenciál společného konsolidovaného korporátního základu daně v Evropské unii

Politická ekonomie, Sv. 66, (2018) č. 1, s. 78-98

Autorky na základě výzkumu výnosového potenciálu zavedení povinného tzn. společného korporátního základu daně s možností přeshraničního zápočtu ztrát (CCTB) a povinného společného konsolidovaného korporátního základu daně (CCCTB) v členských státech EU posuzují možnosti výnosového potenciálu této daně pro nahrazení vlastního zdroje rozpočtu EU postaveného na DPH a hrubém národním důchodu (HND). Nejprve zvažují potřebu reformy rozpočtu EU a jako její nejzávažnější důvod zmiňují nízkou provázanost systému vlastních zdrojů s evropskými politikami. Uvádějí, že implementace C(C)CTB v podobě směrnice navrhované Evropskou komisí může efektivně přispět ke snížení některých mezer v udržitelnosti daňového systému a k nastolení spravedlivé daňové soutěže v oblasti korporátního zdanění. Autorky navrhují model odhadu výnosového potenciálu C(C)CTB, seznamují s výsledky a dokládají, že zjištěný potenciál je ve vztahu k plnému nahrazení vlastního zdroje postaveného na DPH dostatečný, s výjimkou Kypru. - Poznámky.

Simona Hornochová, Jiří Kostohryz

Vývoj a výzvy v oblasti zdanění digitální ekonomiky

Bulletin Komory daňových poradců, Sv. 2018, č. 1, s. 20-24

Bliže k účinnějšímu mezinárodnímu zdanění digitální ekonomiky. Autoři nejprve osvětlují vliv digitální ekonomiky na uplatňování principů mezinárodního zdanění (zejména koncept stále provozovny a přiřazování zisků) a představují iniciativy některých států proti erozi daňových základů a přesouvání zisků. V druhé části se zaměřují na aktivity a iniciativy zabývající se zdaněním zisků společností operujících v rámci digitální ekonomiky na poli mezinárodních organizací (Evropská unie, OECD, OSN). Autoři upozorňují, že z aktivit některých zemí je patrný politický tlak na hledání vhodného řešení, a zmiňují koncept virtuální stále provozovny a vyrovnávací/obratovou daň. - Poznámky.

Ivan Macháček

Zákon č. 170/2017 Sb. a změny v daňovém řešení nájmu a finančního leasingu. 2. část

Daňová a hospodářská kartotéka, Sv. 26, (2018) č. 5, s. 12-17

Pokračování příspěvku se věnuje daňovému řešení úplatného nabytí majetku, který je předmětem finančního leasingu, a daňovému řešení prodeje majetku, který byl předmětem operativního leasingu. Rozebírá také řešení finančního leasingu při uplatňování paušálních výdajů. Problematika je ilustrována několika příklady. Autor uvádí příslušná ustanovení zákona o daních z příjmů ve znění upraveném zákonem č. 170/2017 Sb., které se vztahují až na nové smlouvy o finančním leasingu, u kterých byl předmět finančního leasingu přenechán k užití uživateli po 1.7.2017, a v závorce uvádí původní znění zákona před novelou.

Ivan Macháček

Zdanění dohod konaných mimo pracovní poměr

Práce, mzdy, odvody bez chyb, pokut a penále [PaM], Sv. 13, (2018) č. 5, s. 45-48

Autor nejprve charakterizuje zásady pro uplatnění dohod o pracích konaných mimo pracovní poměr z pracovněprávního hlediska (dohoda o provedení práce, dohoda o pracovní činnosti). Dále se zaměřuje na pravidla pro řešení sociálního a zdravotního pojištění u dohod a na zdanění odměny z dohod daní z příjmů fyzických osob v právních podmínkách r. 2018. Problematika je dokreslena několika příklady.

Zkrácené obsahy časopisů

Plné texty článků jsou zaměstnancům resortu financí dostupné v aplikaci Aktivní noviny

Daně a právo v praxi : měsíčník informací z oblasti daní, práva a financí

Sv. 23, (2018) č. 4

Ustanovení § 143 odst. 3 daňového řádu aneb je vždy před zahájením daňové kontroly nezbytné vydat výzvu k podání dodatečného daňového přiznání? - expertní příspěvek (s. 2-8); Omezení uznatelnosti nadměrných výpůjčních výdajů v daňovém balíčku 2019 (s. 9-13); Rozdíly v zápůjčce poskytnuté zaměstnanci a podnikateli (s. 14-17); Odklad termínu podání přiznání k daním z příjmů (s. 19-26); Daňové doklady v roce 2018: 1. část - podle zákona o DPH (s. 27-31); Daňové souvislosti poskytování automobilů zaměstnancům pro služební i soukromé účely (s. 32-35); Praktický průvodce přípravou na GDPR: část IV. Shrnutí nejdůležitějších povinností (s. 36-38); Místní příslušnost - přehled judikatury o místní příslušnosti k finančnímu úřadu (s. 43-48).

Daně a účetnictví bez chyb, pokut a penále

Sv. 19, (2018) č. 5

Zákon o živnostenském podnikání - novela č. 289/2017 Sb. (s. 3-5); Daňová kontrola (s. 6-10); Smluvní sankce, účetnictví a daň z příjmů (s. 15-16); Daňový odpis nehmotného majetku (s. 17-19); Poskytování služeb prostřednictvím internetových platforem - uplatňování DPH (s. 22-24); Pořízení zboží z jiného členského státu a uplatnění DPH (s. 25-28); Dodání zboží v tuzemsku osobou neusazenou v tuzemsku (s. 29-31); Dodání nemovité věci z pohledu DPH (s. 32-35); Účetní a daňová ztráta v praxi (s. 42-44); Veřejné rejstříky - 2. část, obchodní rejstřík (s. 45-46); Vznik majetkového prospěchu u pronajímatele (s. 51-53); Prodej a pacht závodu - práva a povinnosti (s. 56-59); Mateřská, rodičovská a otcovská dovolená (s. 63-65); Dlouhodobé ošetřování ve světle ostatních překážek v práci (s. 72-75).

Daňová a hospodářská kartotéka : DHK

Sv. 26, (2018) č. 5

Zákonné opravné položky k pohledávkám (s. 3-11); Zákon č. 170/2017 Sb. a změny v daňovém řešení nájmu a finančního leasingu - 2. část (s. 12-17); Příjmy fyzických osob osvobozené od daně (s. 17-23); DPH u přepravy zboží (s. 23-28); Obrana daňového subjektu v průběhu daňové kontroly (s. 28-30); Aplikace IFRS 15 - Výnosy ze smluv se zákazníky - 2. část (s. 30-37); Přijaté faktury v cizí měně (s. 37-40); Stručně a přehledně k obecnému nařízení o ochraně osobních údajů (GDPR) (s. 40-44).

Daňový a účetní TIP : aktuality, komentáře, dotazy a odpovědi

Sv. 2018, č. 8

Majetkový prospěch: jeho vznik a jeho zdanění - u bezúročných zápůjček apod. (s. 1-5); Změna výkladu při uplatňování DPH u přepravy zboží při vývozu nebo dovozu zboží a u služeb přímo vázaných na vývoz nebo dovoz zboží (s. 6-7).

Daňový a účetní TIP : aktuality, komentáře, dotazy a odpovědi

Sv. 2018, č. 9

Implementace GDPR v účetním oddělení (s. 1-5); DPH při poskytnutí ubytování (s. 6-7); Převod nemovitosti a daň z příjmu fyzických osob - dotazy a odpovědi (s. 8).

DPH aktuálně : novinky z legislativy a praxe pro plátce DPH

Sv. 2018, č. 7

Nemovité věci a zákon o DPH - uplatnění DPH u dodání nemovitých věcí (s. 1-7).

DPH aktuálně : novinky z legislativy a praxe pro plátce DPH**Sv. 2018, č. 8**

Nemovitě věci a zákon o DPH - uplatnění DPH u nájmu nemovitých věcí (s. 1- 4); Zánik členství člena skupiny - dotazy a odpovědi (s. 5); Česká firma jako plátce na Slovensku - dotazy a odpovědi (s. 6-7).

DPH aktuálně : novinky z legislativy a praxe pro plátce DPH**Sv. 2018, č. 9**

Nemovitě věci a zákon o DPH - výstavba a změny staveb - 1. část (s. 1-5); Vyřazení nemovitě věci z obchodního majetku - dotazy a odpovědi (s. 6); Dodání zboží do Ruska - uplatnění DPH - dotazy a odpovědi (s. 7).

Účetnictví v praxi**Sv. 18, (2018) č. 4**

Účetní novinky roku 2018 (s. 4-10); Vyrovnání odpočtu DPH u mank na zásobách (s. 11-14); Zajištění daně v zákoně o dani z přidané hodnoty (s. 21-24); Veřejná obchodní společnost z právního, účetního a daňového pohledu (s. 25-30); Sankce při neprokázání skutečností při daňové kontrole na daň z přidané hodnoty (s. 31-36).

Ekonomické vědy. Ekonomie

Rudolfs Bems, Robert C. Johnson

Demand for value added and value-added exchange rates**Poptávka po přidané hodnotě a směnné kurzy s přidanou hodnotou**

American Economic Journal: Macroeconomics, Vol. 9, (2017) No. 4, p. 45-90

Autoři zkoumají, jak přeshraniční vazby mezi vstupy ovlivňují reakci poptávky po přidané hodnotě na změny mezinárodní relativní ceny. Nově definují reálný efektivní směnný kurz (REER) s přidanou hodnotou, který agreguje dvojstranné změny cen s přidanou hodnotou. Přelivy prostřednictvím vazeb mezi vstupy snižují citlivost REER s přidanou hodnotou na změny cen obchodních partnerů v dodavatelském řetězci, protože vyrovnávají přesuny výdajů (expenditure switching) na straně poptávky. Vazby mezi vstupy rovněž zvyšují cenovou elasticitu poptávky oproti konvenčnímu rámci pro REER, a tím činí poptávku citlivější vůči změnám REER. Na základě globálních dat ohledně vstupů a výstupů autoři dokazují, že tento nový koncepční pohled je kvantitativně významný pro evropskou konkurenceschopnost. - Poznámky.

Diminished expectations**Snížená očekávání**

The Economist, Vol. 427, (2018) No. 9088, p. 66

Dopady finanční krize před deseti lety byly sice mírnější, než u Velké deprese ve 30. letech 20. století, ukazuje se ale, že ekonomové nevěnují dostatečnou pozornost problematice hospodářských cyklů. Mezi zastánci nové keynesiánské ekonomie a neoklasické ekonomie existují v otázce hospodářských cyklů nepřekonatelné názorové rozdíly a témata, na kterých se ekonomové v 80. a 90. letech shodli (deregulace finančních trhů), se posléze ukázala jako problematická (práce autorů upozorňujících na vzrůstající rizika uvnitř finančního systému nezískala ve své době dostatečnou pozornost). Od uplynulé finanční krize se již mnohé změnilo, přesto jsou ale nové paradigma i naděje na vyjasnění názorů mezi ekonomy v nedohlednu. -- Pokračování z č. 9087 o nedostacích ekonomie jako vědy (článek se týkal hospodářského růstu).

N. Gregory Mankiw and Ricardo Reis

Friedman's presidential address in the evolution of macroeconomic thought**Friedmanův prezidentský projev v kontextu vývoje makroekonomického myšlení**

The Journal of economic perspectives, Vol. 32, (2018) No. 1, p. 81-96

Milton Friedman, nositel Nobelovy ceny za ekonomii z r. 1976, přednesl před 50 lety na setkání Americké ekonomické asociace svůj známý a hojně citovaný projev s názvem "Role měnové politiky". Autoři při této příležitosti komentují kontext, ve kterém projev vznikl, jeho náplň (chování ekonomiky v dlouhém období, očekávání), dále popisují hlavní úkoly a význam měnové politiky podle Friedmanova názoru a zaměřují se i na současnost a budoucnost (kam se Friedmanovy teorie posunuly

od svého vzniku, jaká je dnešní role měnové politiky). - Poznámky. -- K tématu "Friedmanova hypotéza o přirozené míře nezaměstnanosti po 50 letech" viz články na s. 97-120 a 121-134.

Enghin Atalay

How important are sectoral shocks?

Jak důležité jsou sektorové šoky?

American Economic Journal: Macroeconomics, Vol. 9, (2017) No. 4, p. 254-280

Autor kvantifikuje dopad sektorových šoků na hospodářský cyklus. K tomuto účelu vytváří model všeobecné rovnováhy s více odvětvími, kdy každé odvětví zapojuje materiál a kapitálové statky vytvářené ostatními sektory. S využitím dat z USA autor zjišťuje, že šoky přicházející z jednotlivých odvětví jsou důležitější, než bylo dosud předpokládáno. Vzhledem k tomu, že tyto šoky vysvětlují více než polovinu z volatility agregátního výstupu, lze považovat sektorové šoky za primární zdroj fluktuací HDP. - Poznámky.

Mario Forni, Luca Gambetti, Marco Lippi, Luca Sala

Noisy news in business cycles

Šum zpráv v hospodářských cyklech

American Economic Journal: Macroeconomics, Vol. 9, (2017) No. 4, p. 122-152

Autoři se zabývají rolí "šumových" šoků jako zdroje fluktuací hospodářského cyklu. Vycházejí přitom z jednoduchého modelu nedokonalé informace a odvozují omezení pro identifikaci šumového šoku ve VAR modelu. Docházejí k závěru, že šumové šoky generují reakci HDP, spotřeby i investic. Šumové šoky přitom odrážejí skutečnost, že hospodářští aktéři dostávají nedokonalé signály ohledně budoucích ekonomických fundamentů. - Poznámky.

Root and branch

Od základu

The Economist, Vol. 427, (2018) No. 9087, p. 66

Ekonomové stále nedokážou dostatečně vysvětlit podmiňující faktory hospodářského růstu, hlubší porozumění této problematice by přitom mohlo pozvednout životní úroveň miliard lidí. Postupně se v průběhu let objevily tři myšlenkové směry, jak zkoumat růst. Mezi zástupce prvního ze směrů patřil Robert Solow a Trevor Swan, kteří vnímali hospodářský růst jako důsledek akumulace kapitálu. Problémem je však přílišná vágnost jejich modelů a nedostatečné vysvětlení překážek, které zemím v růstu brání. Další myšlenkové směry vycházely z empirických nebo historických poznatků. I tyto směry mají určité nedostatky, zkoumání historie však může být podle autora nejslibnější. Ekonomický úspěch bývá někdy důsledkem na první pohled ne zcela zjevných faktorů, jako je geopolitická či společenská situace.

Tomáš Evan, Pavla Vozárová, Ilya Bolotov

Some effects of intellectual property protection on national economies : theoretical and econometric study [elektronický zdroj]

Některé dopady ochrany duševního vlastnictví na národní hospodářství : teoretická a ekonometrická studie

Prague economic papers, Vol. 27 (2018), No. 1, p. 73-91

Autoři příspěvku zkoumají ekonomické dopady ochrany duševního vlastnictví. Stanovují přitom hypotézu, že ochrana duševního vlastnictví omezuje konkurenci a nemá žádný pozitivní dopad na národní ani světovou ekonomiku. Hypotéza je testována na souboru údajů ze 146 zemí v letech 2005-2014 a na vztahu poplatků za užívání duševního vlastnictví a různých ekonomických indikátorů. Na základě provedené analýzy autoři potvrzují, že ochrana duševního vlastnictví nemá v současné podobě vliv na ekonomickou výkonnost zemí. - Poznámky. Plný text dostupný z: http://knihovna.mfcr.cz/earchiv/2018/04/Prague_Economic_Papers_1_2018_str_37-91.pdf

Stefano Eusepi and Bruce Preston

The science of monetary policy : an imperfect knowledge perspective

Nauka o měnové politice : v kontextu nedokonalých znalostí

The Journal of economic literature, Vol. 56, (2018) No. 1, p. 3-59

Měnová politika v nové keynesovské teorii vychází z předpokladu racionálního chování ekonomických subjektů a dokonalých informací. Centrální banka ovlivňuje očekávání ekonomických subjektů, přičemž za daných předpokladů je měnová politika centrální banky pro subjekty na trhu důvěryhodná a srozumitelná. Autoři v článku zkoumají, do jaké míry platí základní principy měnové politiky v nové keynesovské teorii v případě nedokonalých informací a učení. Podle jejich názoru základní principy v daném případě stále platí, některé jsou však modifikovány. Nejvýraznějším faktorem podmiňujícím úspěšnost měnové politiky je pak komunikace centrální banky. V závěru autoři navrhuji, jakým způsobem principy upravit. - Poznámky.

Finance. Bankovníctví. Měnový systém

Raimund Röseler ; rozhovor vedli Andreas Kröner a Yasmin Osman

"Banken dürfen nicht zu groß werden"

"Banky se nesmějí stát příliš velkými"

Handelsblatt, Jg. 2018, Nr. 66 (5.4.2018), S. 28-29

Rozhovor s výkonným ředitelem bankovního dozoru při německém Spolkovém úřadě pro dozor nad finančními službami (BaFin), R. Röselerem, o rizicích kybernetických útoků na banky, otázce přesídlování bank z Londýna v souvislosti s vystoupením Velké Británie z Evropské unie a o konkurenceschopnosti německého bankovníctví. S riziky útoků na banky v kybernetickém prostoru musí počítat jak všechny peněžní domy, tak orgány bankovního dozoru. Z toho důvodu také BaFin hodlá v krátkodobém horizontu navýšit počet svých kontrolorů kybernetické bezpečnosti z 30 na 50 pracovníků. Výsledná forma brexitu zůstává sice nejasná, jisté však je, že odchod VB z EU znemožní bankám zcela využívat infrastrukturu londýnského City pro jejich obchody na kontinentu. Podle Röselerova odhadu by ve Frankfurtu nad Mohanem mělo v souvislosti s přesídlením bank z Londýna vzniknout několik tisíc pracovních míst. V otázce zvýšení ziskovosti německých bank vidí Röseler již vyčerpaný potenciál na straně nákladů a příležitosti v cenové oblasti. K fúzím bank, jak je prosazuje ECB a další regulátoři, má však rezervovaný postoj.

Andreas Dombret ; rozhovor vedli Andreas Kröner a Daniel Schäfer

"Es geht noch zu bürokratisch zu"

"Je v tom ještě příliš byrokracie"

Handelsblatt, Jg. 2018, Nr. 69 (10.4.2018), S. 26-27

Rozhovor s končícím členem rady Německé spolkové banky zodpovědným za bankovní dozor A. Dombrem o nedostacích současného jednotného bankovního dozoru eurozóny a perspektivách evropského a německého bankovníctví. Dombret by uvítal, aby zejména rutinní rozhodnutí byla delegována z evropské na národní úroveň. Zároveň by ale mělo dojít ke zvýšení kompetencí evropského dozoru především v oblasti prevence praní peněz, k užší spolupráci národních regulátorů a k institucionálnímu oddělení měnové politiky a bankovního dozoru, například sloučením Jednotného mechanismu dohledu (SSM) s Evropským úřadem pro bankovníctví (EBA). U kondice evropských a německých bank vidí Dombret pozitivní trendy dané příznivou hospodářskou situací, přičemž v bankovníctví podle něj ještě existuje značný prostor pro provozní úspory a zvyšování výnosnosti prostřednictvím digitalizace a fúzí. -- Komentář A. Dombreta bilancující poslední roky vývoje evropského finančního sektoru a bankovního dozoru viz také HB č. 83/2018 (30.4.2018), s. 48.

David Kufa

Alternativa, na kterou se zapomíná - FKI

Profi poradenství & finance, Sv. 6, (2018) č. 3, s. 26-27

Pohled na alternativní investování prostřednictvím tzv. fondů kvalifikovaných investorů (FKI) v ČR. Autor zmiňuje výhody fondů kvalifikovaných investorů v porovnání s dalšími druhy investic. Dále blíže charakterizuje oblast private equity a představuje investiční příležitosti do nákupu společností, které nejsou veřejně obchodovány.

Laura Noonan

Banking on AI

Bankovníctví o umělé inteligenci

Financial Times, Vol. 2018, No. 39754 (13.4.2018), p. 7

Článek přibližuje závěry ankety Financial Times mezi 30 největšími světovými bankami ohledně jejich plánů na zavádění systémů umělé inteligence do klientských služeb a interních procesů. Průzkum ukazuje, že očekávání bank od zvýšeného užívání robotů jsou vysoká, jejich konkrétní projekty však mají spíše skromné a často nepřilíš ujasněné cíle.

by Pierre de Gioia Carabellese and Alexia Place

Brexit and London : speculative predictions in the banking and finance industry

Brexit a Londýn : spekulativní predikce vývoje v bankovníctví a finančním průmyslu

The European financial review, Vol. 9 (2018), No. 1 (February- March), p. 32-35

V březnu 2017 byl spuštěn proces odchodu Velké Británie z EU (brexit). Autoři se v článku zabývají tím, jaký dopad může mít brexit na Londýn jako na finanční centrum. Finanční instituce pravděpodobně ztratí svůj "evropský pas" (banky dosud mohly díky svému sídlu ve Velké Británii působit i v jiných státech EU), již byl také oznámen přesun Evropského orgánu pro bankovníctví (EBA) do Paříže, což by mohlo vadit zejména kvůli tomu, že banky mají tendenci umisťovat svá sídla v blízkosti své dohledové instituce. Na druhou stranu by nemuselo být londýnské City brexitem až tak oslabené, jak se uvádí, a to díky změnám, které v bankovníctví probíhají (podle autorů je tradiční bankovníctví na ústupu a Londýn se začíná stávat centrem IT firem). Brexit by nicméně mohl zkomplikovat pozici Londýna jako hlavního clearingového centra. Některé scénáře závisí na konečné podobě brexitu. -- K brexitu také viz článek na s. 37-40.

Robin Wigglesworth

Central banks might benefit from a healthy dose of "constructive ambiguity"

Centrální banky by mohly těžit ze zdravé dávky "konstruktivní dvojznačnosti"

Financial Times, Vol. 2018, No. 39755 (14.4.2018), p. 14

Od doby globální finanční krize se centrální bankéři snaží být co nejvíce transparentní ve svých vyjádřeních a záměrech. Podle autora komentáře ale může být tento otevřený a komunikativní přístup v kontextu normalizace měnové politiky již na škodu, neboť přinejmenším nebude komplikovat vznikání investičních bublin. Menší ochota centrálních bank prozrazovat své úmysly by sice krátkodobě vedla ke zvýšené volatilitě na finančních trzích, v dlouhodobém časovém horizontu by ale mohla přinést vyšší finanční stabilitu. -- K problematice volatility na finančních trzích viz článek v příloze Life & Arts na s. 1 a 18; k volatilitě na finančních trzích v kontextu snah o normalizaci měnové politiky viz komentář v FT č. 39757/2018 (17.4.2018), s. 20.

Deutsche Bundesbank

Contingent Convertible Bonds: Konzeption, Regulierung, Nutzen = Contingent convertible bonds: design, regulation, usefulness

Podmíněně převoditelné dluhopisy: koncepce, regulace, přínos

Deutsche Bundesbank - Monatsbericht, Jg. 70, (2018) Nr. 3, S. 53-66

Deutsche Bundesbank - Monthly report, Vol. 70, (2018) No. 3, p. 53-64

V reakci na finanční krizi z let 2007 a 2008 se regulátoři kapitálového trhu snažili především o posílení vlastního kapitálu bank. Za tímto účelem byly zavedeny a v různých zemích s různou intenzitou emitovány podmíněně převoditelné dluhopisy (tzv. CoCos či CoCo-bondy). Tyto dluhopisy lze při nástupu určitých a smluvně zakotvených událostí buď přeměnit na jádrový kapitál (Common Equity Tier 1) nebo odepsat, čímž by mělo docházet k efektivnějšímu řízení rizik a dohledu nad nimi. Autoři článku analyzují míru splnění těchto cílů ze strany bank, investorů a regulátorů, případně jaká regulační opatření by bylo v případě CoCo-bondů ještě vhodné učinit. - Poznámky -- Příspěvek je dostupný v německé a anglické jazykové verzi časopisu.

Karolína Vozková, Petr Teplý

Determinants of bank fee income in the EU banking industry - does market concentration matter? [elektronický zdroj]

Determinanty příjmu z bankovních poplatků na bankovním trhu EU - záleží na koncentraci na trhu?

Prague economic papers, Vol. 27 (2018), No. 1, p. 3-20

Autoři v článku analyzují determinanty příjmu z bankovních poplatků v EU s důrazem na koncentraci na bankovním trhu. Zkoumán je vzorek celkem 258 bank v letech 2007-2014. V průběhu několika desetiletí se zvýšila konkurence mezi finančními institucemi díky technologickému rozvoji, snížila se ziskovost bank a banky začaly nabízet nové „netradiční“ služby, tj. služby mimo přijímání vkladů a poskytování úvěrů (např. makléřské služby, prodej pojištění). Banky, které poskytují více netradičních služeb, vykazují větší podíl příjmů z poplatků vzhledem k celkovým příjmům. Dané banky potřebují vzhledem k netradičním a rizikovějším aktivitám více kapitálu. S vyšším příjmem z poplatků je spojen zvýšený poměr vkladů k celkovým aktivům, hodnota ukazatele se však liší podle použitých dat a pravděpodobně může souviset s postoji klientů banky či s náklady na přechod k jiné bance. - Poznámky. Plný text dostupný z: http://knihovna.mfcr.cz/earchiv/2018/04/Prague_Economic_Papers_1_2018_str_3-20.pdf

By Kilian Huber

Disentangling the effects of a banking crisis : evidence from German firms and counties

Řešení účinků bankovní krize : poznatky z případu německých firem a regionů

The American Economic Review, Vol. 108 (2018), No. 3, p. 868-898

Autor v článku zkoumá vliv omezení bankovních půjček na firmy i ekonomickou aktivitu v regionech, kde banky omezující půjčky fungují. Na příkladu německé banky Commerzbank ukazuje, že dopady omezení půjček mohou být dvojího typu - přímé (snížení růstu firem závislých na nabídce půjček dané banky) a nepřímé (pokles agregátní poptávky). Dopady jsou navíc dlouhodobé a přetrvávají i poté, co banka obnoví půjčky v původní míře. - Poznámky.

Dismantling Deutsche

Rozdělení Deutsche Bank

The Economist, Vol. 427, (2018) No. 9088, p. 60

Deutsche Bank, osmá největší banka na světě podle objemu aktiv, se dlouhodobě potýká s nízkou ziskovostí. Problémy banky jsou odrazem špatného vedení. Plán na obnovení ziskovosti je podle autora nereálný a je sporné, zda je banka pro Německo opravdu tak nepostradatelná, jak se uvádí. Ukončení činnosti banky by muselo proběhnout v několika krocích (prodej DWS, tj. části, která se zabývá správou aktiv; fúze retailové banky s Commerzbank, další německou bankou; postupné ukončení investičního bankovníctví). V dubnu byl novým generálním ředitelem Deutsche Bank jmenován Christian Sewing a je otázkou, zda bude mít tento člověk jako dlouholetý zaměstnanec banky odvalu provést alespoň některá nezbytná opatření, aby se situace zlepšila. -- K tématu také viz článek v č. 9090 na s. 60 ("Shrink to fit: reshaping Deutsche Bank").

by Anil Kumar

Do restrictions on home equity extraction contribute to lower mortgage defaults? : evidence from a policy discontinuity at the Texas border

Přispívá regulace půjček zajištěných nemovitostí k poklesu případů neschopnosti splácet hypotéku? : poznatky z nejednotně nastaveného opatření na texaských hranicích

American Economic Journal: Economic policy, Vol. 10 (2018), No. 1, p. 268-297

Americký stát Texas omezuje výši půjček zajištěných nemovitostmi na 80 % hodnoty nemovitosti. Autoři v článku zjišťují, že toto omezení snižuje pravděpodobnost neschopnosti splácet hypotéku celkově o 1,5 p. b. (u rizikových půjček - subprime mortgages - o 4-5 p. b.). Texas je jediným státem USA, který toto omezení zavedl, což dává autorům možnost zkoumat důsledky opatření (srovnání míry neschopnosti splácet hypotéku na obou stranách texaských hranic). - Poznámky.

William de Vijlder

Equity market corrections and the economy [elektronický zdroj]

Korekce na akciových trzích a ekonomika

Conjoncture, No. 2 (2018), p. 2-7

V únoru 2018 došlo na akciových trzích ke krátkodobému výraznému propadu. Propad lze považovat za korekci, někteří ekonomové se nicméně obávají počátku období vysoké volatility na trzích. Autor v článku shrnuje teoretická východiska, poznatky z praxe i závěry simulací k vlivu korekcí na ekonomiky i hospodářský růst. V závěru dodává, na co je třeba si dát pozor při hodnocení dopadů poklesu na akciovém trhu. - Poznámky. -- Na webu BNP Paribas je dostupná verze tohoto článku i ve francouzštině. Plný text dostupný z: http://knihovna.mfcr.cz/earchiv/2018/04/Conjoncture_2_2018.pdf

by Boris N. Liedtke

European banking needs its own Ryanair

Evropské bankovníctví potřebuje svůj vlastní Ryanair

The European financial review, Vol. 9 (2018), No. 1 (February- March), p. 13-17

V důsledku finanční krize jsou banky nuceny přijímat řadu nových regulací, které zvyšují jejich administrativní náklady, nevytváří však hodnotu pro zákazníka. Regulační změny dále vedou k bariérám vstupu nových společností do odvětví. Autor v článku přirovnává současnou situaci v bankovníctví k situaci v letecké dopravě v 90. letech a na příkladu nízkonákladové společnosti Ryanair uvádí, v čem musí dojít v bankovníctví ke změnám, aby banky fungovaly efektivně a vytvářely dlouhodobou hodnotu. Klíčové jsou zejména prvky transparentnosti a nákladů.

Martin Lettau and Ananth Madhavan

Exchange-traded funds 101 for economists

Úvod do problematiky fondů obchodovaných na burze

The Journal of economic perspectives, Vol. 32, (2018) No. 1, p. 135-153

Autoři se zabývají fondy obchodovanými na burze (exchange traded funds, ETF) - uvádějí, čím se ETF liší od podílových fondů (existence tzv. autorizovaných účastníků, kteří tvoří prostředníky při transakcích; externalizace transakčních nákladů a další vlastnosti, jako např. větší transparentnost), dále popisují různé typy ETF a následně se zaměřují na rizika spojená s těmito fondy. - Poznámky.

Martin Dočekal

Finanční a hospodářská krize roku 2007

Profi poradenství & finance, Sv. 6, (2018) č. 2, s. 40-42

První díl seriálu o událostech, které významně ovlivnily finanční trhy a pohled na ekonomii, se věnuje hypoteční krizi v USA a finanční krizi z let 2007-2008. Autor stručně představuje vznik Federal National Mortgage Association (Fannie May) v USA, její cíle, vznik konkurenční instituce Freddie Mac i následný vývoj v 90. letech 20. století, kdy se dynamicky rozvíjel prodej finančních derivátů CDO. Poté popisuje vývoj v americkém bankovním sektoru a problémy investičních bank po vypuknutí finanční krize v červnu 2007, které se postupně přelily i do dalších částí světové ekonomiky. Identifikuje faktory, které zapříčinily vznik krize (nízké úrokové sazby, zvýšené zadlužování domácností, nestandardní hypotéky a jejich sekuritizace, selhání ratingových agentur).

Heike Anger

Gefährliche Geldwäschekontrolle : Transparenzregister

Nebezpečná kontrola praní peněz : transparentní registr

Handelsblatt, Jg. 2018, Nr. 72 (13.4.2018), S. 13

Od začátku r. 2018 funguje v Německu tzv. transparentní registr, který má obsahovat informace o vlastnické a řídicí struktuře německých firem, družstev a nadací. Registr byl zřízen v souvislosti s implementací čtvrté směrnice EU proti praní peněz (č. 2015/849/EU). Náhled do registru přitom nemohou u Spolkového správního úřadu (Bundesverwaltungsamt) uplatňovat pouze finanční úřady a orgány činné v trestním řízení, ale také osoby s "oprávněným zájmem". Právě tato okolnost je terčem kritiky, neboť dotčené subjekty se obávají, aby se jejich podílníci a řídicí orgány nestali předmětem vydírání.

Zbyněk Kalabis

Historie De Nederlandsche Bank, centrální banky Nizozemska

Bankovníctví, Sv. 26, (2018) č. 4, s. 48-49

Seznámení s historickým vývojem a hlavními úkoly nizozemského centrálního bankovníctví. Nejdříve k založení Amsterdamsche Wisselbank jako první novodobé evropské banky, která poskytovala služby veřejnosti a ve své době fungovala v měnové oblasti jako centrální banka. Dále ke vzniku Nizozemska a banky De Nederlandsche Bank (DNB) v r. 1814, která byla pověřena poskytováním úvěrů a emitováním bankovek směnitelných za zlato. Blíže k její roli, úkolům a vývoji aktivit v 19. století. Poté stručně o významu a činnosti banky v průběhu 20. století, bankovním zákonu z r. 1948 a o aktivním spolupůsobení při sjednocování Evropy a přechodu na společnou měnu.

Jan Mallien

Klare Trennung : der Rücktritt des slowenischen Notenbankchefs macht das Dilemma der Zentralbank deutlich

Jasně oddělení : odstoupení šéfa slovinské národní banky podtrhuje dilema Evropské centrální banky

Handelsblatt, Jg. 2018, Nr. 60 (26.3.2018), S. 29

Komentář k oznámené rezignaci guvernéra slovinské národní banky B. Jazbec, jenž opouští svou funkci kvůli napjatému vztahu s částí politické reprezentace a anonymním výhrůžkám násilí zřejmě ze strany některých akcionářů a věřitelů slovinských bank, kteří byli nuceni se v r. 2013 podílet na sanaci tamního bankovního sektoru. Tento případ je ale podle autora modelovým příkladem obtížného postavení ECB, jež se pohybuje nejen na úrovni evropského práva, ale také národní legislativy členských zemí eurozóny. Členové měnové unie se přitom od sebe často liší nejen v právním rámci, ale značné rozdíly panují také v jejich ekonomice a politickém uspořádání, přičemž v případě sporných situací a afér v národních bankách nemá ECB příliš možností vlastní intervence. Vše navíc ztěžuje doposud nevyřešená institucionální odlika měnové politiky a bankovního dozoru. -- K odstoupení guvernéra Banky Slovenie B. Jazbec viz s. 33.

Ján Záborský

Kryptosvet čaká regulácia. Investori by sa zatiaľ mali mať na pozore

Trend, Sv. 28, (2018) č. 14, s. 40-43

Projekt primární emise mincí (ICO), které využívají zejména technologické společnosti k získání nového kapitálu prostřednictvím nabídky kryptoměn, se těší stále větší oblibě. Regulátoři upozorňují, že ICO jsou neregulované nástroje a za potenciálem vysokých výnosů se skrývá řada investičních rizik. Autor problematiku dokresluje na příkladu nové měny bitcoin (jedná se o novou generaci bitcoinů s rychlejšími a levnějšími transakcemi). Uvádí, že Evropská unie v r. 2017 přijala usnesení o tom, že ICO budou muset splňovat obdobné standardy jako veřejně obchodovatelné společnosti, konkrétní pravidla zatím ale nejsou vypracována. Autor zmiňuje také energetickou náročnost těžby kryptoměn, plán na zavedení estcoinu v Estonsku a režim zdanění výnosu z kryptoměn na Slovensku.

Roman Tyborski

Land ohne Krone : Bargeld

Země bez koruny : hotové peníze

WirtschaftsWoche, Jg. 2018, Nr. 9, S. 66-67

Žádná země nepokročila na cestě k bezhotovostní společnosti tolik jako Švédsko. Rizika digitálních plateb jsou však velká: hrozí úplná kontrola a finanční represe od centrální banky.

Ján Záborský, Martina Kláseková

Obmedzenie provízií zhorší dostupnosť aj porovnávanie úverov : sprostredkovanie

Trend, Sv. 28, (2018) č. 15, s. 36-39

Článek seznamuje se změnami, které přinese nový zákon regulující oblast finančního zprostředkování na Slovensku, a kriticky hodnotí dopady omezení výše příjmů z prodeje úvěrů. Zastropování provízií zprostředkovatelů je navrhováno na 1,5 % z hodnoty úvěru s postupným vyplácením. Autoři shrnují důvody této cenové regulace a zdůrazňují důležitost role zprostředkovatele při porovnávání hypoték a při podpoře konkurence na úvěrovém trhu. Nastavení limitu provízií by podle nich zásadně přispělo k omezení poskytování úvěrů s nižší hodnotou ze strany zprostředkovatelů.

Sinem Guler Kangalli Uyar, Umut Uyar

Quantile parameter heterogeneity in the finance-growth relation : the case of OECD countries [elektronický zdroj]

Kvantilová parametrická heterogenita ve vztahu mezi financemi a hospodářským růstem : příklad zemí OECD

Prague economic papers, Vol. 27 (2018), No. 1, p. 92-112

Autoři v článku na základě údajů z let 1999-2014 o členských zemích OECD zkoumají, jak rozvinutost finančního systému ovlivňuje hospodářský růst. Byly zjištěny nestejně (heterogenní) dopady pro země s odlišnými tempy hospodářského růstu. U zemí s vysokým tempem hospodářského růstu jsou dopady slabší. V praxi to může znamenat, že stejná opatření podporující rozvoj finančního systému mohou mít při ignorování různých temp hospodářského růstu rozdílné dopady. - Poznámky. Plný text dostupný z: http://knihovna.mfcr.cz/earchiv/2018/04/Prague_Economic_Papers_1_2018_str_92-112.pdf

Thomas Humblot

Spain: banking system on the road to recovery [elektronický zdroj]

Španělsko: bankovní systém na cestě k zotavení

Conjoncture, No. 2 (2018), p. 8-19

Španělský bankovní systém prošel během deseti let od vypuknutí krize hlubokou restrukturalizací. K zotavení přispěly různé faktory - pokles počtu bank i jejich zaměstnanců, redukce špatných půjček (non-performing loans) a posílení zahraničních aktivit. Některé slabé stránky však přesto přetrvávají (zejména v oblasti solventnosti). V článku je podrobněji analyzována situace španělských bank, včetně předchozího vývoje a provedených reforem, různých indikátorů, apod. - Poznámky. -- Na webu BNP Paribas je dostupná verze tohoto článku i ve francouzštině. Plný text dostupný z: http://knihovna.mfcr.cz/earchiv/2018/04/Conjoncture_2_2018.pdf

Martin Špička

Stahují se nad emisemi korporátních dluhopisů mračna?

Právní rádce, Sv. 26, (2018) č. 3, s. 36-38

Autor nejprve přehledně shrnuje hlavní důvody vzrůstající oblíbenosti korporátních dluhopisů jako zdroje financování v ČR a představuje nové evropské nařízení č. 2017/1129/EU o prospektu, které bude přímo aplikovatelné v členských státech od 21.7.2019. Toto nařízení umožňuje členským státům se v některých ohledech odchýlit od jednotné úpravy a odlišně stanovit finanční limity pro některé regulované činnosti (např. limit, do kterého mohou být emitované cenné papíry veřejně nabízeny bez povinnosti vyhotovit prospekt). Následně rozebírá očekávané změny, které v té souvislosti připravuje ministerstvo financí pro oblast nabízení dluhopisů bez prospektu drobným retailovým investorům (zvýšení současného limitu, povinnost vyhotovit dokument srovnatelný se shrnutím prospektu, povinnost hlásit emisi dluhopisů ČNB pro statistické účely), a zvažuje jejich cíle.

Norbert Häring

Target-Saldo auf neuem Rekordstand : Währungsunion

Targetové saldo dosáhlo nové rekordní výše : měnová unie

Handelsblatt, Jg. 2018, Nr. 73 (16.4.2018), S. 12

Saldo Target2 udávající míru závazků a pohledávek centrálních bank eurozóny vůči Evropské centrální bance zaznamenalo v případě Německa nové rekordní hodnoty, když ke konci března 2018 pohledávky Německé spolkové banky na ECB činily 923 miliard eur. Oproti tomu například italská centrální banka má u ECB závazky za více než 444 miliard eur. Tato nerovnováha může být nebezpečná v případě, že se některý členský stát eurozóny rozhodne z měnové unie vystoupit, kdy by sice nedošlo k odpisu pohledávek, ale závazků vystoupivšího státu. Vzniklými náklady by Německo sice nakonec nebylo tolik postiženo. Avšak Francie, jejíž centrální banka vykazuje vůči ECB vyrovnané saldo Target2, by například po vystoupení zemí jižního křídla musela na vyrovnání německých pohledávek nepřímo poskytnout až 200 miliard eur.

Céline Choulet

The fate of Fannie Mae and Freddie Mac is not yet sealed [elektronický zdroj]

Osud Fannie Mae a Freddie Mac ještě není zpečetěn

Conjoncture, No. 3 (2018), p. 8-23

Americký hypoteční trh od vypuknutí finanční krize před deseti lety zatím neprodělal hlubší reformu. Hypotéky jsou stále součástí finančních derivátů, hypoteční agentury Fannie Mae a Freddie Mac čelí výrazným finančním obtížím a zůstávají pod vládní kontrolou. Autorka v článku analyzuje aktuální situaci obou agentur a amerického hypotečního trhu a zkoumá tři reformy z nedávné doby navržené různými autory (instituty) i důsledky těchto reforem. Návrhy se v některých technických aspektech liší, mají však společné východisko. Ačkoli jsou státní garance nutné pro stabilizaci hypotečního trhu a zajištění likvidity v době krize, stát by neměl být jediným subjektem, který je vystaven riziku platebního selhání, a to zejména v případě, kdy toto riziko přenáší agentury, jež jsou samy ve finančních potížích. - Poznámky. -- Článek je dostupný také ve francouzštině na webu BNP Paribas. Plný text dostupný z: http://knihovna.mfcr.cz/earchiv/2018/04/Conjoncture_3_2018.pdf

Laure Baquero, Mehdi Ezzaim, Stéphane Sorbe

The size of central bank balance sheets : a new monetary policy instrument [elektronický zdroj]

Objem rozvah centrálních bank : nový nástroj měnové politiky

Tresor-economics, No. 213 (2018), p. 1-7

Centrální banky v důsledku hospodářské krize, která vypukla před deseti lety, začaly hojně nakupovat aktiva prostřednictvím kvantitativního uvolňování. Nákup aktiv a určování objemu rozvahy centrální banky se stalo novým nástrojem měnové politiky. I přes stejné dopady na hospodářský růst a inflaci jsou účinky tohoto opatření v některých ohledech odlišné od účinků změny sazeb. V literatuře neexistuje shoda, jaký objem rozvahy centrální banky je optimální. V případě moc velkého objemu ale hrozí nedostatek vhodných finančních nástrojů v oběhu. Centrální banky se nyní budou muset snažit pokračovat v podpoře zotavování ekonomik, zároveň by ale měly zabránit přehřátí finančních trhů. - Poznámky. Plný text dostupný z: http://knihovna.mfcr.cz/earchiv/2018/04/Tresor_Economics_213_2018.pdf

Ondřej Záruba

Velký přehled nemovitostních fondů

Profi poradenství & finance, Sv. 6, (2018) č. 3, s. 14-18

Autor přináší bližší pohled na investování prostřednictvím nemovitostních fondů a představuje přední realitní fondy v Evropě i v České republice. Zamýšlí se nad portfoliem českých nemovitostních fondů, jejich obchodními výsledky a investičními strategiemi. Následně seznamuje s vybranými českými realitními fondy (ČS Nemovitostní, ZFP realitní, WMS realita, Conseq realitní a Czech real estate investment fund). Tabulky informují o devatenácti největších zahraničních fondech a délce jejich působení na trhu a o výkonnosti pěti největších evropských realitních fondů i o výkonnosti zmiňovaných českých fondů v r. 2017.

Ruth Berschens, Frank Wiebe, Helmut Steuer

Versobank am Ende : Geldwäsche

Versobank v koncích : praní peněz

Handelsblatt, Jg. 2018, Nr. 61 (27.3.2018), S. 30

Estonský bankovní dozor odebral licenci tamnímu bankovnímu domu Versobank pro důvodné podezření na praní peněz. V eurozóně se jedná už o třetí případ v r. 2018, kdy došlo k ukončení činnosti či zahájení šetření banky kvůli tomuto druhu trestné činnosti. Podle předsedkyně bankovního dozoru při Evropské centrální bance (SSM) D. Nouy jsou kriminální transakce obtížně odhalitelné především pro malé členské státy, jejichž dozorovým orgánům chybí dostatečné personální kapacity a expertíza. Protože navíc samotný bankovní dozor při ECB nemůže sám od sebe provádět šetření v oblasti praní peněz, je odkázán na spolupráci úřadů ze třetích zemí, o čemž svědčí odhalení amerických úřadů v předchozích případech lotyšské banky ABVL či maltské Pilatus Bank. Předsedkyně SSM by proto uvítala rozšíření kompetencí evropského dozoru jdoucí ještě za již schválenou novelu směrnice EU proti praní peněz. -- K dopadům likvidace Versobank na německé střadatele viz HB č. 62/2018 (28.3.2018), s. 34; k nedostatkům v ochraně bank před podvodnými transakcemi viz komentář a článek v HB č. 65/2018 (4.4.2018), s. 27 a 28-29.

Aleksandra Halka, Grzegorz Szafranski

What common factors are driving inflation in CEE countries? [elektronický zdroj]

Jaké společné faktory pohánějí inflaci v zemích střední a východní Evropy?

Prague economic papers, Vol. 27 (2018), No. 2, p. 131-148

Autoři analyzují faktory, které poháněly inflaci v zemích střední a východní Evropy v letech 2001-2013. I přes řadu odlišností mezi zeměmi (např. kurzový režim, členství v eurozóně, míra otevřenosti v oblasti obchodu) jsou některé faktory ovlivňující cenovou dynamiku společné (země sdílejí zkušenost s přechodem na tržní ekonomiku). Na základě speciálního modelu autoři určují míru vlivu několika kategorií faktorů - mj. faktorů specifických pro danou zemi (např. míra nezaměstnanosti); faktorů typických pro určitý sektor a faktorů, které země střední a východní Evropy sdílejí (např. reakce na vývoj a změny světové ekonomiky). Analýza ukázala, že nejvíce byly výkyvy cen ovlivněny regionálními faktory. - Poznámky. Plný text dostupný z: http://knihovna.mfcr.cz/eearchiv/2018/05/Prague_Economic_Papers_2_2018_str_131-148.pdf

Martin Kölling

Zweifelhaftes Krypto-Roulette : virtuelle Börsengänge

Pochybná kryptoruleta : virtuální vstupy na burzu

Handelsblatt, Jg. 2018, Nr. 64 (3.4.2018), S. 34-35

Thajský start-up Dragon se údajně postaral o dosud největší virtuální vstup na burzu čili primární emisi mincí (Initial Coin Offering, ICO) v historii v objemu 340 milionů dolarů. Výnos za emisi vlastní kryptoměny Dragon Coin na internetových burzách chce Dragon investovat do budování kasin v Jižní Koreji, která by svým obratem předčila dosud největší hráčskou destinaci v Macau. Současně chce majitel start-upu Chris Ahmad etablovat v hazardním průmyslu transakce pomocí své kryptoměny, čímž by podle něj mělo dojít k usnadnění přeshraničního platebního styku u významných hazardních hráčů a ke snížení marží prostředníků herních transakcí. Řada pozorovatelů je však ke Dragonu skeptická nejen s ohledem na jeho nízkou transparentnost a podezření z napojení na východoasijské podsvětí, ale také kvůli rostoucím rizikům vyplývajícím z regulace ICO a kryptoměn v Číně, USA, Singapuru a dalších zemích.

Zkrácené obsahy časopisů

Plné texty článků jsou zaměstnancům resortu financí dostupné v aplikaci Aktivní noviny

Bankovníctví : odborný časopis pro praktickou činnost bank

Sv. 26, (2018) č. 4

PayPal Innovation Lab utváří prostředí podporující spolupráci na poli fintech - Singapur (s. 9); Úvěry se selháním a situace v Evropě jako varovný příklad (s. 10-12); Věnujeme zvýšenou pozornost opatřením, která by mohla oslabovat náš orgán dohledu - rozhovor s ministryní financí A. Schillerovou (s. 14-17); Jisté je, že budoucnost mobilního bankovníctví je nejistá (s. 20-21); Směrnice PSD 2 - co přinesla a co by ještě přinést měla...: rozhovor s T. Hládkem a P. Michalíkem z ČBA (s. 34-37); Úpravy ve výkaznictví bank aneb co nového v regulaci (s. 44); Historie De Nederlandsche Bank, centrální banky Nizozemska (s. 48-49).

Hospodářská situace a politika. Řízení. Výroba. Služby. Ceny

Karolína Súpová

Cenový růst v eurozóně zaostává za průměrem Evropské unie

Statistika & my, Sv. 8, (2018) č. 2, s. 16

Aktuální statistický pohled na vývoj spotřebitelských cen v Evropské unii. ČR se drží mezi státy s nejrychlejším růstem spotřebitelských cen (2,2 %). Graf znázorňuje meziroční nárůst harmonizovaného indexu spotřebitelských cen (HICP) v prosinci 2017 v jednotlivých státech EU.

Najmeh Bozorgmehr

Change of direction for the gig economy

Změna směřování pro performativní ekonomiku

Financial Times, Vol. 2018, No. 39758 (18.4.2018), p. 7

Start-upy a sdílená ekonomika zvolna mění íránské hospodářství, které se jinak kvůli nízkým cenám ropy a mezinárodním sankcím potýká s řadou problémů. V zemi, kde je polovina z osmdesátimilionové populace mladší třiceti let a často bez odpovídajícího pracovního uplatnění, mají obchodní modely založené na internetu a mobilních aplikacích značný potenciál. Vlivné složky tamního teokratického režimu, jež prostřednictvím státních podniků kontrolují dvě třetiny íránské ekonomiky, ale považují zakládání technologických soukromých firem za potenciální riziko pro režimní stabilitu. Stávající prezident Hasan Rúhání nicméně rozvoj start-upů alespoň verbálně podporuje. Pokud však Írán nezmění svou zahraniční politiku, není podle článku pravděpodobné, že íránští vývojáři získají dostatek potřebných zahraničních investic pro další rozvoj svých podnikatelských projektů.

Chugging along : India's economy

Supí vpřed : indická ekonomika

The Economist, Vol. 426, (2018) No. 9085, p. 74

Tempo růstu indické ekonomiky se od loňského roku, kdy došlo vzhledem k některým hospodářským opatřením k jeho poklesu, opět zvýšilo, a to až na 7,2 % na konci r. 2017. Indie tak v růstu předčila Čínu a stala se opět nejrychleji rostoucí velkou ekonomikou světa. Existují důvody k optimismu, ale i k pochybnostem: tvorba pracovních míst je zatím nedostatečná, dosud nedošlo k hlubším hospodářským reformám, značná část ekonomiky je pod státní kontrolou, banky nejsou schopné poskytnout finance potřebné k investicím. Problematické dopady může mít také rostoucí protekcionismus v oblasti zahraničního obchodu, a to nejen ve světě, ale i v samotné Indii.

Michael Stothard

Spain's boom in exports drives growth and raises hopes of long-term recovery

Španělský exportní boom pohání hospodářský růst a zvyšuje naděje na dlouhotrvající oživení

Financial Times, Vol. 2018, No. 39763 (24.4.2018), p. 3

Španělská ekonomika zažívá dobré časy: růst tamního HDP se od r. 2015 pohyboval nad třemi procenty, nezaměstnanost klesla z 26 procent v r. 2013 na 16 procent počátkem r. 2018 a ratingové agentury zlepšují hodnocení španělských státních dluhopisů. Podle článku je sice hospodářský růst země dán i působením ekonomického cyklu, oproti situaci z počátku milénia je však nyní postaven na mnohem pevnějších základech, o čemž svědčí větší podíl průmyslové výroby a vývozu na HDP a přebytek běžného účtu platební bilance.

The distracting lure of manufacturing fetishism : IMF economists caution against an obsession with industrial policy

Ošidný půvab fetišismu průmyslové výroby : ekonomové MMF varují před obsesí průmyslovou politikou

Financial Times, Vol. 2018, No. 39751 (10.4.2018), p. 8

Komentář k analýze ekonomů Mezinárodního měnového fondu z dubna 2018, která tvrdí, že příspěvek průmyslu k růstu produktivity národních ekonomik je přeceňovaný. Autoři komentáře ovšem nejsou o této tezi zcela přesvědčeni a zmiňují opačné poznatky profesora Harvardské univerzity Daniho Rodrika, jenž považuje podporu průmyslové výroby přinejmenším v rozvíjejících se a rozvojových zemích za stále klíčovou komponentu hospodářského růstu. Konkrétní hospodářskopolitická doporučení lze však jen obtížně formulovat při pohledu na růst regionálních a sociálních nerovností ve vyspělých státech, které i vlivem automatizace vznikají jak v sektoru průmyslu, tak v sektoru služeb. Návrat k reindustrializaci a podpoře exportu měnovými intervencemi, snižováním daní a dalšími stimuly tak nemusí nic vyřešit a situaci naopak ještě zhoršovat, protože na tyto aktivity je navázáno riziko obchodních a měnových válek, případně nárůstu klientelismu. V tomto ohledu dává článek za pravdu zmíněné studii MMF. -- Komentář se vztahuje k analýze MMF s názvem "Manufacturing Jobs: Implications for Productivity and Inequality", in: World Economy Outlook. April 2018. Cyclical Upswing, Structural Change, s. 129-171.

Jonas Anne-Braun

The US automotive industry : challenges and outlook [elektronický zdroj]

Americký automobilový průmysl : výzvy a výhled

Tresor-economics, No. 214 (2018), p. 1-9

Americký automobilový průmysl těžce zasáhla v r. 2008 hospodářská krize, kvůli čemuž došlo ke ztrátě téměř 30 % pracovních míst v tomto sektoru. Posléze byla přijata opatření, která automobilovému průmyslu měla pomoci (American Recovery and Reinvestment Act, ARRA; Troubled Asset Relief Plan, TARP). Nyní sektor čelí novým výzvám (nejistota ohledně dohody NAFTA, čím dál přísnější standardy energetické efektivnosti, aj.). - Poznámky. Plný text dostupný z: http://knihovna.mfcr.cz/earchiv/2018/04/Tresor_Economics_214_2018.pdf

Kristýna Vltavská, Jaroslav Sixta, Martina Šimková

Vývoj národního důchodu České republiky od 80. let 20. století

Politická ekonomie, Sv. 66, (2018) č. 1, s. 35-56

Hrubý domácí produkt (HDP) a hrubý národní důchod (HND) patří mezi nejdůležitější ekonomické ukazatele hojně využívané pro mezinárodní srovnání i pro hodnocení dlouhodobého vývoje společnosti. K lepšímu popsání ekonomiky je kromě oblasti výroby a výdajů nutné popsat také oblast tvorby a rozdělení důchodu, tedy národní důchod a zaměstnanost. Příspěvek se zaměřuje na popis vývoje hrubého národního důchodu a zaměstnanosti v České republice před r. 1989. Autoři se věnují metodickým rozdílům mezi standardy národního účetnictví a systémem bilancí národního hospodářství a prostřednictvím odhadů historických řad HDP pro roky 1970-1989 a pro HND za období 1984-1989 poskytují zajímavý pohled na vývoj české ekonomiky. I přes obtížně dostupné srovnatelné statistické řady provádějí také jednoduché mezinárodní srovnání, které dokresluje postavení ČR mezi ostatními státy. - Poznámky.

Informatika. Počítače

Alexandra Suich Bass

GrAI expectations : special report on AI in business

Velká očekávání : zvláštní zpráva o umělé inteligenci v podnikání

The Economist, Vol. 426, (2018) No. 9085, centr. sect. (p. 3-5)

Až donedávna těžily z rozvoje umělé inteligence převážně technologické firmy, nyní se ale umělá inteligence rozšiřuje i mimo tento sektor. Umělá inteligence může být pro stávající firmy hrozbou i příležitostí. Podnikům vzniká nová konkurence (viz případ Uberu a taxislužeb), zároveň se firmy musí rozhodnout, kdy je ten správný čas do umělé inteligence investovat. Umělá inteligence pravděpodobně změní některé tradiční funkce (management lidských zdrojů, podnikové finance, služby zákazníkům) i odvětví, v určitých ohledech však lidskou činnost nenahradí. V dlouhodobém horizontu se objevují obavy, že umělá inteligence povede k monopolizaci různých odvětví, podobně, jako k tomu došlo u technologických firem. -- Článek je součástí speciální přílohy, další příspěvky na s. 6-12.-- K tématu viz také článek na s. 13.

Marek Dvořák

Phishing, pharming a jejich trestněprávní postih

Trestněprávní revue, Sv. 17, (2018) č. 4, s. 84-89

Autor článku se pokouší i pro právní veřejnost srozumitelně nastínit způsoby provádění vybraných kybernetických útoků, především tzv. phishingu a pharmingu. Účinné odhalování a potlačování těchto častých projevů trestné činnosti páchané v kyberprostoru naráží na množství překážek, což činí z této otázky závažný a dnes již celospolečenský problém. Zřejmě nikdy nebude možno dynamicky reagovat prostřednictvím novelizací zákonů na veškeré nové formy provádění kybernetických útoků, avšak při znalosti technické stránky věci je jisté možné se snažit o zdokonalení právní úpravy a posílení mezinárodní spolupráce v této oblasti. - Poznámky.

Lenka Weichetová, Martina Šimůnková

Stále častěji jednáme s úřady on-line

Statistika & my, Sv. 8, (2018) č. 2, s. 32-33

Statistický pohled na využívání internetu při jednání s úřady a dalšími veřejnými institucemi v ČR v r. 2017. Autorky vycházejí z výsledků Výběrového šetření o využívání ICT v domácnostech a mezi jednotlivci a zdůrazňují nárůst využívání internetu v této oblasti oproti předchozím rokům a zároveň zaostávání za průměrem EU. Zaměřují se také na socioekonomické parametry u skupiny aktivních uživatelů internetu a způsoby jeho využití v jednání s úřady.

Mezinárodní hospodářské vztahy a integrace

Hans-Werner Sinn

Brexit and the euro crisis: what kind of Union do we want?

Brexit a krize eura: jakou chceme Evropskou unii?

Politická ekonomie, Vol. 66, (2018) No. 1, p. 3-19

V upraveném záznamu přednášky pronesené na VŠE v Praze v únoru 2017 se profesor Sinn vyrovnává se dvěma klíčovými událostmi, které zásadně mění Evropskou unii - s pokračující krizí eurozóny a s brexitem. V první části rozebírá změnu původní rovnováhy moci v EU po vystoupení Velké Británie a její očekávané důsledky, zejména posílení relativní pozice Francie a tím i francouzské představy o podobě evropského integračního modelu, která by vyústila v model dvourychlostní Unie. Ve druhé části se věnuje problému nekonkurenceschopnosti jihu eurozóny a nastiňuje čtyři scénáře jejího řešení (desinflace či deflace jihu, inflace severu, opuštění společné měny nebo transferová unie). V závěru přináší v deseti bodech souhrn ekonomicko-politických opatření pro EU v proměněných mocenských podmínkách po brexitu a v čase pokračujících nerovnováh mezi severem a jihem eurozóny.

Roland Vaubel ; rozhovor vedl Michal Lehuta

Centrální banky si potřebují konkurovat? - aj v rámci Evropy

Trend, Sv. 28, (2018) č. 14, s. 28-31

Rozhovor s německým profesorem ekonomie Rolandem Vaubelem, specialistou na mezinárodní měnovou ekonomii, o jeho pohledu na příčiny a řešení krize eurozóny, nerovnováhy v měnové unii a další integraci eurozóny. Vaubel je zastáncem (dočasně) odchodu Řecka z eurozóny, případného rozdělení eurozóny na severní, jižní a východní část a kriticky pohlíží na činnost Evropské centrální banky i přeměnu eurovalu na Evropský měnový fond.

Wolfgang Münchau

Dependence on the US and Russia reveals the EU's strategic weakness

Závislost na USA a Rusku odhaluje strategickou slabost Evropské unie

Financial Times, Vol. 2018, No. 39750 (9.4.2018), p. 9

Evropská unie je sice největší světovou ekonomikou, kterou však podle autora komentáře oslabuje trojí závislost: energetická závislost na Rusku, bezpečnostní závislost na USA a v neposlední řadě také závislost na zbytku světa v absorbování jejich přebytků běžného účtu platební bilance. Rovněž rozdrobenost Unie do jednotlivých malých států s často omezeným pohledem na svět nijak nepřeje tvorbě ekonomické, natožpak geopolitické strategie. Vhodným nástrojem geopolitické strategie by přitom mohlo být euro, které má potenciál přinejmenším sdílet s americkým dolarem status světové rezervní měny. Ten však dosud ke škodě Evropy zůstává nevyužit.

Václav Klaus

Evropská unie a euro: riskantní experimentování s Evropou

Politická ekonomie, Sv. 66, (2018) č. 1, s. 136-140

Zkrácená verze projevu známého kritika EU V. Klause z března 2017 přináší pohled na přetrvávající problémy evropské integrace a unifikace ve formě společné měny. Autor formuluje čtyři charakteristiky současné unifikační verze evropské integrace a podrobněji rozvádí možné důsledky a souvislosti tohoto vývoje, mezi něž řadí potlačování demokracie, vysoce centralizovanou regulaci trhu, destabilizaci v důsledku masové migrace, podporu konceptu externalit a nevhodnou měnovou unifikaci. - Poznámky.

Adrienne Cheasty, Mahmood Pradhan

Weniger Risiko : Adrienne Cheasty und Mahmood Pradhan fordern eine gemeinsame Fiskalkapazität Europas

Méně rizika : Adrienne Cheasty a Mahmood Pradhan požadují společnou evropskou fiskální kapacitu

Handelsblatt, Jg. 2018, Nr. 68 (9.4.2018), S. 48

Komentář ekonomů Mezinárodního měnového fondu, který předkládá argumenty ve prospěch zřízení společné fiskální kapacity pro členské státy Evropské měnové unie. Společný fond eurozóny by byl vhodnou podporou pro měnovou politiku ECB a členské státy v hospodářských potížích. Aby však takový projekt byl akceptovatelný, musí se jeho fungování vyvarovat podpoře morálního hazardu a permanentním finančním transferům jen do několika nyní rizikových států. Toho by mohlo být docíleno předpokladem dodržování rozpočtových pravidel EU pro čerpání pomoci, navázáním budoucích splátek na přijatou pomoc a stanovením limitů čerpání a přispívání do společného fondu. -- Autoři se ve své argumentaci vztahují k veřejně dostupnému diskusnímu příspěvku ekonomů MMF s názvem "A Central Fiscal Stabilization Capacity for the Euro Area" (Staff Discussion Note - SDN/18/03).

Obchod. Cla. Mezinárodní finance

Martin Greive, Jan Hildebrand

"Bedingt einsatzfähig" : Zoll

"Omezeně akceschopní" : celní správa

Handelsblatt, Jg. 2018, Nr. 74 (17.4.2018), S. 12

Německá celní správa při Spolkovém ministerstvu financí má široké pole působnosti, aktuálně jí však chybí na 3500 pracovníků. Zatím se tak Generální celní ředitelství snaží celní úředníky operativně přesouvat mezi jednotlivými agendami podle aktuální míry jejich robustnosti. Předseda odborového svazu celníků D. Dewes tento stav kritizuje a upozorňuje, že v případě vystoupení Velké Británie z Evropské unie i celní unie bez jakékoli další dohody ("tvrdého brexitu") se bude muset personální kapacita německé celní správy navýšit o dalších přibližně 2000 pracovních míst. Rovněž trojiciferný počet nových pracovníků bude potřeba po spuštění mýtného systému pro osobní vozidla. -- K tématu viz také komentář na s. 14.

Renato Antonini

A 'MES' to be adjusted : past and future treatment of Chinese imports in EU anti-dumping investigations

Přizpůsobení statutu tržní ekonomiky : dřívější a budoucí posuzování čínského dovozu při antidumpingových vyšetřováních EU

Global trade and customs journal, Vol. 13, (2018) No. 3, p. 79-94

Číně měl být v r. 2016 přiznán status tržní ekonomiky. Tím vyvstaly debaty, jak posuzovat hodnotu zboží dováženého z Číny (dosavadní postupy již nesmějí být používány). Evropská unie představila novou metodiku posuzování hodnoty v případech, kdy dochází k výraznému pokřivení na trhu způsobenému intervencemi čínské vlády, avšak ani tato metodika není podle autorova názoru zcela bez problému. - Poznámky. -- K tomu, zda má být Číně přiznán status tržní ekonomiky a jak poté posuzovat dovozy z této země, více viz články Jorge Mirandy a dalších autorů v předcházejících ročnících časopisu.

John Aglionby

African trade pact raises prosperity hopes : open borders. Deeper ties

Africká smlouva o volném obchodu vzbuzuje naděje na hospodářskou prosperitu : otevřené hranice. Hlubší vazby

Financial Times, Vol. 2018, No. 39752 (11.4.2018), p. 4

V březnu 2018 došlo k podpisu dohody o vytvoření tzv. Africké kontinentální zóny volného obchodu, do níž se zapojí 44 afrických zemí a která má odbourat na 90 procent dosud existujících vzájemných cel. Autor článku připomíná, že obrat z vnitroafrického přeshraničního obchodu tvoří jen 18 procent oficiálního afrického vývozu (v Evropské unii se oproti tomu vzájemný přeshraniční obchod podílí 68 procenty na jejím celkovém exportu). Ekonomická komise pro Afriku při OSN si od implementace dohody slibuje nárůst podílu oficiální vnitrokontinentální obchodní výměny na více než 50 procent během

následujících pěti let. Z řad podnikatelů a ekonomů ale zaznívají i skeptické hlasy, zda se podaří pro vývozce skutečně snížit značnou byrokratickou zátěž. K zóně volného obchodu se rovněž nepřipojilo 11 států včetně dvou největších afrických ekonomik, Nigérie a Jihoafrické republiky.

by Melanie Swan

Blockchain economics : “Ripple for ERP” integrated supply chain ledgers to free \$3.9 trillion in capital?

Ekonomika blockchainu : uvolní integrované knihy dodavatelských řetězců založené na systému ripple kapitál v hodnotě 3,9 bilionu amerických dolarů?

The European financial review, Vol. 9 (2018), No. 1 (February- March), p. 24-27

Autorka se zabývá využitím technologie blockchainu v dodavatelských řetězcích - jak by proces mohl fungovat v praxi, jaké transakce se budou zaznamenávat, otevřené vs. uzavřené knihy dodavatelského řetězce (supply chain ledgers), aj. Předností využití technologie blockchainu v dodavatelských řetězcích by bylo zprůhlednění a zrychlení zúčtování transakcí mezi dodavateli i snížení dluhů v dodavatelských řetězcích. - Poznámky.

Deutsche Bundesbank

Die deutsche Zahlungsbilanz für das Jahr 2017 = German balance of payments in 2017

Německá platební bilance za rok 2017

Deutsche Bundesbank - Monatsbericht, Jg. 70, (2018) Nr. 3, S. 15-36

Deutsche Bundesbank - Monthly report, Vol. 70, (2018) No. 3, p. 15-35

Příspěvek představuje vývoj zahraničněobchodních aktivit Německa v r. 2017 a jejich promítnutí do platební bilance za tento rok. Přebytek běžného účtu platební bilance se vzhledem k HDP mírně snížil na 8 procent a v absolutním vyjádření činil 262,5 miliard eur. Nadále však lze Německo zařadit do kategorie zemí přispívajících k tvorbě makroekonomických nerovnováh. Přebytkové saldo bilance obchodu se zbožím nicméně poprvé od r. 2009 mírně pokleslo o 4 miliardy na 244,5 miliard eur, což lze přičíst růstu cen ropy a růstu domácí poptávky. Autoři shrnují zahraniční obchod z hlediska regionů, vybraných kategorií zboží a exportní výkonnosti. Dále charakterizují dynamiku dovozu zboží, situaci mezinárodního obchodu se službami a analyzují základní trendy v oblasti finančních transakcí, exportu kapitálu a stavu přímých zahraničních investic a domácích investic. Součástí článku jsou rovněž studie k vývoji úspor nebankovních kapitálových společností v Německu a k určujícím faktorům přeshraničního obchodu s cennými papíry vztaženým na Německo. - Poznámky. -- Příspěvek je dostupný v německé a anglické jazykové verzi časopisu.

Stephan Scheuer, Till Hoppe, Klaus Stratmann

Europa warnt China : Streit über das Prestigeprojekt "Neue Seidenstraße": Die EU-Botschafter in Peking wehren sich gegen eine Bevorzugung chinesischer Firmen

Evropa varuje Čínu : spor o prestižní projekt "Nové hedvábné stezky": velvyslanci EU v Pekingu se ohrazují proti upřednostňování čínských firem

Handelsblatt, Jg. 2018, Nr. 74 (17.4.2018), S. 1

Velvyslanci 27 zemí Evropské unie v Číně (s výjimkou Maďarska) vydali společné stanovisko k projektu "Nové hedvábné stezky" (zvaném také "One belt, one road"), pomocí něhož chce Čína zintenzivnit hospodářskou spolupráci především se zeměmi eurasijského regionu. Podle ambasadorů však čínská iniciativa v současné podobě jde proti klíčové agendě EU za liberalizaci obchodu a zvýhodňuje čínské podniky. Rovněž Evropská komise pracuje na návrhu společné odpovědi EU k Nové hedvábné stezce pro summit EU-Čína v červenci 2018, kde se očekává akcentace podmínek na rovné zacházení s firmami ze zúčastněných států při vypisování veřejných zakázek. -- K evropským pochybnostem o Nové hedvábné stezce a postavení projektu v rámci čínské hospodářské strategie viz články na s. 4-7.

Zdeněk Polanský, Oldřich Martinů

Europol je i pro celní správy

Clo-douane, Sv. 52, (2018) č. 4, s. 3, 6-7

V článku je popsána činnost Agentury EU pro spolupráci při prosazování práva, do 1.5.2017 Evropského policejního úřadu (Europol). Europol podporuje členské státy EU v předcházení a potírání závažné mezinárodní kriminality a terorismu. Od srpna 2017 působí u styčné kanceláře ČR i styčný

důstojník celní správy. Celní správa spolupracuje s agenturou Europol (mj.) v boji proti kybernetické kriminalitě. -- Součástí článku je i krátký rozhovor s Oldřichem Martinů, zástupcem výkonného ředitele Europolu pro Sekci řízení.

Julian Heißler, Simon Book, Silke Wettach

House of Trade : Handelskrieg

Dům obchodu : obchodní válka

WirtschaftsWoche, Jg. 2018, Nr. 11, S. 28-31

Zástupci německých firem zoufají nad americkou protekcionistickou vládou. Za vlády D. Trumpa zažívají lobbisté těžké časy. Obzvláště poté, co americký prezident oznámil svůj záměr zavést clo na dovoz oceli a hliníku. Dokonce i diplomaté už nemohou pomoci.

Sha Hua, Markus Fasse, Franz Hubik

China öffnet seine Autobranche komplett : liberalere Wirtschaftspolitik

Čína zcela otevírá svou automobilovou branži : liberálnější hospodářská politika

Handelsblatt, Jg. 2018, Nr. 75 (18.4.2018), S. 17

Zahraníční automobilky už nebudou v budoucnu muset v Číně vstupovat do společných konsorcií s čínskými výrobci (joint ventures). Od r. 2020 se toto uvolnění bude týkat nejprve výrobců elektroautomobilů, o dva roky později všech automobilek vyrábějících osobní a nákladní vozy. Prezident Si Ťin-pching také naznačil, že by Čína mohla výhledově snížit dovozní cla na automobily, jež nyní činí 25 procent. Asociace německých automobilek (VDA) vítá tento krok čínské vlády, již v Číně operující němečtí výrobci však zatím neuvažují o ukončení svých joint ventures s čínskými partnery.

Jan Boháč

Lepší přehled o pohybu legálních cigaret

Clo-douane, Sv. 52, (2018) č. 3, s. 12-13

V květnu 2019 vstupuje v platnost systém zajišťující sledovatelnost tabákových výrobků (Track & Trace, T&T), což je novinka vyplývající z evropské "tabákové směrnice" (TPD2; směrnice 2014/40/EU). Autor v článku popisuje, jak bude označování probíhat v praxi, zmiňuje systém CODENTIFY vyvinutý tabákovými společnostmi a krátce komentuje i roli systému T&T při odhalování nelegálního nakládání s tabákovými výrobky.

Yvona Matějková

Miliardy v nálepkách

Clo-douane, Sv. 52, (2018) č. 3, s. 10-11

Představení činnosti oddělení 39 - tabákové nálepky a kontrolní pásky, které spadá pod Celní úřad pro Středočeský kraj a má na starosti agendu tabákových nálepek. Spotřební daň z tabákových nálepek je jednou z nejvýznamnějších položek výběru cel a daní celními správami. Útvar vznikl v r. 1994, postupně se rozšiřovaly jeho kompetence i pracovní náplň a docházelo ke změnám v počtu zaměstnanců. Náplň práce oddělení není pouze administrativní - pracovníci mají na starosti např. i fyzický úřední dozor nad zničením tabákových nálepek.

Nicolaj Kuplewatzky

Opinion 2/15 of the Court of Justice on the EU-Singapore Free Trade Agreement : guest editor's introduction

Posudek č. 2/15 Soudního dvora EU k dohodě o volném obchodu mezi EU a Singapurem : úvodník hostujícího redaktora

Global trade and customs journal, Vol. 13, (2018) No. 1, p. 2-3

Autor v úvodním příspěvku monotematického čísla stručně shrnuje, čeho se týkal posudek Soudního dvora EU č. 2/15, a krátce představuje související články v čísle. Posudek se vztahoval k otázce sdílených a výlučných pravomocí EU. Konkrétně bylo rozhodnuto, že Evropská unie nemůže sama uzavřít dohodu "EUSFTA" o volném obchodu se Singapurem, neboť některá z témat dohody spadají do sdílené pravomoci členských států. Rozhodnutí by mohlo ovlivnit i další vyjednávání u dalších smluv. Ostatní články v čísle se pak pokoušejí vysvětlit rozhodnutí Soudního dvora EU i odvodit, co z něj vyplývá do budoucna. - Poznámky.

Tomáš Kocourek

Systém správy celních povolení

Clo-douane, Sv. 52, (2018) č. 3, s. 8-9

V říjnu 2017 byl v členských státech Evropské unie nasazen systém "Customs decisions" (CDS), který slouží k podávání žádostí a vydávání povolení v celní oblasti ve více než jednom státě EU. Hlavní výhodou systému je sjednocení pravidel pro povoloovací řízení v členských státech. Jde dále o první krok k bezpapírovému prostředí. Autor v článku představuje systém správy celních povolení - uvádí jeho komponenty (Trader Portal, CDMS, CRS), vyjmenovává povolení, o které bude možné prostřednictvím portálu žádat, a shrnuje i hlavní výhody systému.

Zdeněk Čejka

Tarifujeme... (8. díl)

Clo-douane, Sv. 52, (2018) č. 4, s. 15

V pokračování článku o tarifním zařazování zboží se autor zabývá sazebním zařazováním odpadů vzniklých rozkladem (pyrolýzou) materiálů obsahujících organický uhlík. Konkrétně jde o pyrolýzní plyn, kapalný kondenzát (pyrolýzní olej) a tuhý karbonizační zbytek (pyrolýzní koks). Tyto látky mohou být využity pro další zpracování a jejich sazební zařazování komplikuje různorodost vstupních produktů, různé vlastnosti a složení i odlišné názvy těchto látek při komerčním použití.

George Parker, James Blitz

The border issue eating away at Brexit

Otázka hranic nahlodává brexit

Financial Times, Vol. 2018, No. 39765 (26.4.2018), p. 7

Otázka setrvání či opuštění celní unie s Evropskou unií se stává centrálním tématem britské veřejné debaty a politického vyjednávání ohledně brexitu. Britská předsedkyně vlády T. Mayová je pod značným tlakem jak domácích zastánců a odpůrců celní unie, tak Evropské unie kvůli zajištění volně přístupné hranice mezi Severním Irskem a Irskou republikou. Zároveň i samotné vládní analýzy ukazují, že případné uzavření nových smluv o volném obchodu s USA, Austrálií a asijskými zeměmi nebude po odchodu z celní unie s to vyvážit možný výpadek v hospodářském růstu Velké Británie a evropských odbytišť pro britské vývozce. Vládou T. Mayové zvažovaná alternativa v podobě tzv. celního partnerství je v EU považována za "nefunkční" a vedení britských celníků zase požaduje alespoň pět let na jeho praktickou realizaci.

Podnik a podnikání

Simon Book

Die Oligarchen vom Nil : Unternehmergedynastien

Oligarchové od Nilu : podnikatelské dynastie

WirtschaftsWoche, Jg. 2018, Nr. 8, S. 38-43

Rodina Sawirisova je přirovnávána k faraónům nebo Rockefellerům. Patří jim mobilní sítě, hotely, chemické koncerny, stavební firmy. Tři bratři z Egypta chtějí své miliardové impérium rozšířit do Evropy. Profitovat z toho má v Německu střední vrstva. Jaké je tajemství tohoto rodinného klanu? Štěstí, smělost, chytrost - tvrdí oni. Ničemnost a konexe - říkají ostatní. Nahlédnutí do oligarchie na její cestě do Evropy.

Going postal : post offices in the rich world

Poštou : pošty ve vyspělém světě

The Economist, Vol. 427, (2018) No. 9088, p. 59

Americký prezident D. Trump obvinil na počátku dubna 2018 společnost Amazon z toho, že doručování jejích zásilek stojí americkou poštu "ohromné množství peněz". Za prezidentovým vyjádřením mohou stát osobní antipatie vůči výkonnému řediteli Amazonu, i přesto je ale pravda, že se americká pošta potýká s finančními potížemi - od r. 2008 její příjmy klesly o 35 %, přičemž v zisku byla pošta naposledy v r. 2006. Podobné problémy mají však pošty po celém světě, zejména z důvodu přenosu komunikace na internet. Záchranou by pro ně mohlo být doručování balíčků, většina pošt však nemá v této oblasti monopol. Doručování balíčků by vyžadovalo masivní investice a v této oblasti

vzniká řada start-upů. Pošty mohou do budoucna přežít, pokud budou schopny změnit způsob svého fungování - čtyři z pěti nejrychleji rostoucích pošt jsou v soukromých rukou, čelí konkurenci a investují do zlepšování svých služeb. -- K tématu také viz článek na s. 12-13, který se týká otázky privatizace americké pošty.

Pojišťovnictví. Sociální péče

Death and the salesmen : funeral finance

Smrt obchodního cestujícího : financování pohřbů

The Economist, Vol. 426, (2018) No. 9085, p. 76

Ve Spojených státech a Velké Británii v posledních letech výrazně roste zájem o pojištění pohřbů a o další produkty s pohřby spojené. Zákazníci jsou při jejich sjednávání ovlivněni emocemi, finanční motivy jsou až druhořadé. Mnohdy jsou však tyto produkty nevýhodné, společnosti je zajišťující čerpají z nedostatečné finanční gramotnosti zákazníků (příkladem jsou "půjčky v nouzi", které si pozůstalí berou na pohřeb a jež jsou spojeny až s 35 % úroky).

Antonín Daněk

Evropská unie - účast zaměstnance v systémech sociálního zabezpečení

Národní pojištění, Sv. 49, (2018) č. 4, s. 12-15

Autor identifikuje koordinační pravidla, která upravují pohyb pracovníků v rámci EU, a přibližuje způsob určování příslušnosti k právním předpisům sociálního zabezpečení u těchto pracovníků. Uvádí, že základním kritériem pro určení příslušnosti je výkon výdělečné činnosti a osoba podléhá právním předpisům členského státu, na jehož území vykonává výdělečnou činnost, bez ohledu na místo svého bydliště. Dále seznamuje s postupem, který se uplatní při odvodu pojistného v případě zaměstnání cizince v ČR a v případě souběžného zaměstnání ve dvou nebo více členských státech. Poté uvádí podmínky pojištění a postup platný pro českého občana zaměstnaného ve více členských státech.

Penzijní budoucnost: huř než nejistá

Profi poradenství & finance, Sv. 6, (2018) č. 3, s. 32-33

Příspěvek se zaměřuje na doplňkové penzijní spoření v ČR a na základě průzkumu NN Penzijní společnosti komentuje očekávání a přístup obyvatel ke tvorbě soukromých penzijních úspor a finančního zajištění na stáří. Dokládá růst zájmu o penzijní spoření v účastnických fondech i častější přestupy z původního penzijního připojištění do doplňkového penzijního spoření. Zmiňuje také zhodnocení účastnických fondů a blíže se zaměřuje na úspěšnou investiční strategii NN Růstového účastnického fondu.

Petr Jedlička

Vývoj pojistného trhu v roce 2017

Pojistný obzor, Sv. 2018, č. 1, s. 23-28

Zhodnocení vývoje pojistného trhu v ČR dle výsledků kvartálních statistik České asociace pojišťoven publikovaných k 31. prosinci 2017. Příspěvek představuje některé hlavní posuny a dlouhodobější trendy v dynamice vývoje klíčových ukazatelů u životního a neživotního pojištění. Autor provádí meziroční srovnání aktuálních výsledků, blíže se zaměřuje také na počty pojistných událostí a škody u majetkového pojištění. Zdůrazňuje, že počet nově uzavíraných smluv běžně placeného životního pojištění nadále klesá, byť méně výrazným tempem než v minulých obdobích, zatímco neživotní pojištění potvrdilo robustní růstové tempo. Upozorňuje také na výrazné navýšení počtu řešených pojistných událostí z pojištění majetku. -- Viz také příspěvek v čas. Profi poradenství & finance č. 2/2018, s. 30-31. Plný text dostupný z: <http://www.pojistnyobzor.cz/archiv>

Zkrácené obsahy časopisů

Plné texty článků jsou zaměstnancům resortu financí dostupné v aplikaci Aktivní noviny

Pojistný obzor : časopis českého pojišťovnictví**Sv. 95, (2018) č. 1**

Počet registrací pojišťovacích zprostředkovatelů dosahuje téměř 180 000: rozhovor s Ladislavem Kročákem, ředitelem sekce dohledu nad finančním trhem II. ČNB (s. 8-9); Trh pojištění kybernetických rizik se zdvojnásobuje každý rok (s. 10-11); Pojistný trh roku 2018 se ponese ve znamení intenzivnější regulace (s. 12-13); Úskalí evropské regulace na příkladu IDD (s. 14-18); Plán legislativních prací vlády na rok 2018 - pro oblast pojišťovnictví (s. 19); Vývoj pojistného trhu v roce 2017 (s. 23-28); Jaké může mít hackerský útok následky a jak se chránit - kybernetické hrozby (s. 38).

Pozemky a nemovitosti. Bytové hospodářství

Caner Demir, Mustafa Ozan Yildirim

Convergence in house prices across OECD countries : a panel data analysis**Sbližování cen bydlení v zemích OECD : analýza panelových dat**

Ekonomická revue = Central European review of economic issues, Vol. 20, (2017) No. 1, p. 5-15

Studie zjišťuje možné sblížení cen bydlení mezi dvaceti vyspělými státy prostřednictvím modelového zkoumání dat z období 1996-2015. Rozebírá také chování cen nemovitostí ve vztahu k některým makroekonomickým ukazatelům (výše příjmů, míra nezaměstnanosti, výstavba), údajům o činnosti a složkách trhu s bydlením a následně jejich možný vliv na sblížení. Výsledky odhalují významný konvergenční proces u zkoumaných zemí. Makroekonomické ukazatele příjmu a nezaměstnanosti mají podstatný dopad na cenu bydlení a na její mezinárodní sblížení. - Poznámky.

Růst cen bydlení brzdí, pozemků dokonce zastavil

Profi poradenství & finance, Sv. 6, (2018) č. 2, s. 36-37

Stručný přehled o vývoji prodejních cen nemovitostí v ČR v druhé polovině r. 2017 na základě údajů indexu sestaveného Hypoteční bankou (HB Index). Tempo růstu cen bytů oproti prvnímu pololetí r. 2017 mírně zpomalilo, nicméně byty meziročně zdražily o 11,9 procentního bodu. Ceny rodinných domů se zvyšovaly pomaleji, meziročně stouply o 7,5 bodu. Článek také představuje očekávaný vývoj na trhu rezidenčních nemovitostí, kde ceny i nadále porostou, avšak tempo růstu se zmírní. Podle vyjádření ČNB jsou ceny nemovitostí asi o desetinu předraženy, zejména v Praze. Grafy dokumentují cenový vývoj v různých realitních segmentech (bytové jednotky, rodinné domy, pozemky) v období 2010-2017. -- Komentář k výhodnosti investic do bydlení viz s. 38-39.

Edward Glaeser and Joseph Gyourko

The economic implications of housing supply**Hospodářské důsledky nabídky bydlení**

The Journal of economic perspectives, Vol. 32, (2018) No. 1, p. 3-29

Autoři se zabývají americkým trhem s bydlením, cenami nemovitostí a souvislostmi s regulací výstavby. Trh se chová správně, pokud se tržní ceny nemovitostí rovnají nákladům na vyprodukování bytové jednotky. V případě, že jsou ceny v určité oblasti vyšší než náklady, trh se nechová efektivně, přičemž rozdíl mezi cenou a náklady tvoří tzv. regulatorní daň. Autoři rozdělují americký trh s bydlením na tři skupiny podle míry regulace. Na mírně regulovaném trhu s rostoucí populací i ekonomikou je křivka nabídky bydlení plochá a ceny se pohybují téměř na úrovni produkčních nákladů. Na vysoce regulovaných trzích je naopak poptávka strmá, a dodatečná poptávka vede k cenám výrazně převyšujícím náklady. Třetím případem je trh, na kterém prudce klesla poptávka po bydlení. Autoři se dále zabývají vlivem vývoje cen na bohatství domácností a na stěhování se do geografických oblastí s vyššími mzdami či produktivitou. Omezená nabídka bydlení z důvodu vysoké regulace má v konečném důsledku i makroekonomické dopady (v případě, že by v oblastech s vysokou produktivitou byla pravidla pro výstavbu volnější, mohl by být reálný hrubý domácí produkt až o 9 % vyšší). - Poznámky. -- K tématu nemovitostí viz také články na s. 31-58 a 59-80.

Martin Gerth, Matthias Kamp, Cordula Tutt

Wut und Boden : Baulandspekulation

Vztek a půda : spekulace se stavebními pozemky

WirtschaftsWoche, Jg. 2018, Nr. 10, S. 68-71

Kvůli špatné politice stoupla v Německu cena stavebních pozemků a spekulanti na nich zbohatli. Nyní hrozí nátlaková opatření ze strany státu. Politici chtějí spekulanty zabrzdit. Tento pokus však více škodí, než aby byl něco platný.

Zkrácené obsahy časopisů

Plné texty článků jsou zaměstnancům resortu financí dostupné v aplikaci Aktivní noviny

Hospodářské noviny

Sv. 62, (2018) č. 75 (18.4.2018)

První majitel domu dostane plné odškodné za regulaci nájemného. Po jedenácti letech - stát bude platit majitelům nemovitosti za státní regulaci nájemného mezi lety 2002-2006 (s. 5) a související komentář na s. 9; O hypotéky je menší zájem: makléři se rovnou snaží připravit žádosti do 80 procent hodnoty nemovitosti, aby zájemce na hypotéku snáze dosáhl - vývoj trhu s úvěry na bydlení, počty a objemy hypoték v období 2006-1. čtvrtletí 2018, vývoj průměrné úrokové sazby hypoték (s. 12); Nájemné v Česku loni výrazně stoupl (s. 12).

Práce. Zaměstnanci. Zaměstnavatelé

Jan-Jan Soon

Effects of EU expansion on migrant's employment and income : a natural experiment

[elektronický zdroj]

Vliv rozšíření EU na zaměstnanost migrantů a jejich příjmy : přirozený experiment

Prague economic papers, Vol. 27, No. 1 (2018), p. 113-128

Autor zjišťuje, jaké dopady na příjmy a zaměstnávání migrantů mělo rozšíření Evropské unie v r. 2004. Za migranty jsou pro účely studie považovány osoby pocházející z členské země EU žijící v jiné členské zemi se statutem imigranta. Výsledky naznačují, že rozšíření EU mělo pozitivní dopady na zaměstnávání i příjmy migrantů. Příjmy mužů se dále zvýšily více, než příjmy žen. Příznivé účinky se týkaly především osob s nižšími příjmy. - Poznámky. Plný text dostupný z: http://knihovna.mfcr.cz/earchiv/2018/04/Prague_Economic_Papers_1_2018_str_113-128.pdf

Fix up, look sharp : productivity

Dát do pořádku : produktivita

The Economist, Vol. 427 (2018), No. 9087, p. 28-29

Velká Británie se dlouhodobě potýká se slabou produktivitou, v uplynulých dvou letech se ale situace pomalu mění. Nezaměstnanost je na dlouhodobém minimu a nominální mzdy pomalu rostou. Zvyšující se mzdové náklady vedou k obtížnějšímu růstu firem v méně produktivních odvětvích (zejména služby jako pohostinství či kadeřnictví) i k investicím do technologií (robotů, kteří mohou nahradit lidskou práci). Růst produktivity podporují i banky, které jsou čím dál méně ochotné tolerovat problémové firmy. Přesto však produktivita britských pracovníků zůstává pod průměrem zemí G7 a je otázkou, zda její nedávný růst nezvrátí brexit. -- K tématu viz také komentář ve Financial Times č. 39765/2018 (26.4.2018), s. 12.

Marie Salačová

Nejasnosti související se zahraničními pracovními cestami

Národní pojištění, Sv. 49, (2018) č. 4, s. 27-30

Autorka upozorňuje na některé problémové okruhy v případech poskytování náhrad cestovních výdajů při zahraničních pracovních cestách zaměstnanců. Rozebírá problematiku překročení vícero hranic států a započítávání doby mezipřistání v souvislosti se zahraničním stravným, otázky ohledně cizích měn a jejich záloh i vyúčtování, zaokrouhlování částek a přepočítacích kurzů a použití soukromé platební karty. -- Viz také příspěvek v čas. Práce, mzdy, odvody bez chyb... č. 5/2018, s. 56-57.

Frank Specht

Tarifpolitik für Einsteiger : Fachkräfte

Tarifní politika pro nastupující zaměstnance : kvalifikované pracovní síly

Handelsblatt, Jg. 2018, Nr. 76 (19.4.2018), S. 10

K výsledkům kolektivního vyjednávání o tarifních platech v německém veřejném sektoru. Odborový svaz zaměstnanců ve veřejných službách Verdi a odborový svaz administrativních pracovníků DBB dosáhly postupného zvýšení platových tarifů během následných 30 měsíců o 7,5 procent, přičemž zvýhodnění budou nastupující zaměstnanci, jejichž platové ohodnocení by se mělo zvýšit o více než 10 procent. Důvodem pro tuto strategii je obava ze zhoršující se demografické struktury veřejných zaměstnanců a z dále klesající atraktivity státních a komunálních zaměstnavatelů vůči soukromému sektoru. Nástupní měsíční platy ve veřejných službách se tak od března 2020 budou pohybovat mezi 1800 až 4600 eury. -- Komentář k tématu na s. 12.

XY>XX : the gender pay gap

XY>XX : nerovnost platů mezi muži a ženami

The Economist, Vol. 427 (2018), No. 9086, p. 26-27

Firmy s více než 250 zaměstnanci mají ve Velké Británii povinnost od dubna 2018 zveřejňovat informace o tzv. pay gap mezi muži a ženami (jde o procentuální rozdíl výše mzdy mezi oběma pohlavími). Některá čísla jsou alarmující, výrazné rozdíly v platech se nevyhýbají dokonce ani skupině, do které patří samotný magazín The Economist. Povinné zprávy mají nicméně určité nedostatky, které svádí k jejich mylné interpretaci (např. nerozlišování mezi různými pozicemi). I přesto by ale zprávy do budoucna mohly být prospěšné: alespoň některé firmy již přislíbily, že se tématem začnou vážně zabývat. Rozdílná výše platů je totiž jen důsledek toho, že lépe placené pozice jsou obvykle obsazovány muži. - Poznámka. -- K tématu také viz článek "How to narrow it" na s. 14.

Zkrácené obsahy časopisů

Plné texty článků jsou zaměstnancům resortu financí dostupné v aplikaci Aktivní noviny

Práce, mzdy, odvody bez chyb, pokut a penále [PaM]

Sv. 13, (2018) č. 5

Novela živnostenského zákona - č. 289/2017 Sb. (s. 6-9); Švarcsystém a nelegální zaměstnávání (s. 13-16); Rodinné podnikání - rodinný závod (s. 17-20); Vracení odstupného - nová pravidla a promlčení (s. 27-30); Přestupky na úseku zaměstnanosti (s. 31-34); Ochrana osobních údajů (GDPR) z pohledu zaměstnavatele (s. 37-40); Příjmy zaměstnanců, které nejsou předmětem daně (s. 41-42); Zdanění dohod konaných mimo pracovní poměr (s. 45-48); Zdravotní pojištění - vybrané problémové situace (s. 49-51); Zahraniční pracovní cesty - nejasnosti a problémy v praxi (s. 56-57); Náhrada jízdného za městskou hromadnou dopravu (s. 62); Odstupné ve veřejné správě - úředníci územních samosprávných celků (s. 68-70).

Právo

Věra Jourová, rozhovor vedli Till Hoppe a Ruth Berschens

"Zuckerberg hat viel Vertrauen verspielt"

"Zuckerberg se připravil o mnoho důvěry"

Handelsblatt, Jg. 2018, Nr. 71 (12.4.2018), S. 4-5

Rozhovor s evropskou komisařkou pro spravedlnost a ochranu spotřebitele V. Jourovou o skandálu kolem zneužívání dat ze sociální sítě Facebook společností Cambridge Analytica pro politické účely a o principech ochrany osobních údajů v EU. Podle Jourové přerostla majiteli Facebooku M. Zuckerbergovi přes hlavu komplexnost facebookovského obchodního modelu založeného na zhodnocení osobních údajů. Úřady na ochranu osobních údajů členských států EU by ale nyní měly případy zneužívání dat intenzivně prošetřovat a informovat občany o možnostech zabezpečení svých osobních informací na internetu a domáhání se svých práv. Ochrana osobních údajů má podle Jourové výrazně zlepšit obecné nařízení o ochraně dat (č. 2016/679/EU, GDPR), jehož ústředním principem je plné přenesení rozhodovací pravomoci o sdílení osobních informací na každého jednotlivého občana. Evropská komise rovněž pracuje na strategii podřízení digitálních produktů a služeb podobným standardům

z hlediska občanského práva, jaké musí splňovat jejich "analogové" protějšky. U implementace GDPR, jež vstoupí v účinnost 25.5.2018, Jourová kritizuje nedostatečnou míru informování malých a středních firem národními úřady v řadě členských států, což mnohdy vedlo ke vzniku paniky mezi podnikateli. -- Ke skandálu viz také články a komentáře v čísle na s. 1, 5-7 a 23; k profilu komisařky V. Jourové a její roli v prošetřování skandálu viz HB č. 66/2018 (5.4.2018), s. 46.

Ján Matejka, Vojen Güttler

Electronic written documents and biometric options of their signing : problem of evidentiary reliability and personal data protection

Elektronické písemné dokumenty a biometrické možnosti jejich podepisování : problémy s důkazní spolehlivostí a ochranou osobních údajů

Právník, Vol. 156, (2018) No. 3, příl. The Lawyer Quarterly No. 1/2018, p. 38-50

Elektronická písemná forma dokumentu díky svým pozitivům převládá v současném procesu uzavírání smluv jak ve sféře soukromého, tak veřejného práva. Příspěvek analyzuje důležitost behaviorálních a biometrických metod spjatých s podepisováním příslušných elektronických právních aktů a zaměřuje se na související právní problémy. Rozebírá právní úpravu podepisování elektronických právních aktů (občanský zákoník, eIDAS, zákon č. 297/2016 Sb. o službách vytvářejících důvěru pro elektronické transakce), důkazní spolehlivost elektronicky podepsaných dokumentů i vztah dynamického biometrického podpisu a ochrany citlivých osobních údajů. - Poznámky.

Martin Kopecký

Komparace české a slovenské úpravy správního soudnictví

Správní právo, Sv. 51, (2018) č. 1-2, s. 33-55

Příspěvek přináší porovnání právní úpravy správního soudnictví v České republice a ve Slovenské republice v minulosti a v současnosti. Autor nejprve shrnuje rakouské a uherské základy správního soudnictví a vývoj od vzniku Československa do skončení činnosti Nejvyššího správního soudu v 50. letech 20. století. Poté se věnuje změnám v možnosti soudní ochrany práv jednotlivce před nezákonným rozhodováním správy prostřednictvím Listiny základních práv a svobod a zákona č. 519/1991 Sb. V další části analyzuje vývoj právní úpravy správního soudnictví v samostatných státech od r. 1993 a porovnává soudní řád správní a správní soudní poriadok (zejména v oblastech organizace soudnictví, kasačního a moderačního oprávnění, účasti prokurátora, druhů žalob a opravných prostředků). - Poznámky. -- Ústavní základy správního soudnictví rozebírá článek na s. 56-71.

Marie Talašová ; [rozhovor vedl] Jaroslav Kramer

Máme nejúspěšnější arbitrážní tým na světě

Právní rádce, Sv. 26, (2018) č. 3, s. 26-29

Rozhovor s vedoucí oddělení Mezinárodní arbitráže a ochrany zahraničních investic Ministerstva financí ČR M. Talašovou. Zaměřuje se na pokračování arbitrážní kauzy Diag Human, problematiku solárních sporů, rozhodnutí ESD v kauze Achmea o nesouladu rozhodčích doložek v dohodách na ochranu investic mezi členskými státy s právem EU a na precedenty v mezinárodní investiční arbitráži. Vyjadřuje se také k ukončování bilaterálních dohod na ochranu investic ze strany ČR, konfliktu mezinárodního práva a evropské úpravy v dané oblasti a k možnému vzniku zvláštní úpravy pro řešení vnitroustavních sporů týkajících se ochrany investic. V závěru zmiňuje nedávné úspěšné zakončení arbitrážních sporů ze strany ČR. -- Viz další příspěvky o mezinárodní arbitráži na s. 22-24. -- Blíže ke kauze Achmea viz s. 60.

Jan Kysela

Moc výkonná jako činitel právo tvorby. Přehled rolí a problémů

Správní právo, Sv. 51, (2018) č. 1-2, Legislativní příl. I/2018, s. 2-23

Teoretický pohled na efektivitu vládnutí, podobu způsobů a forem vzniku práva a na vztah exekutivní role v právo tvorbě k efektivitě. Autor představuje role, jež může zastávat výkonná moc v různých formách vlády v procesech legislativní tvorby práva. Zaměřuje se na vládní orgány moderního státu ve vybraných vyspělých zemích světa. Rozebírá zákonodárnou iniciativu, proces přípravy návrhů zákonů v exekutivě, parlamentní projednávání vládních návrhů i završení zákonodárného procesu. Dále se

věnuje oblasti normativních aktů moci výkonné se silou zákona, oblasti prováděcích právních předpisů a nouzovým nařízením. Autor uvádí, že nejdokonaleji je exekutiva ve vztahu k právotvorbě vybavena ve Francii. - Poznámky.

Jiří Žůrek

Nová práva subjektu údajů a pokuty podle GDPR

Veřejné zakázky v praxi, Sv. 6, (2018) č. 2 (březen), s. 46-50

Jedním z hlavních důvodů přijetí nového právního rámce ochrany osobních údajů bylo i posílení práv subjektů údajů, včetně možností, jak se správci údajů bránit. Práva subjektů údajů stanovená obecným nařízením o ochraně osobních údajů (GDPR) spadají do kategorie vysoce chráněného zájmu, za jehož porušení lze udělit vyšší možnou sazbu pokuty. Autor přehledně charakterizuje jednotlivá práva a obecné postupy při jejich výkonu (právo na informace; na přístup k osobním údajům; na opravu a doplnění; na výmaz - "právo být zapomenut"; na přenositelnost údajů; na omezení zpracování; právo nebyt předmětem individuálního rozhodování včetně profilování). Následně rozebírá problematiku ukládání pokut, povinnost řádně zohlednit polehčující a přitěžující okolnosti a rozdělení pokut do dvou kategorií dle jejich maximální možné výše.

Radek Jurčik

Novela zákona o registru smluv

Obchodní právo, Sv. 27, (2018) č. 2, s. 72-76

Článek se zabývá novelou zákona č. 249/2017 Sb., kterou byl změněn zákon č. 340/2015 Sb., o zvláštních podmínkách účinnosti některých smluv, uveřejňování těchto smluv a o registru smluv. Novela podle autora neodstranila formální a legislativní vady zákona o registru smluv a obsahuje právní pojmy, které lze obtížně vyložit. Hrozí výkladové nejasnosti a praxe, neboť dozorový orgán neexistuje. - Poznámky.

Marek Zukal

Opravné prostředky v novém civilním procesu de lege ferenda

Právník, Sv. 156, (2018) č. 3, s. 251-260

Článek se věnuje potenciální právní úpravě systému opravných prostředků v rámci připravované rekodifikace civilního práva procesního. Autor nejprve zdůrazňuje potřebnost provedení rekodifikace civilního procesu v důsledku nedávné rekodifikace soukromého práva hmotného. Dále se zaměřuje na systém opravných prostředků a opravných řízení obecně, shrnuje jejich funkci, základní zásady (zejména zásadu dvojinstančnosti) a vliv na procesní ekonomii. Následně spolu se zvažováním pozitiv a negativ stávající úpravy systému opravných prostředků představuje autor teze a návrhy, s nimiž je třeba se vypořádat při tvorbě nové právní úpravy s cílem vytvořit moderní, rychlý a účinný proces ochrany soukromých subjektivních práv. - Poznámky.

Kateřina Staňková, David Hauser

Přelom v posuzování zásahových žalob správními soudy

Právní rádce, Sv. 26, (2018) č. 3, s. 44-47

Komentář přelomového rozsudku rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu v otázce posuzování včasnosti zásahových žalob (č. j. 7 As 155/2015 160). NSS jím sjednotil dosavadní nejednotnou judikaturu v této věci, avšak především zcela prolomil koncepci týkající se počátku běhu lhůt pro podání žaloby u jednotlivých typů zásahů (počítání prekluzivních lhůt pro podání zásahové žaloby, faktické smazání rozdílu mezi jednorázovými a trvajících zásahy). Autoři hodnotí rozsudek a upozorňují na jeho možné důsledky. Jako velmi problematický shledávají závěr, že objektivní lhůta pro podání zásahové žaloby začne běžet okamžikem, kdy zásah započal, a to i v případě, že předmětný zásah nadále trvá. - Poznámky.

Ondřej Vondráček

Rozkrývání vlastnických struktur a skutečných majitelů : překážky a výzvy pro veřejné orgány

Trestní právo, Sv. 22, (2018) č. 1, s. 27-31

Autor nejprve shrnuje unijní i národní právní předpisy, ze kterých vyplývá potřeba rozkrývat vlastnické struktury a skutečné majitele ze strany veřejných orgánů, a identifikuje problematické okruhy vyplývající z této povinnosti. Dále informuje o Příručce pro rozkrývání vlastnických struktur a

skutečných majitelů publikované Transparency International ČR v r. 2017 sloužící k podrobnému popisu postupu vyhledávání těchto struktur. Poté se podrobněji zaměřuje na existující způsoby a systémy vyhledávání vlastnických struktur a skutečných majitelů a na jejich nedostatky. Blíže se věnuje mechanismu transparentního čísla a taxparentní značky, které umožňují snadné a spolehlivé ověření právnických osob, jenž tyto certifikační ukazatele získaly. - Poznámky.

Adam Zalasinski

Tax rules applicable without distinction and the EU internal market freedoms : an analysis of recent case law regarding taxation of investment income

Daňová pravidla použitelná bez rozdílu a svobody vnitřního trhu EU : analýza nedávné judikatury týkající se zdanění investičního příjmu

European taxation, Vol. 57, (2017) No. 12, p. 533-543

V článku je analyzována nedávná judikatura týkající se zdanění investičního příjmu, přičemž se soustředí na souhru mezi daňovými pravidly, která jsou "aplikována bez rozdílu", a nezbytnými koncepty vnitřního trhu EU. Autor především detailně analyzuje rozhodnutí Evropského soudního dvoru v případech van Casters (C-326/12) a van der Weegen (C-580/15). Tyto případy mohou být vnímány jako pokus o rozšíření konceptu omezení volného pohybu přímým zdaněním tak, aby zahrnoval určitá daňová opatření, která jsou "použitelná bez rozdílu". Autor však dochází k závěru, že příslušné případy týkající se zdanění investičního příjmu nevedou k rozšíření konceptu "omezení práv volného pohybu přímým zdaněním". Rozhodnutí v případech van Casters a van der Weegen oživují tradiční koncept nepřímé (skryté) diskriminace. - Poznámky.

Vladimír Sládeček

Ústavní souvislosti správního práva

Správní právo, Sv. 51, (2018) č. 1-2, s. 2-12

Příspěvek rozebírá základní ústavní souvislosti správního práva, a to jak z hlediska uplynulých padesáti let, tak ze současného pohledu. S ohledem na historické ústavní souvislosti správního práva zmiňuje významné ústavní zákony vzniklé od r. 1968 a dále stručně dokumentuje změny a dopad ústavního práva na správní právo od zlomového r. 1989 do vzniku samostatné ČR. V další části je shrnut význam současných relevantních ústavních předpisů (zejména Ústava, Listina základních práv a svobod i další ústavní zákony) pro oblast správního práva. - Poznámky.

Alžběta Krausová

Zásada autonomie v ochraně soukromí : možnosti a limity v rozhodování o vlastních biometrických údajích

Právní rozhledy, Sv. 26, (2018) č. 6, s. 191-197

V oblasti biometrických údajů dojde od května 2018 k souběhu GDPR a ochrany osobnosti zakotvené v občanském zákoníku. Autorka objasňuje, v jakém rozsahu mohou fyzické osoby svobodně rozhodovat o zpracovávání svých biometrických údajů. Souběh více právních regulací totiž vyvolává otázku o skutečném rozsahu autonomie vůle subjektů v dané oblasti, která by měla být teoreticky pomocí GDPR posílena. Zaměřuje se na konkrétní nástroje k realizaci autonomie vůle v souvislosti se zpracováním biometrických údajů dle GDPR a občanského zákoníku a na způsoby, kterými jsou fyzické osoby omezeny ve své autonomii. Autorka zdůrazňuje, že hlavním nástrojem k realizaci autonomie v rámci GDPR je výslovný souhlas subjektu údajů. - Poznámky.

Věra Sáblíková

Zrušení právnické osoby s likvidací a zákon číslo 418/2011 Sb., o trestní odpovědnosti právnických osob a řízení proti nim

Ad Notam, Sv. 24, (2018) č. 1, s. 8-11

Autorka zvažuje platnost zrušení společnosti z pohledu trestní odpovědnosti právnických osob. Problematiku řeší s ohledem na povinnosti uložené notářským řádem (zejména v souvislosti s notářským zápisem o zrušení společnosti) a zákonem o trestní odpovědnosti právnických osob a řízení proti nim (č. 418/2011 Sb.). Rozebírá, jak a kde zjišťovat, zda bylo proti právnické osobě zahájeno trestní stíhání nebo je ve vykonávacím řízení a dále se zaměřuje na postup notáře v případě rušení právnické osoby, proti které bylo zahájeno trestní stíhání. Autorka zdůrazňuje, že notář při sepisování notářských

zápisů o zrušení právnických osob zkoumá přípustnost takového právního jednání z hlediska zákona č. 418/2011 Sb., a upozorňuje na skutečnosti, kdy by úkony směřující ke zrušení, přeměně nebo zániku právnické osoby byly neplatné. - Poznámky.

Tomáš Dvořák

Zvláštní povinnosti vlastníků jednotek plynoucí z existence bytového spoluvlastnictví

Obchodní právo, Sv. 27, (2018) č. 1, s. 14-29

Článek pojednává o povinnostech vlastníků jednotek v režimu právní úpravy bytového spoluvlastnictví podle zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, který nabyl účinnosti dne 1.1.2014. Zabývá se pouze těmi povinnostmi, které jsou příslušné bytovému spoluvlastnictví, nikoliv povinnostmi, které má vlastník každé nemovitosti. - Poznámky.

Účetnictví

by Daniel A. Bens

Financial reporting regulation : from the crack of the whip to the soft stick

Regulace finančního výkaznictví : od práskání bičem k mírnému pošťouchnutí

The European financial review, Vol. 9 (2018), No. 1 (February- March), p. 28-30

Finanční výkazy informují investory o tom, kam investovat, i jak si jejich investice vedou. Efektivní výkaznictví snižuje kapitálové náklady a v konečném důsledku zvyšuje hospodářský růst (díky podpoře inovací prostřednictvím dodatečného kapitálu). Vzhledem ke svému významu je vysoce regulováno. Autor se v článku zabývá mechanismy, které jsou při regulaci používány. Pravidla mohou vznikat zdola nahoru na bázi smluv mezi soukromými subjekty či shora dolů (existence centrální regulatorní instituce). Ideální je podle autora kombinace obou přístupů. Konkrétní opatření mohou mít formu trestů ("bič", autor v článku odkazuje na případ společnosti Tesco, která nadhodnocovala zisky), v praxi je ale mnohdy vhodnější preventivní přístup (pošťouchnutí - "nudge" či "soft stick"). K preventivním opatřením lze zařadit např. přezkoumání výkazů náhodně vybraných firem s cílem upozornit je na chyby či informování o postupech, které dohledová instituce bude přezkoumávat. - Poznámky.

Jaromír Klaban

Účetní výkazy za Českou republiku poprvé v plném rozsahu

Účetnictví nevýdělečných organizací a obcí, Sv. 2018, č. 1, s. 2-10

Za účetní období r. 2016 byly poprvé sestaveny účetní výkazy za Českou republiku v plném rozsahu, výsledky pak byly zveřejněny ve druhé polovině prosince 2017. Článek seznamuje čtenáře s průběhem procesu sestavování účetních výkazů za ČR i s výstupy celého procesu. - Odkazy.

Zkrácené obsahy časopisů

Plné texty článků jsou zaměstnancům resortu financí dostupné v aplikaci Aktivní noviny

Auditor

Sv. 25, (2018) č. 3

Úvodní slovo prezidenta Rady pro veřejný dohled nad auditem (s. 8); Výbory pro audit a vyhodnocení zpráv o činnosti za účetní období roku 2016 (s. 9-13); Rada pro veřejný dohled nad auditem a její povinnosti po novele zákona o auditorech (s. 14-21); Kalendář činnosti výboru pro audit (s. 21-23); Schvalování neauditorských služeb (s. 23-26); Výkladová stanoviska pracovní skupiny k externímu auditu (s. 27-31); Role výboru pro audit: rozhovor se Simonou Székelyovou, interní auditorkou ve veřejné správě (s. 31-32); Role výboru pro audit: rozhovor s Františkem Dostálkem, bývalým partnerem KPMG (s. 33-34); Role výboru pro audit: rozhovor s Petrem Šobotníkem, bývalým partnerem PwC (s. 34-35).

Veřejná správa

Michal Rada

eGovernment v Česku: světla na konci tunelu?

Bulletin Komory daňových poradců, Sv. 2018, č. 1, s. 9-11

Hodnocení rozvoje elektronizace veřejné správy v ČR a identifikace problémových oblastí, které brzdí rozvoj e-governmentu. Autor polemizuje nad efektivitou mezinárodního srovnání e-governmentu, charakterizuje dosaženou úroveň základních pilířů v ČR, posílí architekturu e-governmentu i důležitost právního rámce elektronizace. Shrnuje aktuálně schválenou legislativu formující zkoumanou oblast (novely zákona č. 365/2000 Sb. a č. 111/2009 Sb.) i její přínos. Zmiňuje také nástroj "Zásady pro tvorbu digitálně přívětivé legislativy", Portál občana a výzvy dalšího rozvoje.

Kristýna Tlustošová, Barbora Skalle

Jak na zadávání ve zjednodušeném režimu

Veřejné zakázky v praxi, Sv. 6, (2018) č. 2 (březen), s. 58-61

Zákon č. 134/2016 Sb., o zadávání veřejných zakázek, rozšířil druhy zadávacího řízení o tzv. řízení pro zadání veřejné zakázky ve zjednodušeném režimu. Jeho bližší specifikace je upravena v § 129 uvedeného zákona. Autorky zdůrazňují, že zjednodušený režim umožňuje zadavateli efektivně popsat a vysoutěžít specifické služby s přihlédnutím ke konkrétním a do určité míry značně specifickým potřebám. Uvádějí, že primární výhodou je podstatně vyšší částka oddělující nadlimitní a podlimitní veřejné zakázky ve zjednodušeném režimu. Seznamují také s volbou postupu zadávání, průběhem řízení, uzavřením rámcové dohody s více účastníky a s možnými specifickými hodnotícími kritérii ze strany zadavatele. Poté stručně charakterizují ukončení řízení a transparentní výběr dodavatele.

Barbora Karo, Eva Nováková

Oprava nedostatků v nabídce podle ZZVZ

Veřejné zakázky v praxi, Sv. 6, (2018) č. 2 (březen), s. 26-29

Nový zákon o zadávání veřejných zakázek měl zadavateli umožnit doplnit či opravit v nabídce vše, co není předmětem hodnocení, a toto doplnění údajů, jež se týkají prokázání splnění podmínek účasti, se za změnu nabídky nepovažuje. Autorky nejprve seznamují s předchozí úpravou v zákoně o veřejných zakázkách č. 137/2006 Sb. Dále se zaměřují na problematiku výkladu ustanovení § 46 odst. 2 nového zákona založený na jazykové interpretaci, podle které není možné změnit/opravit údaje, jež jsou již v předloženém dokumentu obsaženy, neboť by se jednalo o nepřípustnou změnu nabídky. Uvádějí, že uplatnění tohoto výkladu by vedlo zpět k již dávno překonanému formalismu. V té souvislosti předkládají některá rozhodnutí ÚOHS a judikáty ve vztahu k nové právní úpravě a dovozují, že zadavatel může vyzývat účastníky řízení k doplňování, objasňování i k opravě jakýchkoliv dokladů či údajů, nejsou-li předmětem hodnocení.

Markéta Brtková, Aneta Boučková

Zvláštnosti uzavírání smluv v projektu. (II.)

Veřejné zakázky v praxi, Sv. 6, (2018) č. 2 (březen), s. 41-44

Bližší ke specifikům veřejných zakázek financovaných z prostředků EU zadávaných v rámci projektu se zaměřením na zvláštnosti uzavírání smluv v projektu. V této části se autorky zaměřují na změny smluv uzavřených na základě zadávacího řízení dle zákona o zadávání veřejných zakázek č. 134/2016 Sb. a na zákaz tzv. podstatné změny uzavřené smlouvy. Definují podstatnou změnu závazku ze smlouvy a upozorňují, kdy změny smlouvy nejsou podstatnou změnou závazku dle § 222 ZZVZ. Poté představují kategorie změn podle § 222 odst. 4-7 (změna de minimis; dodatečné stavební práce, služby nebo dodávky od původního dodavatele; nepředvídatelné okolnosti; záměna jedné nebo více položek soupisu stavebních prací). Autorky zdůrazňují, že i když by dodavatel změnu smlouvy požadoval, je důležité především rozhodnutí zadavatele, zda k tomuto kroku přistoupí. Zadavatel totiž nese rizika porušení ZZVZ a případné možné sankce za porušení podmínek pro uzavření smlouvy.

Zkrácené obsahy časopisů

Plné texty článků jsou zaměstnancům resortu financí dostupné v aplikaci Aktivní noviny

Egovernment : elektronizace veřejné správy**Sv. 2018, č. 1**

Pět strategických bodů pro eGovernment (s. 12-15); Digitální revoluce podle Zdeňka Zajíčka - komentář k elektronizaci veřejné správy (s. 16-17); První certifikační autorita, a.s., připravuje službu pečetění na dálku - elektronické pečetě dle požadavku nařízení eIDAS (s. 20-21); Multifunkční čipová karta je švýcarský nůž e-governmentu (s.22-23).

Moderní obec : odborný časopis pro veřejnou správu**Sv. 24, (2018) č. 4**

Kriminalizace samosprávy překračuje únosnou mez. Důvod? Policie ani justice příliš neznají právo samospráv (s. 12-15); Hospodaření obcí v roce 2017 ve stylu Dr. Jekyll a pan Hyde (s. 16-18); Daňové úlevy, jež plánuje stát, ukrojí v příjmech obcí miliardy - dopady připravovaného daňového balíčku (s. 20); Smart Prague: inovace pro českou metropoli (s. 24-25); Moderní technologie by měla propojovat radnice s občany (s. 33); Technologické trendy veřejné správy pro rok 2018 (2) (s. 34); Centra společných služeb: jak fungují a jak budou pokračovat? (s. 56-59); Dispozice s nemovitostmi (3) (s. 63-65); Zpracování zvláštních kategorií osobních údajů podle GDPR v sociálních službách/sociální práci (s. 66-67).

Obec & finance : odborné periodikum pro ekonomické otázky obcí a měst a regionů**Sv. 23, (2018) č. 2**

Hospodaření obcí v roce 2017 (s. 6-8); Kapitálové výdaje obcí (s. 14-15); Centra sdílených služeb a jejich možné využití pro účetnictví obcí (s. 16); Aktivity Ministerstva vnitra k GDPR (s. 20); Náklady veřejných rozpočtů na financování péče o ohrožené děti - část II. (s. 30-31); Registr smluv - bez řádné registrace mohou být vaše smlouvy neplatné (s. 32); Novela vodního zákona - co by měla a co může přinést? (s. 44-45).

Veřejná správa**Sv. 29, (2018) č. 7**

Venkov volá o pomoc! Chybí mu lékaři, zubaři a mizí i lékárny (s. 2-5); Jaroslav Strouhal: eGovernment dnes není záležitostí technologickou, ale legislativní (s. 6-8); MHD zdarma cestující láká. Jízdné ruší i menší města (s. 10-13); Republika, naše vlast. Část 14. Poslanecká sněmovna (s. 15-18); David Zámek: Pro dobro věci mají být lidé připravení se i pohádat! - Institut pro veřejnou správu Praha (s. 19-21); Mariánská Týnice: Barokní centrum Plzeňského kraje (s. 22-23); Křižánky budují sociální bydlení v chalupách (s. 24-25); Kastelánka (s. 28).

Veřejná správa**Sv. 29, (2018) č. 8**

Otázky a odpovědi k GDPR (s. 2-6); Dopravní podniky lákají na nové služby: V Plzni chtějí sdílet auta, v Opavě půjčují knížky v autobusech (s. 8-9); Pardubický kraj je průkopníkem v podpoře venkovských prodejen. Stát zatím jen přešlapuje (s. 10-13); Projednávaná novela zákona o státní službě (s. 15-18); Marcela Vašíňová: Když to vzdáme jako samostatná obec, už není cesta zpátky (s. 20-23), Zakladatelka spolku Fousky, z. s. (s. 29).

Veřejná správa**Sv. 29, (2018) č. 9**

Dvacátý první ročník konference ISSS představil novinky v elektronizaci veřejné správy (s. 2-5); Amatérskému sportu hrozí zánik, upozorňují kluby (s. 6-12); Radek Vodrážka: Třetí nejstarší fotbalový klub živoří, nové hřiště bude mít i díky pomoci rodičů (s. 13); Republika, naše vlast. Část 15. Podkarpatská Rus (s. 15-18); Uklizené Česko je o tisíc tun odpadu čistější (s. 19-21); Zuzana Strnadová: Kvality sbírek a týmu pracovníků jsou pro úspěšnost muzea zásadní (s. 24-27); Mattoniho muzeum zahájilo už třetí sezonu (s. 28-29); Středoškolský učitel (s. 30).

Veřejné finance. Rozpočet

A wasted opportunity to reduce government debt

Promarněná příležitost na snížení vládního dluhu

Financial Times, Vol. 2018, No. 39760 (20.4.2018), p. 8

Komentář ke zprávě Mezinárodního měnového fondu o vývoji světového zadlužení. Autoři článku souhlasí s doporučením MMF, že zejména rostoucí ekonomiky by nyní měly využít příznivé makroekonomické podmínky ke konsolidaci svých veřejných financí. Největší světová ekonomika, USA, se však zejména schválením Trumpovy daňové reformy vydává opačným a spíše nežádoucím směrem. Existuje totiž obava, že snížení daní poskytne již robustně rostoucímu americkému hospodářství nežádoucí stimul, který bude mít za následek vyšší růst úrokových sazeb nebo alespoň přispěje k nárůstu zadlužení USA o více než 10 procent během následujícího desetiletí. USA (a nejen ony) se tak svou neaktivitou v rozpočtové oblasti zbytečně připravují o prostor pro fiskální stimul během budoucí hospodářské recese. -- Analýza MMF byla otištěna v monografii Fiscal monitor: capitalizing in good times. April 2018; k dopadům americké daňové reformy a fiskálních stimulů na americkou a světovou ekonomiku a obchod viz také komentář ve FT č. 39761/2018 (21.4.2018), s. 9.

Alex Barker

Planned EU budget overhaul set to shift funds to southern states

Plánovaná revize rozpočtu Evropské unie má směřovat strukturální fondy k jižním státům

Financial Times, Vol. 2018, No. 39762 (23.4.2018), p. 1

K návrhu EK přesunout pro rozpočtové období Evropské unie mezi lety 2021 až 2027 část prostředků ze strukturálních kohezních fondů od států střední a východní Evropy směrem k zemím tzv. jižního křídla, které byly postiženy finanční krizí. Mělo by se tak stát změnou kritérií pro čerpání z těchto fondů, jež by neměla zahrnovat pouze výši HDP na hlavu, ale i míru nezaměstnanosti mladých lidí či situaci v oblastech školství, životního prostředí, migrace a inovací. Čerpání by mohlo být podmíněno také dodržováním zásad právního státu, případně i jiných standardů. -- K tématu také viz článek "Seven-year itch" v The Economist (9090/2018, s. 25). -- K dalšímu návrhu EK, jenž se týká vytvoření finančních rezerv pro udržení nejvyššího úvěrového ratingu viz FT č. 39765/2018 (26.4.2018), s. 2.

Michael Kohajda

Rozpočtová odpovědnost vs. právo obcí na samosprávu

Daně a finance, Sv. 26, (2018) č. 1, s. 9-14

Autor se zabývá novou právní úpravou v oblasti rozpočtového práva v ČR. Podrobně analyzuje dopady zákona o pravidlech rozpočtové odpovědnosti č. 23/2017 Sb. (účinného od 21.2.2017), který je svým charakterem zcela novým druhem rozpočtové právní úpravy, na hospodaření obcí. Nejprve představuje rozpočtové zásady a základní rozpočtová pravidla upravená zákonem. V té souvislosti zdůrazňuje vznik nového institutu, který umožňuje, aby v případě, kdy obec nebude hospodařit odpovědně, jí byly omezeny příjmy ve formě sdílených daňových výnosů putujících do obecního rozpočtu. Další nový nástroj nutí obec hospodařit určitým způsobem, i když se sama chová rozpočtově odpovědně. Autor upozorňuje, že tyto nástroje jsou způsobilé přímo zasáhnout do majetku obce a do její samosprávné oblasti. Následně podrobněji rozebírá soulad pravidel rozpočtové odpovědnosti s právem obce na samosprávu. - Poznámky.

The wisdom of Mr Micawber : state finances

Moudro p. Micawbera : státní finance

The Economist, Vol. 427 (2018), No. 9086, p. 36-37

Překvapivě vysoký počet amerických států má problém s hospodařením - ačkoliv je nyní ekonomika v dobré situaci, nedaří se zvyšovat státní příjmy a americké státy jen horko těžko dosahují vyrovnaných rozpočtů. Jednou z příčin je rostoucí podíl služeb (včetně jejich cen) v ekonomice (daňové systémy byly založeny původně hlavně na dani z obratu ze zboží, jehož ceny příliš nerostou), velmi nákladné jsou také různé daňové úlevy. -- Název článku odkazuje na fiktivní postavu z knihy David Copperfield od Charlese Dickense.

By Kai Gehring and Stephan A. Schneider

Towards the greater good? EU commissioners' nationality and budget allocation in the European Union

Pro všeobecné blaho? Národnost komisařů EU a alokace rozpočtových prostředků v Evropské unii

American Economic Journal: Economic policy, Vol. 10 (2018), No. 1, p. 214-239

Eurokomisaři by správně neměli rozhodovat ve prospěch zemí, odkud pocházejí. Autoři v článku však zjišťují, že u eurokomisařů pro zemědělství dochází po jejich zvolení ke zvýšení podílu peněz přidělených z rozpočtu EU zemí, ze které komisař pochází. Zemědělství je přitom oblastí, kam z rozpočtu EU plyne peněz nejvíce. - Poznámky.

Zemědělství

Eva Mihočková

Kto ryžuje na agrototáciách v EÚ

Trend, Sv. 28, (2018) č. 12, s. 48-49

Příspěvek upozorňuje na zneužívání systému poskytování zemědělských dotací v Evropské unii malou skupinou vyvolených firem - dle statistik pobírá 80 % přímých plateb v EU pouhých 20 % agropodniků. Autorka zdůrazňuje, že se neprovádí nezávislé hodnocení efektivity těchto dotací a se zachováním stávajícího systému počítá i připravovaná reforma společné zemědělské politiky. Problematiku dokládá na kritizovaných příkladech britské šlechty a na zneužívání dotací úzkou skupinou příjemců v Bulharsku. Zvažuje způsoby možné obrany proti zneužívání systému přímých plateb v zemědělství.

Životní úroveň

Martina Kláseková

Osobné bankrotы trhajú rekordy : zadlženosť obyvateľov

Trend, Sv. 28, (2018) č. 12, s. 61-63

Autorka shrnuje aktuální situaci v zadlužování slovenských domácností, jejich schopnosti a ochoty splácet pohledávky a upozorňuje, že v r. 2017 došlo k dočasnému výraznému zvýšení tempa nesplacených spotřebitelských úvěrů. Dokládá, že až dvě pětiny Slováků nemají kontrolu nad svojí finanční situací, a upozorňuje na častou opožděnou úhradu faktur. Jako nejlépe spláceným závazkem v porovnání s ostatními se ukazují hypotéky. V další části článku pak představuje zjednodušená pravidla pro osobní bankrot fyzických osob a podnikatelů-živnostníků platná od loňského roku a informuje o snaze centrální banky brzdit nadměrné zadlužování slovenských domácností. -- Viz také příspěvek na s. 64-65 o soudech s dlužníky.

Ostatní

Wolfgang Merkel, Felix Scholl

Illiberalism, Populism and Democracy in East and West

Iliberalismus, populismus a demokracie na Východě a Západě

Politologický časopis = Czech Journal of Political Science, Vol. 25, (2018) No. 1, p. 28-44

Analýza vztahu mezi iliberálním pravicovým populismem a demokracií v evropských zemích. Autoři docházejí k závěru, že pravicově-populistická uskupení v Evropě nevznikají jako reakce na konkrétní krize, ale mají mnohem hlubší kořeny, jež tkví v nedostatku pocitu reprezentace u části společnosti a ve sporu mezi kosmopolitismem a národním komunitarismem. Výrazný rozdíl mezi pravicovým populismem napříč Evropou není zjištěn, přičemž tento politický směr ani nemusí představovat nebezpečí pro demokratický systém vlády. Rizikovým pro demokracii se však pravicový populismus může stát, stane-li se dominantní silou při formulování politik, ovlivňování politických procesů a formování politického diskursu v méně konsolidovaných demokraciích, jak se například děje v současném Maďarsku či Polsku. - Poznámky. -- K tématu populismu viz také všechny další články v čísle.

Jeremy Cliffe

The new Germans : special report on Germany

Noví Němci : zvláštní zpráva o Německu

The Economist, Vol. 427 (2018), No. 9087, centr. sect. (p. 3-4)

Německo se postupně stává čím dál více otevřenou, ale zároveň roztržštěnou společností. Některé ze změn byly způsobeny příchodem migrantů (a to nejen v letech 2015-2016, ale i v dřívějších dobách), Německo se však stává liberálnější i v dalších oblastech (např. snaha o genderovou rovnost). Zároveň se prohlubují kulturní rozdíly mezi venkovskou a městskou společností i ekonomické rozdíly mezi zaměstnanci, jež jsou důsledkem globalizace a rozvoje nových technologií. Někteří Němci mají pocit tzv. stísněnosti ("Unbehagen"). - Poznámka. -- Článek je součástí speciální přílohy, která se týká Německa -- K tématu také viz článek na s. 9.

Zkrácené obsahy časopisů

Plné texty článků jsou zaměstnancům resortu financí dostupné v aplikaci Aktivní noviny

Ekonom : týdeník Hospodářských novin

Sv. 62, (2018) č. 15

Živnostníci jako odolný druh - téma čísla: ze života OSVČ, počty živnostníků, administrativní náročnost podnikání (s. 12-19) a související článek Paušály se už tolik nevyplatí - zastropování výdajových paušálů (s. 19-21); Jak se mají učitelé?: studenti i učitelé kritizují návrh, aby na chystanou slevu jízdného přispělo 400 milionů korun i ministerstvo školství - infografika o platech učitelů a výdajích na školství (s. 28-29); Po pádu soukromých kryptoměn přichází čas těch státních - blockchain, e-krona, podíl hotovostních plateb (s. 30-32); Podílové fondy spravují už téměř půl bilionu korun - investice do podílových fondů v ČR (s. 34-35); Hromadné žaloby mají pomoci spotřebitelům, ve světě na nich ale vydělávají hlavně právníci (s. 46-47).

Ekonom : týdeník Hospodářských novin

Sv. 62, (2018) č. 16

Odríznuté Česko: proč dálnice nedosáhnou k sousedům - téma čísla o dálniční síti a problémech s ní spojených (s. 12-19); Když pivo teče slabším proudem: výstav českých pivovarů loni po letech růstu mírně klesl. Na vině je menší domácí spotřeba - infografika o výrobě a spotřebě piva v ČR (s. 26-27); Andrej Babiš utratí poslední miliardy z promarněného privatizačního bilionu - privatizační příjmy a výdaje (s. 28-31); Stát jako firma bez šéfa, průtahy kolem nové vlády vadí českému byznysu (s. 32-33).

Ekonom : týdeník Hospodářských novin

Sv. 62, (2018) č. 17

Poslanci chtějí jádro. Kdo ho má zaplatit ale nevědí - téma čísla o atomové energetice a výstavbě nových reaktorů v ČR (s. 12-21); Tuzemák přežil, ale bude muset změnit chuť - výroba lihoviny v ČR (s. 30-31); Jednodušší daně mají Češi zaplatit svými daty - on-line daňové přiznání (s. 32-33); Podnikoví právníci na vzestupu, pomáhá jim stále složitější legislativa (s. 46-47).

Ekonom : týdeník Hospodářských novin

Sv. 62, (2018) č. 18

Bulharsko bude dvacátým členem eurozóny - komentář D. Klimeše (s. 4); Jak odbory ovládly Česko - téma čísla (s. 12-20); Babišovy sliby za 100 miliard? Skutečných investic je menšina (s. 30-31); ČSSD v daních spoléhá na sazby. ANO na výběr, i za cenu nových kontrol - vývoj daňového zatížení v ČR a programové priority stran v daňové oblasti (s. 32-33); Stát chce pro ubytování přes Airbnb stejná pravidla jako pro hotely - regulace sdílené ekonomiky (s. 46-47).

Ekonom : týdeník Hospodářských novin

Sv. 62, (2018) č. 19

Česká pošta v rozkladu - téma čísla (s. 12-18); Hlavně si to nepokazme: rozhovor s ekonomem Petrem Zahradníkem o české ekonomice, hrozbě czexitu, dohánění Evropy, odlivu zisků do zahraničí i robotizaci (s. 22-27); Finanční leasing je na vyměření. Polovina firem si nová auta pronajímá - financování nákupu aut v ČR (s. 36-39); Obchodníci hledají cestu, jak nejlépe obsloužit zákazníka - problematika distribuce a logistiky v ČR (s. 44-45); Další rozvoj logistiky brzdí zastaralá legislativa - automatizace a digitalizace v logistice (s. 46); Stát chce dostat z firem účetní závěrky. Kdo je nedá do

rejstříku, toho do roku zruší - sbírky listin obchodního rejstříku a novela zákona o obchodních korporacích (s. 54-55).

Euro : ekonomický týdeník

Sv. 2018, č. 16

Jak se proclila ocel: spor Číny a USA o cla - čili boj o světovládu - může zcela změnit běh mezinárodního dění, vyvolat ekonomické krize a zažehnout války - obchodní válka (s. 12-17) a související článek na s. 18-19; Kotle pro chudé: ovzduší v Česku nejvíce špiní kouř ze sociálně slabých domácností. Dotační miliardy je však zatím mýjely (s. 32-33); Vítejte v Orbánországu: maďarský premiér má volnou cestu k absolutní moci i penězům z EU. Pro vládce z regionu to může být lákavý vzorec (s. 39); Danit jako Trump: ekonom a zapřisáhlý stoupenec volného trhu John Taylor nevidí problém v obchodní válce s Čínou a chválí Trumpovu daňovou reformu (s. 40-41); Velká daňová reinvestiční revoluce: ekonomicky gramotnou odpověď na volání po daňové brzdě odlivu dividend do zahraničí má smysl hledat v Estonsku - makroekonomický komentář M. Zámečnicka (s. 46-47); Česko je našim domácím trhem: současný mezinárodní daňový systém zaostává za digitálním věkem - rozhovor s rakouským ministrem financí H. Lögerem (s. VI-IX komerční příl.).

Euro : ekonomický týdeník

Sv. 2018, č. 17

50 000 migrantů: letos refinancuje hypotéku rekordní počet Čechů. Do souboje o tyto bankovní migranty se vložily i stavební spořitelny - téma čísla o hypotékách (s. 10-14); Bublá to, ale zatím nepřeteče: v mezinárodním srovnání jsou české nemovitosti nadhodnoceny zatím jenom mírně. Situace je srovnatelná s rokem 2007 (s. 15) a související články na s. 3 a 16-17; Zářivý problém za deset bilionů: v Evropě leží 54 tisíc tun vysoce nebezpečného radioaktivního materiálu (s. 30); Malí proti velkým: vláda podpořila věcný záměr zákona o hromadných žalobách. K čemu to povede, není zatím vůbec jasné (s. IV-V příl.); Političtí mecenáši - sponzoři politických stran v ČR (s. 32-33); Lež v přímém přenosu: vláda tvrdí, že má vyhazovy úředníků schválené z Bruselu. Nemá - připravované změny služebního zákona (s. 36-37).

Euro : ekonomický týdeník

Sv. 2018, č. 18

Dohnat a předejnat: MMF předpovídá novým členským zemím EU silný růst. Za čtyři roky by Česko mohlo být bohatší než Itálie (s. 10-13) a související komentář na s. 3; Czexit je jed: už samotná myšlenka na odchod z Unie způsobuje tuzemské ekonomice nedozírné škody. Nová vláda musí debatu jasně utnout, míní šéf české Commerzbank Michael Krüger (s. 30-31); Velká ropná jízda: od Venezuely přes Kaspik po Bahrajn: nejdůležitější byznys planety má před sebou mimořádně divokou sezonu (s. 34-37); Rub rostoucích mezd: sblížení českých mezd s těmi západními musí být velmi pozvolné a bude zjevně trvat hodně dlouho (s. 41); Bude dobře. Letos skoro na beton - úvaha o makroekonomických předpovědích M. Zámečnicka (s. 42-43).

Euro : ekonomický týdeník

Sv. 2018, č. 19

Loučení s maharádžou: ocelářský magnát Lakšmí Mittal se stahuje z Česka - hutnictví (s. 12-15); Přestáváme kouřit. Myslíme to vážně: rozhovor s šéfem Philip Morris pro Evropu F. de Wildem - IQOS (s. 16-20); Jednorozec v Česku: britská mobilní banka Revolut spustila podporu českých korun a od investorů získala čtvrt miliardy dolarů (s. 26-27); Čekání na robota: průmysl Česko živí a bude žít dál. Otázkou je, jak - makroekonomický komentář M. Zámečnicka (s. 42-43).

Hospodářské noviny

Sv. 62, (2018) č. 70 (11.4.2018)

Práci má každý, kdo ji chce. Pro firmy je to problém - nezaměstnanost v Česku 3,5 % (s. 1) a související komentář na s. 9; Finanční správa se začne chovat jinak, napravovat staré křivdy nehodlá - vývoj v návaznosti na rozsudek v kauze AB Chemitrans (s. 5); Londýnská ING Bank sází na sílící korunu (s. 14).

Hospodářské noviny**Sv. 62, (2018) č. 71 (12.4.2018)**

VŠE o... lepší podpoře rodin v Česku - komentář L. Bartůskové (s. 5); Mýtné v Česku pro Kellnera: Czechtoll ze skupiny PPF v konsorciu se slovenským Skytollem mají od roku 2020 vybírat mýtné v Česku. Kapsch se ale nevzdává (s. 12); Největší bublina historie, chřipková epidemie. Banky varují před bitcoinem - americké banky cenový vývoj kryptoměny bitcoin považují za bublinu (s. 15); Ceny bytů v Česku už nerostou nejrychleji v EU (s. 15).

Hospodářské noviny**Sv. 62, (2018) č. 76 (19.4.2018)**

Nord Stream 2: naděje i hrozba - projekt nového plynovodu pod Baltem (s. 2); Zákon o ochraně soukromí nebude schválen včas - nový český zákon o zpracování osobních údajů nebude schválen před květnovou účinností GDPR - krátké oznámení (s. 4); EU a USA by mohly zrušit cla: země EU chtějí od USA trvalou výjimku oceli a hliníku. Pokud ji dostanou, mohou začít jednat o zrušení cel na průmyslové zboží (s. 12); Česko na prahu ekonomického obratu - náznaky obratu ekonomického cyklu (s. 15) a související komentář na s. 9.

Hospodářské noviny**Sv. 62, (2018) č. 80 (25.4.2018)**

Oddlužení bude možné za méně let, Pelikán se na tom dohodl s poslanci - změna v navrhované novele zákona o úpadku (s. 3); Sněmovna už ví, jaká chce referenda. Senát pochybuje - postoj k různým verzím zákona o obecném referendu (s. 3); Konec nepodmíněného příjmu. Finsko ukončí svůj experiment - základní nepodmíněný příjem měl přispět k reformě sociálního systému, projekt končí v r. 2018 (s. 4); Francouzi odcházejí ze země. Hlavně kvůli daním (s. 8); Každý třetí nový byt v Praze stojí přes 100 tisíc na metr (s. 15).

Hospodářské noviny**Sv. 62, (2018) č. 81 (26.4.2018)**

Konec šikany i obstrukcí při poskytování informací, slibuje ministerstvo vnitra - připravovaná novela zákona o svobodném přístupu k informacím, která má zabránit jak obstrukcím ze strany institucí, tak i některým šikanózním žádostem (s. 3); Snaha o zvýšení moci bernáku narazila v Senátu - zamítnutí novely daňového řádu zavádějící nástroj na prolomení mlčenlivosti advokátů a daňových poradců (s. 3); VŠE o ... důsledcích digitalizace ve finančnictví (s. 15).

Hospodářské noviny**Sv. 62, (2018) č. 84 (2.5.2018)**

Chystá se změna osobních bankrotů: nový návrh poslanců ANO je vstřícnější i k věřitelům (s. 1); Dvacetiletá strážkyně eura: Evropská centrální banka během krize obhájila euro. Letos slaví 20 let od svého vzniku - tři prezidenti ECB a další infografika (s. 2); Válka se odkládá: Trump Evropanům prodloužil výjimku z cel. EU ale dál odmítá americké hrozby (s. 3); Uber poskytne státu informace o svých řidičích. Kvůli daním (s. 4); Peněz z Bruselu ubude. Na Česko však stále čekají miliardy - příprava evropského rozpočtu (s. 8).

Účetnictví**Sv. 2018, č. 4**

Vnitropodniková směrnice: účetní metody (2) (s. 2-8); Cese nájemní smlouvy a technické zhodnocení (s. 10-13); Obecné nařízení o ochraně osobních údajů (GDPR) - 1. část (s. 19-29); Nález strážce ústavnosti k exekučnímu postihu nezabavitelné části starobního důchodu cestou exekučního postihu tzv. vkladové pohledávky - IV. ÚS 121/16 (s. 32-35); Oprava výše daně z přidané hodnoty u pohledávek za dlužníky v insolvenčním řízení (s. 48-50).

Unes - účetnictví neziskového sektoru**Sv. 16 (2018), č. 4**

Transfery u ÚSC a PO - I. část (s. 3-11); Zajištění výběru a přezkum hospodaření obce (s. 12-14); Porušení zabezpečení osobních údajů podle GDPR (s. 19-22).

MINISTERSTVO FINANCÍ
Odbor Provoz ICT
Oddělení Informační podpora a knihovna

Přehled nových knih

Přehled nových knih

Daně.....	61
Ekonomické vědy. Ekonomie	62
Hospodářská situace a politika. Řízení. Výroba. Služby. Ceny.....	62
Obchod. Cla. Mezinárodní finance	63
Práce. Zaměstnanci. Zaměstnavatelé	63
Právo.....	64
Účetnictví	64
Veřejná správa.....	67
Veřejné finance. Rozpočet	67
Ostatní	67

Daně

29071I

Ben Terra, Julie Kajus

A guide to the European VAT directives Volume 1., Introduction to European VAT 2018**Průvodce evropskými směrnici o DPH. Svazek 1., Úvod do evropské daně z přidané hodnoty 2018**

[Místo vydání není známé] : International Bureau of Fiscal Documentation, 2018, xxvi, 1656 stran

Systematický přehled dopadů práva ES na problematiku nepřímých daní a souvisejících předpisů a pojednání o precedenčním právu soudů ES v záležitostech nepřímých daní, zejména DPH. Kniha nejprve přináší výklad obecných témat - zdroje komunitárního daňového práva, právní principy a nástroje, soudní opatření, účinnost evropského práva a metody výkladu práva Společenství. Dále se věnuje problematice daně z přidané hodnoty - DPH jako rozpočtový fenomén, evropská DPH: důkladný pohled na sazby, výpočty, transakce podléhající dani, osoby povinné k dani a jejich povinnosti, zdanitelná plnění a místo zdanitelného plnění, osvobození od daně, odpočet daně, povinnosti osob povinných k dani a některých osob nepovinných k dani, srážky, nemovitý majetek, zvláštní režimy, odchylky atd. Evropská DPH je pojednávána na základě přepracované směrnice o DPH (2006/112/ES), která nahrazuje První a Šestou směrnicí o DPH. Problematiku DPH objasňují výňatky z rozhodnutí Evropského soudního dvora. - 2018 - Poznámky. - ISBN: 978-90-8722-437-0 (brožováno)

29071II

Ben Terra, Julie Kajus

A guide to the European VAT directives. Volume 2., Integrated texts of the VAT directive 2018**Průvodce evropskými směrnici o DPH. Svazek 2., Plné znění směrnice o DPH pro rok 2018**

[Místo vydání není známé] : International Bureau of Fiscal Documentation, 2018, cvi, 410 stran, viii, 154 stran : tabulky

První část publikace přináší text směrnice 2006/112/ES o společném systému daně z přidané hodnoty ve znění prováděcího nařízení Rady EU č. 282/2011 (prováděcí pravidla týkající se osob povinných k dani, dodávání zboží a poskytování služeb a místa zdanitelného plnění) s přílohami a dále texty směrnic Rady: 2008/9/ES, 86/560/EHS, 2006/79/ES, 2007/74/ES a 2009/132/ES. Ve druhé části je obsažen text Šesté směrnice o DPH 77/388/EHS platné před 1. lednem 2007. - 2018 - Poznámky, přílohy. - ISBN: 978-90-8722-439-4 (brožováno)

29054

Petra Jánošíková a kolektiv

Daňové právo de lege lata

Plzeň : Čeněk, 2018, 159 stran

Přehled o podobě a stavu daňového práva v ČR v širších souvislostech z čistě právního hlediska. Postupně je zpracována materie daňového práva, daňového systému ČR a problematika přímých a nepřímých daní. Pro svoji souvislost s daňovým právem je poslední část publikace věnována bilančnímu právu, tj. souhrnu právních norem, které se vztahují k vedení účetnictví. Publikace vychází z platných a účinných předpisů k 1.1.2018. - 2. aktualizované vydání - ISBN: 978-80-7380-687-3 (brožováno)

29055

Michael Šefčík

Karuselové podvody

Praha : Leges, 2018, 98 stran : ilustrace

Monografie se věnuje karuselovým podvodům z hlediska teorie i aplikační praxe. Úvodní část uvádí charakteristické rysy a normativní regulace DPH a vymezení karuselových podvodů do systému podvodů na DPH. Následně je popsán princip, na kterém karuselové podvody fungují. Autor hodnotí současný stav boje s karuselovými podvody. Jeho cílem je vybrat z navrhovaných legislativních řešení taková, která by omezila a zabránila těmto podvodům. Stěžejní část monografie přináší komplexní srovnání různých legislativních opatření proti karuselovým podvodům, včetně např. režimu přenesení daňové povinnosti a kontrolního hlášení. Výklad je doplněn přehlednými schématy. - Vydání první - ISBN: 978-80-7502-252-3 (brožováno)

Ekonomické vědy. Ekonomie

29061

Jindřich Soukup, Vít Pošta, Pavel Neset, Tomáš Pavelka

Makroekonomie

Praha : Management Press, 2018, 535 stran : ilustrace

Vysokoškolská učebnice poskytuje přehled standardních témat moderní makroekonomie, včetně aktuálních vývojových trendů. Obsahuje výklad v oddílech: úvod do makroekonomie, ukazatele výkonnosti ekonomiky, makroekonomická rovnováha otevřené ekonomiky, trh práce a inflace, hospodářský růst a vybrané otázky hospodářské politiky. Na konci každé kapitoly jsou zařazeny definice důležitých pojmů, shrnutí, kontrolní otázky a příklady. V závěrečném dodatku je zmapován makroekonomický vývoj ČR v datech od roku 1970 do roku 2015. Součástí publikace je i přehled internetových adres orgánů veřejné správy, statistických úřadů vybraných zemí a důležitých mezinárodních institucí. - Vydání 3. aktualizované a doplněné - ISBN: 978-80-7261-537-7 (vázáno)

29064

Bronislava Hořejší, Jana Soukupová, Libuše Macáková, Jindřich Soukup

Mikroekonomie

Praha : Management Press, 2018, 581 stran : ilustrace

Výklad vysokoškolské učebnice začíná rozhodováním spotřebitele a formováním poptávky. Další část je zaměřena na teorii firmy, vychází z produkční a nákladové analýzy a poté se soustřeďuje na chování podnikatelských subjektů v různých tržních strukturách. Následuje výklad trhu výrobních faktorů, který zahrnuje jak obecné principy formování cen výrobních faktorů, tak zvláštnosti trhu práce a trhu kapitálu. Poslední část učebnice zohledňuje vzájemnou propojenost jednotlivých trhů a také limity trhu a zásahy státu do ekonomiky z hlediska mikroekonomie. Na konci každé kapitoly je zařazeno shrnutí, hlavní pojmy, kontrolní otázky a příklady. - 6. aktualizované vydání - Slovník základních pojmů. - ISBN: 978-80-7261-538-4 (vázáno)

Hospodářská situace a politika. Řízení. Výroba. Služby. Ceny

29060

Karel Zeman

Analýza privatizace a restitucí v ČR : transformace národního hospodářství, zejména liberalizace vlastnických práv : privatizace, restituce a ostatní systémové změny

Praha : Karolinum, 2017, 336 stran : ilustrace

Publikace je komplexní národohospodářskou analýzou čtvrtého pilíře transformace národního hospodářství ČR (tj. liberalizace vlastnických práv) v období 1989–2015.

Jejím cílem je prezentace výsledků dlouhodobého výzkumu zaměřeného na procesní, statistickou, ekonomickou a makroekonomickou analýzu privatizačního procesu, restitučních procesů, procesů likvidace a konkurzů státních podniků a transformace státního majetku do vlastnictví obcí realizovaných transformačními institucemi v ČR. K dispozici je kompletní náhled na jednotlivé segmenty transformace a jejich souvztažnosti a charakteristiky všech čtyř transformačních pilířů (tj. liberalizace cen, liberalizace zahraničního obchodu, makroekonomická stabilizace a liberalizace vlastnických práv). Kniha navazuje na předchozí autorovy publikace Analýza privatizačního procesu v České republice (sign. 28435), Analýza restitučních procesů v České republice (sign. 28436) a Vývoj vlastnictví k půdě a souvisejících procesů na území ČR od roku 1918 do současné doby (sign. 27400). - Vydání první - ISBN: 978-80-246-3796-9 (brožováno)

29028

Justin Yifu Lin and Célestin Monga

Beating the odds : jump-starting developing countries**Jak zvítězit nad nepřízní osudu : nastartování rozvojových zemí**

Princeton and Oxford : Princeton University Press, © 2017, viii, 393 stran : tabulky, grafy

Kniha ukazuje, jak mohou chudé země nastartovat hospodářský růst bez čekání na globální akci nebo vytvoření ideálních místních podmínek. Na rozdíl od obecně vžitého názoru, země, které podnikají proces rychlého hospodářského růstu, to téměř vždy dělají i přes nedostatek základních předpokladů pro rozvoj, jako jsou dobrá infrastruktura a instituce. Autoři knihy, jako dva z předních světových ekonomů zabývajících se rozvojovými zeměmi, začínají svou knihu tímto paradoxem, aby vysvětlili, co je špatné na hlavním proudu uvažování o rozvojových zemích a nabídli praktický plán pro přesun chudých zemí z pasti nízkých příjmů bez ohledu na jejich poměry. Justin Yifu Lin, bývalý hlavní ekonom Světové banky, a Célestin Monga, hlavní ekonom Africké rozvojové banky, navrhuje rozvojovou strategii, která povzbuzuje chudé země, aby naskočily do světové ekonomiky budováním průmyslových parků a zón pro export spojených s globálními trhy. Země mohou využívat tyto zóny k tomu, aby přilákaly lehkou výrobu z vyspělejších ekonomik, jak to udělaly východoasijské země v 60. letech a Čína v 80. letech 20. století. Přilákáním zahraničních investic a firem mohou chudé země zlepšit obchodní logistiku, zvýšit znalosti a dovednosti místních podnikatelů, získat důvěru mezinárodních kupujících a postupně učinit místní firmy konkurenceschopnými. Tato strategie se již velice úspěšně používá ve Vietnamu, Kambodži, Bangladéši, Etiopii, Rwandě, na Mauriciu a v dalších zemích. Strategie se nemusí omezovat na tradiční výrobu, ale může zahrnovat i zemědělství, sektor služeb a další aktivity. - Poznámky. - ISBN: 978-0-691-17605-5 (vázáno)

Obchod. Cla. Mezinárodní finance

29027

International Monetary Fund

Balance of payments statistics yearbook : 2017**Statistická ročenka platební bilance : 2017**

Washington : International Monetary Fund, ©2017, xxxvi, 1177 stran : tabulky

Podrobné, tabulkově uspořádané údaje o platební bilanci a mezinárodní investiční pozici (IIP) jednotlivých zemí z celého světa v letech 2009-2016. První část (World and regional tables) obsahuje tabulky shrnující mezinárodní transakce a údaje o komponentech platební bilance podle geografických i hospodářských regionů ve zmiňovaných letech. Součástí druhé části (Country tables) jsou statistická data jednotlivých zemí a jurisdikcí o roční platební bilanci a IIP. - Přílohy. - ISBN: 978-1-4755-6370-2 (brožováno)

Práce. Zaměstnanci. Zaměstnavatelé

29052

Dominik Brúha, Petr Bukovjan, Helena Čornejová, Aleš Kalvoda, Vlasta Leštinská, Petr Pelech, Dana Roučková, Zdeněk Schmied, Jiří Stýblo, Zdeněk Šenk, Jiří Valenta

Abeceda personalisty 2018

Olomouc : ANAG, 2018, 575 stran

Přehledný průvodce průřezem nejdůležitějších personálních činností s příklady z praxe (personální strategie a řízení, specifikace pracovního místa, získávání a výběr vhodných zaměstnanců, jejich motivace, měření výkonnosti a soustavné vzdělávání zaměstnanců). Publikace zahrnuje i nezbytný přesah do souvisejících oblastí, jako jsou pracovní právo, personální evidence, odměňování, bezpečnost a ochrana zdraví při práci. Zabývá se též vztahy k úřadům práce, OSSZ, zdravotním pojišťovnám a odborům, zahrnuje i přehled nejčastěji v praxi používaných zaměstnaneckých benefitů, upozornění na aktuální odpočty a slevy, téma odškodňování pracovních úrazů a nemocí z povolání a v širších souvislostech publikace upřesňuje zásady správné praxe pro školení zaměstnanců v otázkách BOZP. Nabízí aktuální výklad s ohledem na legislativní změny, které nabyly účinnosti v průběhu roku 2017, a ke kterým dochází od roku 2018. - 8. aktualizované vydání - Terminologický slovník u každé kapitoly. - ISBN: 978-80-7554-120-8 (kroužková vazba)

Právo

29057

Marie Karfíková a kolektiv

Teorie finančního práva a finanční vědy

Praha : Wolters Kluwer, 2018, x, 344 stran

Monografie zahrnuje teoretické informace ze všech oblastí finančního práva a finanční vědy. Je rozdělena do tří částí. První z nich se zabývá základy finančního práva a finanční vědy včetně dozorových postupů. Druhá část se věnuje základům podoborů finančního práva, jako je například rozpočtové a daňové právo, bankovní právo, pojišťovací právo nebo právo kapitálového trhu. Třetí část je zaměřena na základy specifických oblastí se vztahem k finančnímu právu – úvěrové, účetní, herní, cenové a mzdové právo, právo veřejných zakázek a právo proti praní špinavých peněz. Primárně je kniha určena pro posluchače právnických fakult při studiu finančního práva. - Vydání první - ISBN: 978-80-7552-935-0 (vázáno)

Úplné znění zákonů (ÚZ)

29000/1263

Archivnictví a spisová služba, skartační řízení : zákon, vyhlášky, nařízení vlády : redakční uzávěrka 19.3.2018

29000/1258

Katastr nemovitostí. Zeměměřictví. Pozemkové úpravy a úřady : redakční uzávěrka 5.3.2018

29000/1257

Poplatky : místní poplatky, soudní poplatky, správní poplatky, některé další poplatky : redakční uzávěrka 19.2.2018

29000/1262

Správní řád, soudní řád správní. Přestupky : zákon o některých přestupcích, zákon o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich : redakční uzávěrka 12.3.2018

29000/1259

Trestní předpisy : trestní zákoník, trestní řád, ochrana svědka, výkon trestu odnětí svobody ... : redakční uzávěrka 1.3.2018

29000/1256

Ústava ČR. Listina základních práv a svobod : Parlament, volby, Ústavní soud, ombudsman, ministerstva, antidiskriminační zákon, zákon o Sbírce zákonů, volba prezidenta : redakční uzávěrka 1.3.2018

Účetnictví

29029

International Accounting Standards Board

Annual improvements to IFRS standards 2015-2017 cycle

Každoroční úpravy Mezinárodních účetních standardů v období let 2015-2017

London : IFRS Foundation, December 2017, 17 stran

Texty změn Mezinárodních standardů účetního výkaznictví (IFRS 3 a 11, IAS 12 a 23) za období 2015-2017. - ISBN: 978-1-911040-79-8 (brožováno)

28990IV

Zuzana Kohútová, Pavel Kyselák

GDPR pro účetní a mzdové účetní. Metody zamezení dvojího zdanění

Praha : Svaz účetních České republiky, 2018, 64 stran

V první části publikace je přehled povinností, které pro subjekty zpracovávající osobní údaje vyplývají z obecného nařízení o ochraně osobních údajů (GDPR), a to s přihlédnutím ke specifickým ve mzdové

a účetní agendě a v personalistice. Jsou vymezeny povinnosti v souvislosti se zajišťováním práv subjektů údajů, v souvislosti se zpracovatelskými vztahy a povinnosti při předávání osobních údajů. Také jsou zmíněny důsledky porušení této povinnosti a nastíněn očekávaný vývoj evropské a národní legislativy. V další části publikace jsou zrekapitulovány metody zamezující dvojímu zdanění, které má ČR dosud uzavřeny. Uplatňované metody jsou prostý zápočet, úplné vynětí a vynětí s výhradou progresu. Poslední část publikace nabízí stanoviska k dotazům z praxe (např. DPH, zdanění odměny, příspěvek na dovolenou hrazený z FKSP aj.). - ISBN: 978-80-87367-86-5 (brožováno)

29062I

IFRS Foundation

International Financial Reporting Standards [2018] :required for annual reporting periods beginning on 1 January 2018, excluding changes not yet required. Part A

Mezinárodní standardy účetního výkaznictví [2018] : povinné pro roční vykazovaná období začínající 1. lednem 2018, s vyloučením dosud nepovinných změn. Díl A

London : International Accounting Standards Board, 2018, 1540 stran

Publikace přináší nejnovější oficiální konsolidované znění všech mezinárodních standardů (IFRS 1-15, IAS a výkladů IFRIC a SIC) účinných k 1. lednu 2018. Doplněno předmluvou k IFRS a přehledem změn. Toto vydání nezahrnuje standardy s datem účinnosti po 1. lednu 2018. První díl obsahuje texty standardů, které jsou doplněny úvodem a koncepčním rámcem pro sestavování a předkládání účetní závěrky. - Slovníček pojmů. -- Třídílné vydání (Blue Book). - ISBN: 978-1-911040-68-2 (brožováno)

29062II

IFRS Foundation

International Financial Reporting Standards [2018] :required for annual reporting periods beginning on 1 January 2018, excluding changes not yet required. Part B

Mezinárodní standardy účetního výkaznictví [2018] : povinné pro roční vykazovaná období začínající 1. lednem 2018, s vyloučením dosud nepovinných změn. Díl B

London : International Accounting Standards Board, 2018, 826 stran : tabulky

Druhý díl příručky Mezinárodních standardů účetního výkaznictví přináší doprovodné dokumenty ke Koncepčnímu rámci, standardům IFRS, IAS, výkladům IFRIC a SIC platným k 1. lednu 2018 - názorné příklady a návod k implementaci. - Třídílné vydání (Blue Book). - ISBN: 978-1-911040-69-9 (brožováno)

29062III

IFRS Foundation

International Financial Reporting Standards [2018] :required for annual reporting periods beginning on 1 January 2018, excluding changes not yet required. Part C

Mezinárodní standardy účetního výkaznictví [2018] : povinné pro roční vykazovaná období začínající 1. lednem 2018, s vyloučením dosud nepovinných změn. Díl C

London : International Accounting Standards Board, 2018, 2047 stran

Publikace přináší nejnovější oficiální konsolidované znění všech mezinárodních standardů (IFRS 1-15, IAS a výkladů IFRIC a SIC) účinných k 1. lednu 2018. Třetí díl obsahuje zdůvodnění závěrů. - Třídílné vydání (Blue Book). - ISBN: 978-1-911040-70-5 (brožováno)

29063I

IFRS Foundation

The annotated International Financial Reporting Standards [2018] :with extensive cross-references and other annotations. Part A

Komentované Mezinárodní standardy účetního výkaznictví [2018] : standardy povinné pro roční vykazovaná období začínající 1. lednem 2018, s vyloučením dosud nepovinných změn : Díl A

London : International Accounting Standards Board, 2018, 1734 stran

Publikace přináší nejnovější oficiální konsolidované znění všech mezinárodních standardů (IFRS 1-15, IAS a výkladů IFRIC a SIC) účinných k 1. lednu 2018. Doplněno předmluvou k IFRS a přehledem změn. Toto vydání nezahrnuje standardy s datem účinnosti po 1. lednu 2018. První díl obsahuje texty

standardů, které jsou doplněny úvodem a koncepčním rámcem pro sestavování a předkládání účetní závěrky. Toto vydání navíc ve všech třech dílech obsahuje rozsáhlé křížové odkazy a rozhodnutí Výboru pro interpretace mezinárodního účetního výkaznictví (IFRS Interpretations Committee) vydané do 31. prosince 2017, která slouží jako vysvětlivky. Dodatečný vysvětlující materiál pomáhá porozumění a aplikaci standardů IFRS. - Slovníček pojmů. -- Třídílné vydání (Blue Book). - ISBN: 978-1-911040-72-9 (brožováno)

29063II

IFRS Foundation

The annotated International Financial Reporting Standards [2018] :with extensive cross-references and other annotations. Part B

Komentované Mezinárodní standardy účetního výkaznictví [2018] : standardy povinné pro roční vykazovaná období začínající 1. lednem 2018, s vyloučením dosud nepovinných změn : Díl B

London : International Accounting Standards Board, 2018, 847 stran : tabulky

Druhý díl příručky Mezinárodních standardů účetního výkaznictví přináší doprovodné dokumenty ke Koncepčnímu rámci, standardům IFRS, IAS, výkladům IFRIC a SIC platným k 1. lednu 2018 - názorné příklady a návod k implementaci. Toto vydání navíc ve všech třech dílech obsahuje rozsáhlé křížové odkazy a rozhodnutí Výboru pro interpretace mezinárodního účetního výkaznictví (IFRS Interpretations Committee) vydané do 31. prosince 2017, která slouží jako vysvětlivky. Dodatečný vysvětlující materiál pomáhá porozumění a aplikaci standardů IFRS. - Třídílné vydání (Blue Book). - ISBN: 978-1-911040-73-6 (brožováno)

29063III

IFRS Foundation

The annotated International Financial Reporting Standards [2018] :with extensive cross-references and other annotations. Part C

Komentované Mezinárodní standardy účetního výkaznictví [2018] : standardy povinné pro roční vykazovaná období začínající 1. lednem 2018, s vyloučením dosud nepovinných změn : Díl C

London : International Accounting Standards Board, 2018, 2075 stran

Publikace přináší nejnovější oficiální konsolidované znění všech mezinárodních standardů (IFRS 1-15, IAS a výkladů IFRIC a SIC) účinných k 1. lednu 2018. Třetí díl obsahuje zdůvodnění závěrů. Toto vydání navíc ve všech třech dílech obsahuje rozsáhlé křížové odkazy a rozhodnutí Výboru pro interpretace mezinárodního účetního výkaznictví (IFRS Interpretations Committee) vydané do 31. prosince 2017, která slouží jako vysvětlivky. Dodatečný vysvětlující materiál pomáhá porozumění a aplikaci standardů IFRS. - Třídílné vydání (Blue Book). - ISBN: 978-1-911040-74-3 (brožováno)

29053

Dana Dvořáková

Základy účetnictví

Praha : Wolters Kluwer, 2017, 285 stran : ilustrace

Výklad základů účetnictví, odlišnosti jednotlivých účetních systémů v jejich konkrétní národní či mezinárodní modifikaci. Publikace je strukturována do sedmi kapitol. První tři kapitoly jsou věnovány metodickým prvkům účetnictví, celosvětově akceptovaným předpokladům a zásadám, zahrnuje problematiku bilancování a sestavení rozvahy po výklad základních nástrojů a metod účetní práce. Následující kapitoly jsou zaměřeny na účetní zachycení nákladů, výnosů, sestavení výsledovky a sestavení výkazu peněžních toků. Následuje kapitola věnovaná oceňování. Závěrečná kapitola se zabývá historií a očekávaným budoucím vývojem účetnictví. Publikace vychází z Mezinárodních standardů účetního výkaznictví (IFRS) i ze systému účetnictví užívaného v ČR. - 2. aktualizované vydání - ISBN: 978-80-7552-892-6 (brožováno)

Veřejná správa

29067

Martin Klečacký

Český ministr ve Vídni : ve službách císaře, národa a politické strany

Praha : Masarykův ústav a Archiv AV ČR, 2017, 303 stran : ilustrace, portréty, faksimile

Roku 1900 zasedl ve vídeňské vládě ministr bez portfeje, jehož posláním bylo hájit české zájmy v rámci mnohonárodnostní monarchie. Vedle poslanců v říšské radě se tak český zástupce objevil i na ministerském postu. Monografie sleduje snahu politické strany (mladočeské strany) o prosazení svého vlivu ve státní správě prostřednictvím českého ministra (ministr krajan). Věnuje se utváření tohoto úřadu a podrobně se zabývá jeho činností nejen na úrovni celé říše a korunní země, ale i na lokálním příkladu jednoho města. Publikace nabízí detailní pohled na personální politiku ministra hájícího české zájmy ve Vídni, mapuje hierarchii správy a chod úřadů v místodržitelství v Praze i v regionu České Budějovice včetně personálního obsazení a zaznamenává instituce státní správy té doby. - Vydání první - ISBN: 978-80-200-2793-1 (Academia ; vázáno)

29056

Jana Krbová

Moderní management ve veřejné správě : nové, inovativní a kreativní přístupy v managementu veřejné správy: výzvy a možnosti

Praha : Wolters Kluwer, 2017, 143 stran : ilustrace

Obsahem publikace je představení nových přístupů managementu, které lze využívat při řízení věcí veřejných. Úvodní kapitola se zamýšlí nad konceptem "dobré vlády" a jejích principech, participací veřejnosti a společenské odpovědnosti veřejné správy. Následující kapitoly nabízejí výběr nejdůležitějších teoretických poznatků znalostního a kreativního managementu (Knowledge, Creative Management), managementu veřejného prostranství (Public Space Management), managementu podpůrných procesů (Facility Management) a marketingu. Každá kapitola pak obsahuje část s teoretickou rešerší s odkazy na zdroje daného přístupu managementu, část zabývající se využitelností ve veřejné správě a příklady z praxe. - Vydání první - ISBN: 978-80-7552-744-8 (brožováno)

Veřejné finance. Rozpočet

29058

Jiří Patočka a kol.

Evaluace v kultuře : ekonomické hodnocení kulturních událostí a festivalů

[Praha] : Professional Publishing, 2017, 140 stran, iv stran obrazových příloh : ilustrace (převážně barevné)
Předmětem publikace je evaluace kulturních událostí a projektů přímo nebo nepřímo podpořených z veřejných prostředků. Problematika se týká subjektů pořádajících kulturní akce i subjektů podílejících se na jejich financování. Úvod publikace nabízí definice základních pojmů. Následuje výklad dramaturgie kulturních událostí. Popis metod a nástrojů evaluace je obsahem další kapitoly (vytvoření sady ukazatelů, popis ukazatele účelnosti projektu, účinnosti a hospodárnosti, ukazatele aktivity a atraktivitu, afinity a mediální výkonnosti). V publikaci jsou shrnuty výhody a nevýhody jednotlivých evaluačních metod a připojeny případové studie evaluace velkých kulturních programů. - První vydání - ISBN: 978-80-88260-04-2 (brožováno)

Ostatní

29065

Jana Skřivánková

Hezky česky, aneb, Češtinářské vychytávky

Praha : Fragment, 2018, 111 stran : ilustrace

Příručka pro běžné uživatele češtiny vysvětluje nejvíce problematičké mluvnické jevy. - I. vydání - Podnázev na deskách: Pro všechny, kdo chtějí konečně psát bez chyb. - ISBN: 978-80-253-3554-3 (brožováno)

29066

editor Filip Šebesta

IVK v roce pátém : výběr textů

Praha : Institut Václava Klause 2018, 196 stran

Sborník přináší retrospektivní ohlédnutí za rokem 2017. Mapuje, jak pracovníci IVK viděli uplynulý rok a stavěli se k tématům, která pokládali za klíčová. Náležitou pozornost věnovali fungování Evropské unie a vývoji v jejích nejdůležitějších členských zemích, problému migrace a migračních kvót v EU, důležitým otázkám domácí politiky i událostem zahraniční politiky v roce 2017. Ekonomické texty se týkají eura, nízké nezaměstnanosti v Česku, očekávaných následků devizové intervence ČNB, vývoje a zlepšování životního prostředí v ČR aj. Rok 2017 byl i rokem volebním, a proto vznikla i řada textů zabývajících se v tomto kontextu českou politikou. Poslední část sborníku obsahuje projevy a další texty V. Klause a jeho spolupracovníků. - Vydání 1. - ISBN: 978-80-7542-043-5 (brožováno)

29059

Miloš Gregor, Petra Vejvodová a Zvol si info

Nejlepší kniha o fake news, dezinformacích a manipulacích!!!

Brno : CPRESS, 2018, 142 stran : ilustrace (převážně barevné)

Vhled do mediálního prostředí dezinformací, manipulací a fám. Co zahrnují opakovaná spojení fake news, dezinformace a alternativní fakta? Jak se dostanou k lidem, jak a proč úspěšně fungují? Kdo a za jakým účelem je vytváří a jak se proti nim bránit? Jak se zorientovat v záplavě informací, základní pravidla kritického myšlení a obrana proti dezinformacím. - 1. vydání - ISBN: 978-80-264-1805-4 (vázáno)

29068

Markéta Wernerová a Luděk Svoboda

Rozhovory s koordinátory Strategie AV21

Praha : Středisko společných činností AV ČR, 2017, 215 stran : ilustrace, portréty

Rozhovory s koordinátory výzkumných programů, které jsou řešeny v Akademii věd ČR. Vědečtí pracovníci představují filozofie jednotlivých vědeckých programů "Strategie AV21". Názvy výzkumných programů napovídají o jejich pestrém zaměření: Naděje a rizika digitálního věku (J. Flusser); Systémy pro jadernou energetiku (R. Pánek); Účinná přeměna a skladování energie (J. Plešek); Přírodní hrozby (J. Stemberk); Nové materiály na bázi kovů, keramik a kompozitů (L. Kunz); Diagnostické metody a techniky (I. Müllerová); Kvalitní život ve zdraví i nemoci (J. Otáhal); Potraviny pro budoucnost (J. Doležal); Rozmanitost života a zdraví ekosystémů (M. Šimek); Molekuly a materiály pro život (J. Brus); Evropa a stát (P. Sommer); Paměť v digitálním věku (L. Velek); Efektivita veřejné politiky a současná společnost (D. Münich); Formy a funkce komunikace (P. Kořátko); Globální konflikty a lokální souvislosti (M. Hrubec); Vesmír pro lidstvo (P. Heinzl); Světlo ve službách společnosti (T. Mocek); Preklinické testování potencionálních léčiv (J. Kopecký). - Vydání 1. - (vázáno)

Odbor Provoz ICT Oddělení Informační podpora a knihovna

Výpůjční doba knihovny

Pondělí a středa:

9:00 - 12:00

13:00 - 16:00

(v červenci a v srpnu do 15:00)

Úterý a pátek:

9:00 - 12:00

13:00 - 15:00

Čtvrtek:

9:00 - 12:00

Z toho pro veřejnost:

Pondělí a středa:

9:00 - 12:00

13:00 - 16:00

(v červenci a v srpnu do 15:00)

tel.:

257042588

e-mail:

knihovna@mfcz.cz

Informace pro veřejnost:

<http://www.mfcz.cz/cs/o-ministerstvu/sluzby-verejnosti/odborna-knihovna/zakladni-informace>

Intranet:

<http://knihovna.mfcz.cz/oknihovne.php>

financial management IMF staff papers Unes - účetnictví neziskového sektoru Ekonomický časopis Právo pro podnikání a zaměstnání
international VAT monitor Finanz-Rundschau Der Betrieb Bulletin for international taxation Bankovnictví The Economist Finasy Soudní rozhledy
daňová a hospodářská kartotéka Monatsbericht des BMF Hospodářské noviny Poradce veřejné správy Daně a právo v praxi EKO Politická ekonomie T
Jahrbücher für Nationalökonomie und Statistik Clo-douane European taxation Euro The Financial regulator Ekonomická revue Prague economic pap
WirtschaftsWoche Umsatzsteuer-Rundschau Daňový expert Kapital Praktický poradce v daňových otázkách Deutsche Bundesbank - Monatsbericht Obce
Právní rozhledy Wirtschaft und Statistik Voprosy ekonomiki Geldpolitik & Wirtschaft Ekonom Financial Times Právník CEE Quarterly Pojistné rozpr
ččetnictví Auszüge aus Presseartikeln Národní pojištění Bundesgesetzblatt Statistiken - Daten & Analysen Ekonomické rozhledy Handelsblatt Biatec
cal studies The International economy Acta Oeconomica Pragensia Finance a úvěr FinanzArchiv Conjoncture Financní, daňový a účetní bulletin Ot
finanz-Rundschau Právní rádce Daně a účetnictví bez chyb, pokut a penále Journal of financial crime Finanzmarktstabilitätsbericht Journal of money